

**Banca Națională
a Moldovei**

SITUAȚIILE FINANCIARE CONSOLIDATE ȘI INDIVIDUALE CONDENSATE

Pentru 6 luni încheiate la 30 iunie 2023

**Întocmite în conformitate cu Standardul Internațional de Contabilitate
SIC 34 Raportare financiară interimară**

(neauditate)

Cuprins

Situații financiare consolidate și individuale condensate:

Bilanțul contabil consolidat și individual condensat neauditat	1
Situația consolidată și individuală a rezultatului global condensat neauditată	3
Situația consolidată și individuală condensată a fluxurilor de mijloace bănești neauditată	5
Situația consolidată și individuală condensată privind capitalul și rezervele neauditată	7
Note la situațiile financiare consolidate și individuale condensate:	11
1. Informație generală despre Banca Națională a Moldovei	11
2. Baza de întocmire	11
3. Politici contabile semnificative	13
4. Managementul riscului	15
5. Numerar și plasamente pe termen scurt	59
6. Valori mobiliare investiționale	60
7. Active în /obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale	62
8. Aur monetar	65
9. Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova	66
10. Active și datorii financiare	68
11. Imobilizări corporale și necorporale	78
12. Alte active	80
13. Moneda națională în circulație	81
14. Disponibilități ale Guvernului RM	83
15. Disponibilități ale băncilor	84
16. Certificate emise de BNM	84
17. Disponibilități ale altor clienți și alte obligațiuni	85
18. Capital și rezerve	86
19. Venituri din dobânzi	88
20. Cheltuieli cu dobânzi	89
21. (Pierderi)/ Venituri din tranzacții, diferențe de curs valutar și din reevaluarea metalelor prețioase	90
22. (Pierderi)/ Venituri din tranzacții cu instrumente financiare evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere	91
23. Pierderi din reevaluarea valorilor mobiliare	92
24. Veniturile pe segmente de activitate și pe zone geografice	92
25. Cheltuieli operaționale	95
26. Părți afiliate	97
27. Angajamente și obligațiuni contingente	99
28. Contracte de leasing	101
29. Evenimente ulterioare	102

		CONSOLIDAT		BANCA	
	Note	30 iunie 2023	31 decembrie 2022	30 iunie 2023	31 decembrie 2022
		MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
ACTIVE					
Active în valută străină					
Numerar și plasamente pe termen scurt	5	23 341 451	33 982 903	23 341 446	33 982 898
Valori mobiliare investiționale	6	66 162 308	51 631 595	66 162 308	51 631 595
Active în organizațiile financiare internaționale	7	4 214 977	4 445 897	4 214 977	4 445 897
Aur monetar	8	83 199	82 312	83 199	82 312
		93 801 935	90 142 707	93 801 930	90 142 702
Active în monedă națională					
Numerar și plasamente pe termen scurt	5	117	112	-	-
Valori mobiliare emise de Guvernul RM	9	14 484 022	14 581 987	14 453 967	14 552 763
Credite acordate băncilor și altor persoane		21 317	19 757	21 317	19 757
Investiții în filiale		-	-	24 000	24 000
Imobilizări corporale	11	65 692	61 214	64 559	59 795
Imobilizări necorporale	11	37 924	30 583	37 872	30 531
Active privind impozitul pe profit amânat		14	14	-	-
Alte active	12	28 167	29 159	27 747	28 856
		14 637 253	14 722 826	14 629 462	14 715 702
TOTAL ACTIVE		108 439 188	104 865 533	108 431 392	104 858 404
OBLIGAȚIUNI					
Obligațiuni în valută străină					
Disponibilități ale Guvernului RM	14	1 261 851	2 266 555	1 261 851	2 266 555
Disponibilități ale băncilor	15	16 166 267	17 572 047	16 166 267	17 572 047
Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale	7	5 299 094	5 666 435	5 299 094	5 666 435
Alte obligațiuni	17	288 591	4 560	287 220	2 984
		23 015 803	25 509 597	23 014 432	25 508 021
Obligațiuni în monedă națională					
Moneda națională în circulație	13	37 453 455	37 781 903	37 453 455	37 781 903
Disponibilități ale Guvernului RM	14	7 412 756	6 868 549	7 412 756	6 868 549
Disponibilități ale băncilor	15	23 733 621	19 619 206	23 733 621	19 619 206
Disponibilități ale altor clienți	17	201 931	66 932	205 167	69 783
Certificate emise de BNM	16	11 705 752	6 616 846	11 705 752	6 616 846
Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale	7	560	632	560	632
Instrumente derivate		-	2 731	-	2 731
Alte obligațiuni	17	44 084	52 792	43 977	52 229
		80 552 159	71 009 591	80 555 288	71 011 879
TOTAL OBLIGAȚIUNI		103 567 962	96 519 188	103 569 720	96 519 900

Continuare

Note	CONSOLIDAT		BANCA	
	30 iunie 2023	31 decembrie 2022	30 iunie 2023	31 decembrie 2022
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
CAPITAL ȘI REZERVE				
Capital autorizat	1 124 372	1 124 372	1 124 372	1 124 372
Fondul general de rezervă	1 748 214	1 748 214	1 748 214	1 748 214
Total capital statutar	2 872 586	2 872 586	2 872 586	2 872 586
Rezerva veniturilor nerealizate din diferențe de curs de la reevaluarea stocurilor valutare	5 493 557	5 493 557	5 493 557	5 493 557
Rezerva veniturilor nerealizate din reevaluarea valorilor mobiliare investiționale	178 427	178 427	178 427	178 427
Rezerva veniturilor nerealizate din reevaluarea metalelor prețioase	36 749	36 749	36 749	36 749
Alte rezerve	(478 236)	(235 495)	(485 556)	(242 815)
18	5 230 497	5 473 238	5 223 177	5 465 918
Capital și rezerve atribuibile				
Băncii	8 103 083	8 345 824	8 095 763	8 338 504
Diferențe de curs de la reevaluarea stocurilor valutare	(2 713 317)	-	(2 713 317)	-
Diferențe din reevaluarea metalelor prețioase	887	-	887	-
Pierdere totală atribuibilă Băncii*	(519 977)	-	(521 661)	-
- (pierdere) din activitatea Băncii	(521 661)	-	(521 661)	-
- profit din activitatea filialei	1 684	-	-	-
Interese care nu controlează	550	521	-	-
TOTAL OBLIGAȚIUNI, CAPITAL ȘI REZERVE, INCLUSIV DIFERENȚE DIN REEVALUĂRI, PIERDEREA TOTALĂ*				
	108 439 188	104 865 533	108 431 392	104 858 404

*Pierdere totală este calculată în scop informativ, aceasta fiind înregistrată doar la finele anului, conform art. 20 din Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei nr. 548/1995.

Notele 1-29 sunt parte integrantă a acestor situații financiare consolidate și individuale condensate neauditare.

Octavian Armașu
Guvernator

Aliona Vacarița
Director al Departamentului buget,
finanțe și contabilitate,
Contabil-șef

		CONSOLIDAT		BANCA	
	Note	30 iunie 2023	30 iunie 2022	30 iunie 2023	30 iunie 2022
		MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Venituri din dobânzi din activele oficiale de rezervă					
Venituri din dobânzi la plasamente pe termen scurt	19	460 531	55 995	460 531	55 995
Venituri din dobânzi la valori mobiliare	19	1 087 377	104 596	1 087 377	104 596
		1 547 908	160 591	1 547 908	160 591
Venituri din dobânzi din instrumente în moneda națională					
Venituri din dobânzi la creditele acordate și repo	19	3 984	127 294	3 976	126 736
Venituri din dobânzi la valori mobiliare	19	444 822	401 735	442 632	400 772
Venituri din dobânzi la alte disponibilități	19	1	3	-	-
		448 807	529 032	446 608	527 508
Venituri din dobânzi calculate utilizând metoda dobânzii efective		1 996 715	689 623	1 994 516	688 099
Cheltuieli cu dobânzi în monedă națională					
Cheltuieli cu dobânzi aferente disponibilităților	20	(1 285 996)	(653 277)	(1 285 996)	(653 277)
Cheltuieli cu dobânzi aferente operațiunilor cu valori mobiliare și repo	20	(917 979)	(132 499)	(919 279)	(133 749)
		(2 203 975)	(785 776)	(2 205 275)	(787 026)
Cheltuieli cu dobânzi în valută străină					
Cheltuieli cu dobânzi la creditele primite	20	(22 735)	(8 680)	(22 735)	(8 680)
Cheltuieli cu dobânzi negative la plasamente pe termen scurt	20	-	(29 024)	-	(29 024)
		(22 735)	(37 704)	(22 735)	(37 704)
Cheltuieli cu dobânzi		(2 226 710)	(823 480)	(2 228 010)	(824 730)
Alte cheltuieli similare	20	(277)	(122)	(151)	(113)
Cheltuieli nete din dobânzi și alte cheltuieli similare		(230 272)	(133 979)	(233 645)	(136 744)
(Pierderi)/Venituri din tranzacții, diferențe de curs valutar și din reevaluarea metalelor prețioase	21	(2 698 172)	3 047 996	(2 698 202)	3 048 009
(Pierderi)/Venituri din tranzacții cu instrumente financiare evaluate la valoare justă prin profit și pierdere	22	(15 929)	679	(15 929)	679
Alte venituri		29 127	34 560	26 108	30 985
Pierderi din reevaluarea valorilor mobiliare	23	(118 704)	(9 348)	(118 704)	(9 348)
Cheltuieli privind deprecierea activelor financiare	4	(3 480)	(37 905)	(3 481)	(37 918)
Cheltuieli cu personalul	25	(148 312)	(103 739)	(144 752)	(100 697)
Cheltuieli aferente producerii monedei naționale	25	(134)	(15 695)	(134)	(15 695)
Cheltuieli cu amortizarea imobilizărilor	25	(16 520)	(13 855)	(16 242)	(13 469)
Alte cheltuieli operaționale	25	(29 982)	(32 962)	(29 110)	(32 355)
		(3 232 378)	2 735 752	(3 234 091)	2 733 447
(Pierdere)/Profit până la impozitare		(3 232 378)	2 735 752	(3 234 091)	2 733 447
(Cheltuieli)/economii privind impozitul pe profit a filialei		-	-	-	-
(PIERDERE)/PROFIT NET(Ă)		(3 232 378)	2 735 752	(3 234 091)	2 733 447
Din activitatea Băncii		(3 234 091)	2 733 447	(3 234 091)	2 733 447
Din activitatea filialei		1 713	2 305	-	-

Continuare

		CONSOLIDAT		BANCA	
	Note	30 iunie 2023	30 iunie 2022	30 iunie 2023	30 iunie 2022
		MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Alte venituri globale					
<i>Elemente care sunt sau pot fi redistribuite în profit sau pierdere</i>					
Diferențe din reevaluarea valorilor mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	18	(245 664)	(185 597)	(245 664)	(185 597)
Diferențe de curs din reevaluarea valorilor mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	18	1 148	(7 089)	1 148	(7 089)
Diferențe din deprecierea valorilor mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	18	1 775	288	1 775	288
TOTAL REZULTAT GLOBAL AL PERIOADEI					
Atribuibil Băncii		(3 475 119)	2 543 354	(3 476 832)	2 541 049
Atribuibil intereselor care nu controlează		(3 475 148)	2 543 316	(3 476 832)	2 541 049
		29	38	-	-

DETERMINAREA PIERDERII TOTALE

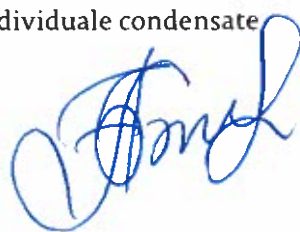
(PIERDERE)/PROFIT NET(Ă) din activitatea Băncii	(3 234 091)	2 733 447	(3 234 091)	2 733 447
Acoperirea/(defalcarea) pierderilor/(veniturilor) nerealizate din diferențe de curs de la reevaluarea stocurilor valutare	2 713 317	(2 749 903)	2 713 317	(2 749 903)
(Defalcarea) (veniturilor) nerealizate din diferențe de la reevaluarea metalelor prețioase	(887)	(7 290)	(887)	(7 290)
PIERDERE TOTALĂ*	(521 661)	(23 746)	(521 661)	(23 746)

*Pierdere totală este calculată în scop informativ, aceasta fiind înregistrată doar la finele anului, conform art. 20 din Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei nr. 548/1995.

Notele 1-29 sunt parte integrantă a acestor situații financiare consolidate și individuale condensate neauditate.

Octavian Armașu
Guvernator

Aliona Vacarița
Director al Departamentului buget,
finanțe și contabilitate,
Contabil-șef

SITUAȚIA CONSOLIDATĂ ȘI INDIVIDUALĂ CONDENSATĂ A FLUXURILOR DE MIJLOACE BĂNEȘTI - neauditat
Banca Națională a Moldovei **Pentru 6 luni încheiate la 30 iunie 2023**

	Note	CONSOLIDAT		BANCA	
		30 iunie 2023	30 iunie 2022	30 iunie 2023	30 iunie 2022
		MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Fluxul mijloacelor bănești din activitatea operațională					
(Pierdere)/Profit net(ă)		(3 232 378)	2 735 752	(3 234 091)	2 733 447
<i>Ajustări pentru:</i>					
Amortizarea imobilizărilor	25	16 520	13 855	16 242	13 469
Provizioane aferente concediilor neutilizate		8 300	8 968	8 389	9 071
Venituri amânate		(362)	(274)	(362)	(274)
Pierderi/(Venituri) nete nerealizate din diferențe de curs de la reevaluarea stocurilor valutare și a metalelor prețioase	21	2 712 299	(2 757 193)	2 712 299	(2 757 193)
Pierderi/(Venituri) din tranzacții cu instrumente financiare evaluate la valoare justă prin profit și pierdere		15 929	(679)	15 929	(679)
Cheltuieli privind deprecierea activelor financiare		3 480	37 905	3 481	37 918
Venituri din dobânzi	19	(1 996 715)	(689 623)	(1 994 516)	(688 099)
Cheltuieli cu dobânzi	20	2 226 987	823 602	2 228 161	824 843
Venituri nete realizate din operațiuni valutare	21	(14 258)	(290 803)	(14 228)	(290 816)
		(260 198)	(118 490)	(258 696)	(118 313)
<i>(Majorarea)/diminuarea netă a activelor operaționale</i>					
Valori mobiliare emise de Guvernul RM		(839 087)	(650 205)	(837 232)	(642 561)
Depozite la termen în valută străină		(848 236)	(2 533 088)	(848 236)	(2 533 088)
Active în organizații financiare internaționale		(5 330)	119 046	(5 330)	119 046
Credite acordate băncilor și altor persoane		(1 560)	(2 570 361)	(1 560)	(2 570 361)
Valori mobiliare investiționale		(19 166 249)	(3 989 405)	(19 166 249)	(3 989 405)
Alte active		177	9 674	159	9 650
		(20 860 285)	(9 614 339)	(20 858 448)	(9 606 719)
<i>Majorarea/(diminuarea) netă a datoriilor operaționale</i>					
Moneda națională în circulație		(328 448)	(1 180 804)	(328 448)	(1 180 804)
Disponibilități ale Guvernului RM		(401 430)	(2 399 374)	(401 430)	(2 399 374)
Disponibilități ale băncilor		3 323 140	5 214 484	3 323 140	5 214 484
Certificate emise de BNM		5 098 096	(2 003 340)	5 098 096	(2 003 340)
Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale		(71 681)	(271 998)	(71 681)	(271 998)
Alte obligațiuni		390 597	181 429	391 168	181 508
		8 010 274	(459 603)	8 010 845	(459 524)
Dobânzi încasate		4 152 002	799 339	4 148 779	797 929
Dobânzi plătite		(2 432 431)	(691 233)	(2 433 606)	(692 472)
Impozit pe venit achitat		(300)	(155)	-	-
Flux net de mijloace bănești din activitatea operațională		(11 390 938)	(10 084 481)	(11 391 126)	(10 079 099)

Continuare

**SITUAȚIA CONSOLIDATĂ ȘI INDIVIDUALĂ CONDENSATĂ A FLUXURILOR DE MIJLOACE BĂNEȘTI (CONTINUARE)-
neauditată**

Banca Națională a Moldovei

Pentru 6 luni încheiate la 30 iunie 2023

	Note	CONSOLIDAT		BANCA	
		30 iunie 2023	30 iunie 2022	30 iunie 2023	30 iunie 2022
		MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Fluxul mijloacelor bănești din activitatea de investiții					
Achiziții de imobilizări corporale și necorporale		(12 666)	(10 695)	(12 658)	(10 695)
Flux net de mijloace bănești din activitatea de investiții		(12 666)	(10 695)	(12 658)	(10 695)
Fluxul mijloacelor bănești din activitatea financiară					
Plăți către stat privind distribuirea profitului		-	(147 134)	-	(147 134)
Plăți de principal privind datoriile de leasing		(1 676)	(861)	(1 503)	(567)
Flux net de mijloace bănești din activitatea financiară		(1 676)	(147 995)	(1 503)	(147 701)
Diferențe din reevaluări ale numerarului și echivalentelor de numerar		(969 651)	715 355	(969 649)	715 365
Descreșterea numerarului și echivalentelor de numerar		(12 374 931)	(9 527 816)	(12 374 936)	(9 522 130)
Numerar și echivalente de numerar la 1 ianuarie		26 155 605	31 223 434	26 155 488	31 216 898
Numerar și echivalente de numerar la 30 iunie		13 780 674	21 695 618	13 780 552	21 694 768
Analiza numerarului și echivalentelor de numerar					
	Note	30 iunie 2023	31 decembrie 2022	30 iunie 2023	31 decembrie 2022
		MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Conturi în valută străină	5	5	5	-	-
Conturi în moneda națională	5	117	112	-	-
Numerar în valută străină	5	2 088 973	2 140 643	2 088 973	2 140 643
Conturi "Nostro"	5	6 339 362	4 155 027	6 339 362	4 155 027
Depozite la termen în valută străină	5	5 352 217	19 022 587	5 352 217	19 022 587
Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova	9	-	837 231	-	837 231
		13 780 674	26 155 605	13 780 552	26 155 488

Notele 1-29 sunt parte integrantă a acestor situații financiare consolidate și individuale condensate neauditare.

CONSOLIDAT		Capital autorizat	Fondul general de rezervă	Rezerva veniturilor nerealizate din diferențe de curs de la reevaluarea stocurilor valutare	Rezerva veniturilor nerealizate din reevaluarea valorilor mobiliare investiționale	Rezerva veniturilor nerealizate din reevaluarea metalelor prețioase	Pierdere	Alte rezerve	Interese care nu controlează	Total capital și rezerve
Note		MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Sold la 1 ianuarie 2023		1 124 372	1 748 214	5 493 557	178 427	36 749	-	(235 495)	521	8 346 345
Pierdere netă		-	-	-	-	-	(3 232 407)	-	29	(3 232 378)
- Din activitatea Băncii		-	-	-	-	-	(3 234 091)	-	-	(3 234 091)
- Din activitatea filialei		-	-	-	-	-	1 684	-	29	1 713
Alte venituri globale:										
Diferențe din reevaluarea valorilor mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global		18	-	-	-	-	-	(245 664)	-	(245 664)
Diferențe de curs din reevaluarea valorilor mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global		18	-	-	-	-	-	1 148	-	1 148
Diferențe din deprecierea valorilor mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global		18	-	-	-	-	-	1 775	-	1 775
Alte venituri globale, total			-	-	-	-	-	(242 741)	-	(242 741)
Rezultat global la finele perioadei			-	-	-	-	(3 232 407)	(242 741)	29	(3 475 119)
Sold la 30 iunie 2023		1 124 372	1 748 214	5 493 557	178 427	36 749	(3 232 407)	(478 236)	550	4 871 226
Din care:										
Diferențe de curs de la reevaluarea stocurilor valutare			-	-	-	-	(2 713 317)	-	-	(2 713 317)
Diferențe din reevaluarea metalelor prețioase			-	-	-	-	887	-	-	887
Pierdere totală*			-	-	-	-	(521 661)	-	-	(521 661)
Rezultatul filialei atribuibil Băncii			-	-	-	-	1 684	-	-	1 684

*Pierdere totală este calculată în scop informativ, aceasta fiind înregistrată doar la finele anului, conform art. 20 din Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei nr. 548/1995.

SITUAȚIA CONSOLIDATĂ ȘI INDIVIDUALĂ CONDENSATĂ PRIVIND CAPITALUL ȘI REZERVELE (CONTINUARE) - neauditată
Pentru 6 luni încheiate la 30 iunie 2023

Banca Națională a Moldovei

CONSOLIDAT	Note	Fondul		Rezerva	Rezerva	Rezerva	Profit	Alte	Interese	Total
		general		veniturilor	veniturilor	veniturilor				
		de	diferențe de curs	nerealizate din	nerealizate din	nerealizate				
		Capital	de	de la reevaluarea	reevaluarea	din		rezerve	care nu	capital și
		autorizat	rezervă	stocurilor	valorilor	reevaluarea			controlează	rezerve
		MII LEI	MII LEI	valutare	mobiliare	metalelor	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Sold la 1 ianuarie 2022		1 124 372	2 248 745	2 807 006	178 427	30 413	-	(20 771)	468	6 368 660
Profit net		-	-	-	-	-	2 735 714	-	38	2 735 752
- Din activitatea Băncii		-	-	-	-	-	2 733 447	-	-	2 733 447
- Din activitatea filialei		-	-	-	-	-	2 267	-	38	2 305
<i>Alte venituri globale:</i>										
Diferențe din reevaluarea valorilor mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	18	-	-	-	-	-	- (185 597)	-	-	(185 597)
Diferențe de curs din reevaluarea valorilor mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	18	-	-	-	-	-	- (7 089)	-	-	(7 089)
Diferențe din deprecierea valorilor mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	18	-	-	-	-	-	- 288	-	-	288
Alte venituri globale, total		-	-	-	-	-	- (192 398)	-	-	(192 398)
Rezultat global la finele perioadei		-	-	-	-	-	2 735 714	(192 398)	38	2 543 354
Sold la 30 iunie 2022		1 124 372	2 248 745	2 807 006	178 427	30 413	2 735 714	(213 169)	506	8 912 014
Din care:										
Diferențe de curs de la reevaluarea stocurilor valutare		-	-	-	-	-	2 749 903	-	-	2 749 903
Diferențe din reevaluarea metalelor prețioase		-	-	-	-	-	7 290	-	-	7 290
Pierdere totală*		-	-	-	-	-	(23 746)	-	-	(23 746)
Rezultatul filialei atribuibil Băncii		-	-	-	-	-	2 267	-	-	2 267

*Pierdere totală este calculată în scop informativ, aceasta fiind înregistrată doar la finele anului, conform art. 20 din Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei nr. 548/1995.

*Pierderea totală este calculată în scop informativ, aceasta fiind înregistrată doar la finele anului, conform art. 20 din Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei nr. 548/1995.

BANCA	Note	Capital	Fondul	Rezerva	Rezerva	Rezerva	Profit	Alte	Total
		autorizat	general de	veniturilor	veniturilor	veniturilor			
		MII LEI	rezervă	nerealizate din	nerealizate din	nerealizate din	MII LEI	MII LEI	capital și
				diferențe de curs	reevaluarea	reevaluarea			rezerve
				de la reevaluarea	valorilor	metalelor			rezerve
				stocurilor valutare	mobiliare	prețioase			
		MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Sold la 1 ianuarie 2022		1 124 372	2 248 745	2 807 006	178 427	30 413	-	(24 896)	6 364 067
Profit net		-	-	-	-	-	2 733 447	-	2 733 447
<i>Alte venituri globale:</i>									
Diferențe din reevaluarea valorilor mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	18	-	-	-	-	-	-	(185 597)	(185 597)
Diferențe de curs din reevaluarea valorilor mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	18	-	-	-	-	-	-	(7 089)	(7 089)
Diferențe din deprecierea valorilor mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	18	-	-	-	-	-	-	288	288
Alte venituri globale, total		-	-	-	-	-	-	(192 398)	(192 398)
Rezultat global la finele perioadei		-	-	-	-	-	2 733 447	(192 398)	2 541 049
Sold la 30 iunie 2022		1 124 372	2 248 745	2 807 006	178 427	30 413	2 733 447	(217 294)	8 905 116
Din care:									
Diferențe de curs de la reevaluarea stocurilor valutare		-	-	-	-	-	2 749 903	-	2 749 903
Diferențe din reevaluarea metalelor prețioase		-	-	-	-	-	7 290	-	7 290
Pierdere totală*		-	-	-	-	-	(23 746)	-	(23 746)

*Pierdere totală este calculată în scop informativ, aceasta fiind înregistrată doar la finele anului, conform art. 20 din Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei nr. 548/1995.

Notele 1-29 sunt parte integrantă a acestor situații financiare consolidate si individuale condensate neauditate.

1. Informație generală despre Banca Națională a Moldovei

Banca Națională a Moldovei (în continuare Bancă sau BNM) este banca centrală a Republicii Moldova, fondată în 1991. Activitatea Băncii este reglementată prin *Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei nr. 548/1995*. În conformitate cu legea menționată, Banca este o persoană juridică publică autonomă și este responsabilă față de Parlamentul Republicii Moldova. Obiectivul fundamental al Băncii este asigurarea și menținerea stabilității prețurilor. În plus, Banca activează ca organ unic de emisiune a monedei naționale, stabilește și implementează politica monetară și valutară în stat, păstrează și gestionează rezervele valutare ale statului, acționează ca bancher și agent al statului, licențiază, supraveghează și reglementează activitatea băncilor persoane juridice din Republica Moldova și a sucursalelor băncilor din alte state, precum și activitățile de prestare a serviciilor de plată și de emisie a monedei electronice, prestează băncilor și altor instituții eligibile servicii de clearing și de plată, în numele Republicii Moldova își asumă obligații și execută tranzacțiile rezultate din participarea Republicii Moldova la activitatea instituțiilor publice internaționale în domeniul bancar, de credit și monetar în conformitate cu condițiile acordurilor internaționale și acționează ca autoritate de rezoluție a băncilor.

Banca dispune de două organe colegiale de conducere: *Consiliul de supraveghere* și *Comitetul executiv*. Consiliul de supraveghere este organul responsabil de organizarea unui sistem eficient de supraveghere publică independentă a activității Băncii Naționale a Moldovei. Comitetul executiv exercită conducerea executivă a Băncii Naționale a Moldovei și asigură realizarea independentă a atribuțiilor de bază ale acesteia, în modul stabilit de lege. Membrii organelor de conducere ale Băncii sunt numiți în funcție de Parlament.

Banca deține o cotă de 98,36% din capitalul Societății pe acțiuni "Depozitarul central unic al valorilor mobiliare" (în continuare DCU sau filială), entitate fondată și înregistrată pe 4 aprilie 2018. Activitatea DCU este reglementată prin *Legea cu privire la Depozitarul central unic al valorilor mobiliare nr. 234/2016*. În conformitate cu legea menționată și licența acordată de către Banca Națională a Moldovei, DCU desfășoară activități de înregistrare inițială a valorilor mobiliare în formă de înscriere în cont, deschidere și administrare a conturilor de valori mobiliare, gestionare a sistemului de decontare a valorilor mobiliare, de clearing și decontare a valorilor mobiliare de stat, certificatelor emise de către Banca Națională a Moldovei și valorilor mobiliare corporative ale societăților pe acțiuni.

Sediul Băncii este situat pe bd. Grigore Vieru nr.1, Chișinău, Republica Moldova. Sediul DCU este situat pe bd. Mitropolit Bănulescu-Bodoni nr. 57/1, Chișinău, Republica Moldova.

Situațiile financiare consolidate condensate sunt întocmite pentru grupul Banca și filiala acesteia, numite în continuare pe parcursul situațiilor financiare consolidate condensate "Grup", iar situațiile financiare individuale condensate sunt întocmite pentru activitatea Băncii.

2. Baza de întocmire

Situațiile financiare consolidate și individuale condensate neauditate ale Grupului și Băncii sunt întocmite în conformitate cu Standardul Internațional de Contabilitate 34 (IAS 34) *Raportarea financiară interimară* și cu prevederile *Legii cu privire la Banca Națională a Moldovei*.

Situațiile financiare consolidate și individuale condensate neauditate nu cuprind toate informațiile și dezvăluirile solicitate în Situațiile financiare consolidate și individuale anuale, și trebuie analizate împreună cu Situațiile financiare consolidate și individuale pentru anul încheiat la 31 decembrie 2022, întocmite în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară (IFRS).

2. Baza de întocmire (continuare)

Situațiile financiare consolidate și individuale neauditate sunt întocmite ținând cont de principiul continuității activității și sunt prezentate în lei moldovenești (MDL), unitatea monetară a Republicii Moldova, rotunjite la cea mai apropiată valoare exprimată în mii lei.

Situațiile financiare consolidate și individuale condensate neauditate (în continuare "Situații financiare") sunt întocmite în baza convenției costului istoric sau costului amortizat, cu excepția activelor financiare evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global și a instrumentelor financiare derivate evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere (forward și swap valutar), care sunt evaluate la valoarea justă.

Datorită specificului Băncii, categoriile activelor financiare prezentate în Bilanțul contabil consolidat și individual condensat au fost dezvăluite utilizând alte denumiri decât cele prevăzute de IFRS 9 „Instrumente financiare”. Această prezentare oferă o înțelegere mai clară a activelor și obligațiunilor financiare ale Băncii, considerând specificul activității acesteia.

Totodată, fiecare poziție de active și obligațiuni financiare din Bilanțul contabil consolidat și individual condensat corespunde unor anumite categorii clasificate în conformitate cu IFRS 9 "Instrumente financiare", acestea fiind expuse în Notele la situațiile financiare consolidate și individuale condensate neauditate (în continuare "Note la situațiile financiare").

În conformitate cu paragraful 10 al IAS 1 „Prezentarea situațiilor financiare”, Banca a ales să păstreze denumirea „Situația consolidată și individuală condensată a rezultatului global neaudit” (în continuare "Situația rezultatului global") și „Bilanțul contabil consolidat și individual condensat neaudit” (în continuare "Bilanțul contabil") ca și în situațiile financiare din anii precedenți, reflectând mai bine așteptările utilizatorilor situațiilor financiare, dar și asigurând consecvența prezentării informațiilor față de anii precedenți.

Estimări și raționamente contabile semnificative

Întocmirea situațiilor financiare în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară impune conducerea să recurgă la estimări, prezumții și raționamente în determinarea sumelor înregistrate în situațiile financiare. Rezultatele actuale pot fi diferite de aceste estimări. Estimările și prezumțiile aferente sunt verificate în permanență. Revizuirile estimărilor contabile sunt reflectate în perioada în care este revizuită estimarea și în toate perioadele viitoare afectate. Aceste estimări și raționamente sunt bazate pe informația disponibilă la data întocmirii situațiilor financiare.

Informațiile privind raționamentele efectuate în aplicarea politicilor contabile care au cel mai semnificativ impact asupra valorilor recunoscute în aceste situații financiare sunt următoarele:

a. Clasificarea activelor financiare

Clasificarea activelor financiare conform IFRS 9 implică identificarea și evaluarea modelului de afaceri în care se încadrează activele deținute și evaluarea aspectului dacă termenele contractuale ale instrumentului financiar reprezintă doar plăți de principal și dobândă (testul "DPPD" sau "SPPI"). Detalii sunt prezentate în Nota 4.

b. Tratatamentul contabil al aurului monetar

IFRS nu acoperă aspectele aferente tratamentului contabil al aurului monetar, în calitate de activ de rezervă. Respectiv, considerând prevederile p.10-12 din IAS 8 „Politici contabile, modificări ale estimărilor contabile și erori” și Cadrul conceptual de raportare financiară revizuit, Banca a folosit raționamente semnificative în aplicarea unei politici contabile specifice aferente aurului monetar, similară celei stabilite pentru contabilizarea instrumentelor financiare.

2. Baza de întocmire (continuare)

c. Tratatamentul contabil al activelor și datoriilor cu FMI

Considerând specificul și unicitatea relațiilor și tranzacțiilor băncilor centrale cu FMI, în relația mandatată de a reprezenta Republica Moldova în relațiile cu FMI, participația strategică în FMI, tratamentul contabil și recunoașterea activelor și datoriilor din relațiile cu FMI implică aplicarea raționamentelor semnificative de către conducerea Băncii, acestea fiind detaliate în Nota 7.

d. Tratatamentul contabil aplicabil obligațiunilor de stat derivate din garanțiile de stat conform Legii nr. 235/2016

Raționamentele semnificative aplicate în determinarea tratamentul contabil al portofoliului obligațiunilor de stat derivate din garanțiile de stat conform Legii nr. 235/2016 în calitate de instrument financiar unic aplicate de către conducerea Băncii sunt descrise în Nota 9.

e. Estimarea pierderilor de credit așteptate

Aplicarea modelului pierderilor de credit așteptate implică asumarea și aplicarea raționamentelor și prezumțiilor semnificative în determinarea "creșterii semnificative a riscului de credit" de la recunoașterea inițială a activului, încorporarea condițiilor economice viitoare în modelele de depreciere, precum și selectarea și aprobarea modelelor utilizate în evaluarea pierderilor de credit așteptate. Detaliile privind estimările și raționamentele utilizate în determinarea pierderilor de credit așteptate ale instrumentelor financiare sunt prezentate în Nota 4.2.

Informațiile privind prezumțiile și incertitudinile estimărilor care au un risc semnificativ al unor ajustări materiale asupra situațiilor financiare pentru perioada de raportare sunt:

- **Pierderi de credit așteptate**

Prezumțiile semnificative aferente modelului pierderilor de credit așteptate pentru activele evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global (în continuare AERG) și activele evaluate la cost amortizat sunt datele de intrare ale modelelor de depreciere aprobate, inclusiv încorporarea condițiilor economice viitoare.

- **Valoarea justă a instrumentelor financiare și clasificarea în nivele de ierarhie**

Atunci când valoarea justă a activelor și obligațiunilor financiare înregistrate în bilanțul contabil nu poate fi determinată cu referință la piața activă, aceasta se determină utilizând diferite tehnici de evaluare care includ aplicarea modelelor matematice. Datele utilizate în aceste modele pot fi luate de pe alte piețe active, dacă este cazul. Dacă nu este posibilă identificarea unor astfel de piețe, valoarea justă se determină prin aplicarea raționamentelor proprii. Raționamentele includ determinarea pieței active pe instrumente financiare similare, analiza datelor aferente lichidității și aplicarea modelelor acceptate de conducere. Detaliile privind valoarea justă a instrumentelor financiare deținute de către Grup și Bancă sunt prezentate în Nota 10.

3. Politici contabile semnificative

Politicile contabile aplicate în întocmirea acestor Situații financiare consolidate și individuale condensate neauditate corespund cu cele aplicate pentru întocmirea situațiilor financiare consolidate și individuale anuale pentru exercițiul financiar încheiat la 31 decembrie 2022.

3. Politici contabile semnificative (continuare)

Standarde și interpretări emise, intrate în vigoare în perioada de raportare

La 1 ianuarie 2023 au intrat în vigoare IFRS 17 *Contracte de asigurare*, Amendamente la IAS 8 *Politici contabile, modificări ale estimărilor contabile și erori* (clarificări privind distincția dintre modificările estimărilor contabile și modificările politicilor contabile și corectarea erorilor), Amendamente la IAS 1 *Prezentarea situațiilor financiare* (privind efectuarea judecăților de materialitate la dezvăluirea politicilor contabile) și Amendamente la IAS 12 *Impozitul pe profit* (privind impozitul amânat aferent activelor și datoriilor care decurg dintr-o singură tranzacție).

Considerând natura operațiunilor Grupului și Băncii și impactul nesemnificativ asupra Situațiilor financiare consolidate și individuale condensate neauditate, modificări la politicile contabile sau alte ajustări retrospective ca rezultat al adoptării acestor amendamente și interpretări emise nu au fost aplicate.

Grupul și Banca nu au aplicat anticipat standarde, interpretări și amendamente ale IFRS care au fost adoptate dar încă nu sunt aplicabile și obligatorii.

4. Managementul riscului

4.1 Cadrul general de gestionare a riscurilor

Pe parcursul desfășurării activității sale, Banca este expusă la o serie de riscuri de natură operațională și financiară. În această notă este prezentată informația despre expunerile Băncii la riscuri, politicile și procesele Băncii pentru evaluarea și monitorizarea riscurilor.

În vederea diminuării efectului (impactului și probabilității) materializării riscurilor, Banca promovează un management al riscurilor bazat pe principiile modelului clasic „*trei linii de apărare*” (bazat pe standardele COSO aferente sistemului de control intern și gestiunii riscurilor într-o entitate). În cadrul acestui model, fiecare linie are importanța sa în procesul de guvernare corporativă a Băncii, de asigurare a unui sistem adecvat de control intern și gestiune a riscurilor.

Prima linie de apărare deține și gestionează riscurile și este reprezentată de subdiviziunile Băncii care sunt și „proprietarii” riscurilor. Șefii subdiviziunilor (managerii de linie) poartă responsabilitate pentru identificarea și gestionarea riscurilor inerente proceselor de activitate ale căror proprietari sau participanți sunt.

Linia a doua de apărare reprezintă funcțiile de organizare a procesului de gestiune a riscurilor, care coordonează, facilitează și monitorizează implementarea eficientă a gestiunii riscurilor în Bancă. Este independentă față de managerii de linie și raportează către organele de conducere.

Linia a treia de apărare este reprezentată de auditorii interni, care oferă o asigurare independentă rezonabilă organelor de conducere și managerilor de linie privind adecvarea și eficacitatea guvernantei, gestionării riscurilor și controalelor interne, inclusiv modul în care prima și a doua linie de apărare ating obiectivele de gestionare a riscurilor. Auditul intern este subordonat și raportează Consiliului de supraveghere.

Organele de conducere ale Băncii stabilesc și implementează modelul celor trei linii de apărare și asigură că acesta reflectă procesul de gestiune a riscurilor și control intern al Băncii.

Prin prisma atribuțiilor stabilite, *Consiliul de supraveghere* este responsabil de adoptarea standardelor sistemului de control intern, normelor de etică profesională în Banca Națională, cadrului de gestiune a riscurilor, verificarea și evaluarea continuă a funcționării lui și a elementelor acestuia. Pentru realizarea atribuțiilor menționate, Consiliul de supraveghere este asistat de către Comitetul de audit, care la rândul său furnizează consultanță/avize aferente monitorizării proceselor de raportare financiară a Băncii Naționale a Moldovei și eficienței sistemului de control intern și management al riscurilor.

Metodologia de elaborare, implementare și menținere a sistemului de gestiune a riscurilor este aprobată de către Consiliul de supraveghere al Băncii. Politicile de gestionare a riscurilor conțin modul de identificare, evaluare, gestionare și instrumentele de monitorizare a riscurilor cu raportarea directă, periodică sau la necesitate organelor de conducere ale Băncii.

Actele normative aprobate de către Consiliul de supraveghere al Băncii, ce stau la baza guvernării corporative, promovează cultura de risc și dezvoltă mediul de control al Băncii, subliniind importanța pe care organele de conducere ale Băncii o atribuie controlului intern. Astfel, este asigurată conștientizarea și respectarea de către angajați a atribuțiilor și obiectivelor de bază ale Băncii, precum și a funcțiilor și normelor de conduită individuale.

4. Managementul riscului (continuare)

4.1 Cadrul general de gestionare a riscurilor (continuare)

Auditarea și evaluarea Sistemului de control intern și de management al riscurilor în Bancă reprezintă un element al controlului managerial și ține de competența Departamentului audit intern. Rezultatele auditului intern și recomandările oferite sunt transmise subdiviziunilor auditate și conducerii executive în vederea punerii în aplicare a recomandărilor de audit, diminuării riscurilor asociate, cu raportarea ulterioară către Comitetul de audit/ Consiliul de supraveghere al Băncii.

Riscul operațional

Riscul operațional (Rop) implică un potențial impact financiar, de activitate și/sau reputațional pentru Bancă, care derivă sau este condiționat de activități inadecvate sau eșuate ale guvernării interne, proceselor de activitate, persoanelor, sistemelor, infrastructurii, legislației, de comunicare sau de schimbarea mediului extern.

Managementul riscului operațional al Băncii se bazează pe gestiunea proceselor și este parte integrantă a guvernării corporative, proceselor și activității de fiecare zi. Managementul riscului operațional include politici și proceduri, responsabilități impuse la toate nivelurile ierarhice și măsuri de control intern specifice fiecărui proces de activitate al Băncii. Acestea sunt stabilite în *Cadrul privind gestiunea riscurilor operaționale în Banca Națională a Moldovei*, aprobat de către Consiliul de supraveghere.

Modelul guvernării riscului operațional este unul *distribuit* și se bazează pe modelul clasic "trei linii de apărare" al sistemului de control intern și de gestiune a riscurilor.

Conducătorii subdiviziunilor structurale ale Băncii (managerii de linie) sunt responsabili pentru elaborarea, dezvoltarea, implementarea și menținerea sistemului de control intern pentru procesele gestionate. Totodată, asigură identificarea, evaluarea, tratarea și monitorizarea riscurilor aferente proceselor desfășurate, precum și continuitatea proceselor.

Funcția de organizare a gestiunii riscurilor operaționale asigură cadrul metodologic unitar al sistemului de gestiune a riscurilor operaționale, facilitează și coordonează procesul de gestiune a riscurilor operaționale realizat de către subdiviziuni, oferă transfer de cunoștințe, asistență și consultanță în domeniu. Această funcție, de asemenea, elaborează profilul de risc operațional al băncii, cu raportarea trimestrială către Comitetul de risc și anuală către organele de conducere, cu informarea trimestrială a Comitetului de audit prin intermediul subdiviziunii de audit intern.

Comitetul executiv își asumă responsabilitatea pentru implementarea cadrului de gestionare a riscurilor operaționale și monitorizează eficiența acestuia prin intermediul *Comitetului de risc*.

Scopul *Comitetului de risc*, ca parte a liniei a doua de apărare, este asistarea Comitetului executiv în vederea asigurării unei supravegheri directe obiective asupra managementului eficient al sistemului de gestiune a riscurilor operaționale în Bancă. Comitetului de risc îi este delegată autoritatea de a supraveghea zonele de risc, procedurile și instrumentele utilizate pentru identificarea, evaluarea și gestionarea riscurilor operaționale, schimbările în nivelurile de risc și impactul aferent, răspunsurile la risc, precum și examinarea informației aferente incidentelor cu impact mare și major asupra proceselor.

Comitetul de risc este responsabil față de Comitetul executiv. Deciziile Comitetului de risc sunt comunicate membrilor Comitetului executiv.

4. Managementul riscului (continuare)

4.1 Cadrul general de gestionare a riscurilor (continuare)

Riscul operațional (continuare)

În contextul gestiunii riscurilor operaționale, *funcției de management al continuității activității și securității informației* îi revin responsabilitatea de elaborare și implementare a standardelor, politicilor de securitate a informației și continuitate a activității, planurilor de răspuns la incidente și reluarea funcțiilor operaționale esențiale în termenele prestabilite; organizarea procesului de gestiune a riscurilor de continuitate a proceselor, tehnologiilor informaționale și de securitate a informației de către proprietarii proceselor de activitate; gestionarea incidentelor majore și a situațiilor excepționale de continuitate și securitate a informației și monitorizarea procesului de gestiune a incidentelor. Gestiunea riscurilor operaționale face parte din procesele de guvernare și suport ale Băncii. Într-o consolidare linie a doua de apărare, pentru fortificarea sistemului de control intern, pentru gestiunea riscurilor de conformitate ca parte a riscului operațional, în Bancă a fost instituită funcția de conformitate. Scopul acesteia este oferirea de asigurare și consultanță referitoare la conformitatea proceselor/ activității desfășurate în cadrul Băncii cu prevederile codului de etică și conduită profesională, politici antifraudă, altor acte normative privind integritatea instituțională, cu prevederile cadrului normativ intern și extern aferent activității Băncii, precum și acordarea suportului conducătorilor de subdiviziuni în dezvoltarea și implementarea unui sistem de control intern eficient pentru a gestiona riscul de conformitate aferent reglementărilor respective.

Măsurile întreprinse în scopul asigurării continuității activității Băncii și minimizării riscului operațional în contextul crizei cauzate de presiunile inflaționiste, de criza regională și de alte turbulențe, sunt prezentate în Nota 4.5.

Riscul financiar

Banca utilizează instrumentele financiare ca mijloc de realizare a politicii sale monetare și valutare și pentru gestionarea rezervelor internaționale. Obținerea profiturilor nu este un obiectiv în sine și niciun criteriu în gestiunea riscurilor asociate instrumentelor financiare, ci mai degrabă în cazul rezervelor internaționale, obiectiv secund al lichidității și siguranței rezervelor statului. Aplicarea instrumentelor de politică monetară și valutară, are drept scop atingerea obiectivului fundamental al Băncii și realizarea atribuțiilor consacrate prin lege în calitate de autoritate monetară și de supraveghere. În consecință, gestiunea riscului financiar al Băncii diferă de cea a altor instituții din sectorul financiar, dar este aliniată la cele mai bune practici internaționale aplicabile băncilor centrale.

Procesul de gestionare a riscurilor financiare este organizat corespunzător funcțiilor, specificului și rolului Băncii ca bancă centrală a Moldovei și atribuțiilor consacrate Băncii prin *Legea nr. 548/1995*.

Comitetul executiv își asumă responsabilitatea pentru stabilirea și supravegherea cadrului de gestionare a riscurilor instrumentelor financiare, inclusiv prin intermediul Comitetului de investiții, al cărui mod de creare și funcționare se stabilește de Consiliul de supraveghere. Comitetul de investiții are drept atribuții elaborarea și monitorizarea politicilor de gestionare a riscurilor în ariile de responsabilitate specifice, raportând cu regularitate Comitetului executiv rezultatele activității. Comitetul executiv are drept atribuții: stabilirea orizontului investițional; a compoziției valutare normative a rezervelor internaționale; a ratingului minim în care pot fi efectuate investițiile; aprobarea benchmark-urilor strategice, duratelor și devierilor admisibile ale acestora pentru fiecare subportofoliu; aprobarea limitelor maxime pe instrumente și contrapărți/emitenți; adoptarea deciziilor cu privire la transmiterea în gestionare externă de active a unei părți din rezervele internaționale ale statului.

4. Managementul riscului (continuare)

4.1 Cadrul general de gestionare a riscurilor (continuare)

Riscul financiar (continuare)

Comitetul de investiții are următoarele atribuții: analiza și monitorizarea riscurilor investiționale, inclusiv a riscului de credit, analiza evoluțiilor ratingurilor contrapărților autorizate pentru efectuarea operațiunilor, precum și ale ratingurilor emitenților valorilor mobiliare în valută străină; determinarea strategiei investiționale pe termen scurt și mediu; analiza evoluțiilor și prognozelor aferente pieței valutare interne și piețelor financiare internaționale, analiza performanței portofoliului de investiții, stabilirea structurii valutare a fiecărui subportofoliu și devierile admisibile, aprobarea și revizuirea la necesitate a listei contrapărților autorizate pentru efectuarea tranzacțiilor.

Direcția monitorizarea riscurilor și raportare este responsabilă de gestionarea și raportarea riscurilor investiționale, conform reglementărilor aprobate de către Comitetul executiv și Comitetul de investiții, inclusiv privind pierderile de credit așteptate conform metodei ECL și validările periodice și testarea istorică (back-testing), identificarea creșterilor semnificative ale riscului de credit și încorporarea informațiilor economice viitoare. Suplimentar, Direcția monitorizarea riscurilor și raportare prezintă trimestrial Comitetului de audit prin intermediul subdiviziunii de audit intern date cu privire la profilul de risc financiar al Băncii, metode și tehnici aplicate în vederea diminuării expunerii la risc, dinamica indicatorilor de risc.

Atribuțiile de promovare a politicii monetare și valutare, având drept scop îndeplinirea obiectivului fundamental al Băncii care este asigurarea și menținerea stabilității prețurilor, sunt realizate de Comitetul executiv la ședințele cu privire la promovarea politicii monetare.

Activitatea de gestionare a riscului desfășurată în cadrul Băncii este reglementată prin instrucțiuni și proceduri interne și este monitorizată de conducerea executivă a Băncii, care analizează problemele legate de politica monetară, investițională și cea valutară a Băncii.

Banca deține două portofolii principale de instrumente financiare cu metode și caracteristici diferite de gestionare a riscurilor:

a) Activele oficiale de rezervă

În conformitate cu art. 5, 16, 53 și 71 din *Legea nr. 548/1995*, Banca păstrează și gestionează rezervele valutare ale statului (denumite și "rezervele internaționale"), efectuează operațiuni valutare folosind activele rezervelor valutare și le menține la un nivel adecvat pentru realizarea politicii monetare și valutare ale statului. În procesul de gestionare a rezervelor valutare, obiectivul Băncii este de a asigura un grad înalt de siguranță și un nivel necesar de lichiditate a investițiilor. Banca consideră o politică investițională prudentă, urmărind optimizarea profitabilității, punând accent pe lichiditate și siguranță.

În cadrul gestionării rezervelor valutare, Banca investește în instrumente sigure, utilizate și de alte bănci centrale: plasamente pe conturi corespondente (de regulă la alte bănci centrale), plasamente la termen în valută străină și valori mobiliare, care se clasifică în valori mobiliare: supranaționale (emise de instituții supranaționale), guvernamentale (emise de guvernul SUA, guvernele țărilor membre ale Uniunii Europene, alți emitenți guvernamentali), non-guvernamentale (emise de agenții).

Începând cu luna iulie 2013 în cadrul colaborării cu Banca Mondială, gestiunea rezervelor valutare se efectuează prin metoda Alocării strategice a activelor (ASA). Alocarea strategică a activelor implică o viziune de gestionare a activelor valutare pe termen lung, orientată spre atingerea nivelului optim de rentabilitate și risc.

4. Managementul riscului (continuare)

4.1 Cadrul general de gestionare a riscurilor (continuare)

Riscul financiar (continuare)

În contextul ASA, rezervele internaționale sunt divizate în trei tranșe în funcție de obiectivele și reglementările specifice, această abordare asigurând realizarea mai eficientă a obiectivului stabilit.

Tranșa curentă reprezintă o parte din rezervele internaționale care se utilizează pentru acoperirea necesităților de mijloace bănești pentru efectuarea intervențiilor de vânzare a valutei străine pe piața valutară internă, a plăților aferente datoriei externe a Băncii și a Guvernului Republicii Moldova, precum și a altor plăți în valută străină pe parcursul unei luni.

Tranșa de lichiditate asigură acoperirea valorii medii a cel puțin 3 luni de import de mărfuri și servicii (calculată în baza datelor istorice pentru ultimii 4 ani și în baza prognozei importurilor pentru anul viitor), plățile aferente datoriei externe a Băncii și a Guvernului Republicii Moldova, precum și alte plăți în valută străină pe parcursul unui an. În cazul în care tranșa de lichiditate depășește 4 luni de import, precum și plățile aferente datoriei externe a Băncii și a Guvernului Republicii Moldova și alte plăți în valută străină pe parcursul unui an, excedentul de rezerve poate fi utilizat pentru completarea tranșei de investiții. Partea rezervelor ce este transmisă în gestionare externă, de asemenea, se include în tranșa de lichiditate.

Tranșa de lichiditate poate să acopere mai puțin de 3 luni de import, precum și volumul plăților aferente datoriei externe a Băncii, a Guvernului Republicii Moldova și alte plăți în valută străină pe parcursul unui an, atât timp cât tranșa de investiții nu va conține alte active decât portofoliul de valori mobiliare la cost amortizat și aur, iar mijloacele încasate la scadența valorilor mobiliare din portofoliul evaluat la cost amortizat vor fi reinvestite în tranșa de lichiditate.

Tranșa de investiții reprezintă totalitatea rezervelor internaționale, cu excepția activelor ce fac parte din tranșa curentă și tranșa de lichiditate. Tranșa de investiții permite investiții pe un orizont investițional mai lung și generarea unor profituri suplimentare, considerând că scopul acestora nu mai e prioritar de a sigura nivelul optim de lichiditate (similar tranșelor de lichiditate și curente), rezervele alocate în tranșa respectivă fiind păstrate pentru colectarea fluxurilor contractuale. Portofoliul valorilor mobiliare evaluate la cost amortizat și investițiile în aur fac parte din tranșa de investiții.

Tranșele sunt compuse din portofolii în diferite valute și diferite instrumente financiare, pentru fiecare portofoliu a fost selectat un benchmark - indice de piață, recunoscut și utilizat pe plan mondial la evaluarea comparativă a performanței și riscurilor aferente portofoliilor de investiții.

Alocarea strategică a activelor este un proces complex și durabil, care este revizuit periodic. Alocarea strategică în tranșe reprezintă elementul fundamental în determinarea modelelor de gestiune a activelor financiare în valută străină ("**modelele de afaceri**") potrivit cerințelor de clasificare conform IFRS 9.

Un element esențial în procesul de gestionare a rezervelor valutare îl constituie managementul riscului investițional, ce se realizează prin impunerea unor constrângeri și limite de investiții. Procedurile de management al riscurilor aferente gestionării rezervelor valutare prevăd stabilirea și monitorizarea respectării limitelor pe instrumente investiționale, contrapărți /emitenți individuali, în funcție de rating, de deviere față de benchmark-urile stabilite, a limitelor de durată, scadenței maxime a investițiilor în funcție de instrument, precum și a compoziției valutare.

4. Managementul riscului (continuare)

4.1 Cadrul general de gestionare a riscurilor (continuare)

Riscul financiar (continuare)

	Model de afaceri	Factori IFRS
Tranșa curentă		
Conturi curente și overnight la bănci centrale, bănci comerciale și de investiții și instituții internaționale	Colectarea fluxurilor contractuale	Vânzări rare, decontat la scadență, benchmark – n/a
Tranșa de lichiditate		
Plasamente pe termen scurt	Colectarea fluxurilor contractuale și vânzări	Deținute până la scadență, pot fi vândute până la scadență pentru a asigura lichiditatea, indice (ICE)
Valori mobiliare la valoarea justă prin AERG		Deținute pentru venituri din dobânzi și câștiguri din valoarea justă, tranzacții lunare de rebalansare în vederea alinierii duratei portofoliului la cea a benchmark-ului (ICE)
Tranșa de investiții		
Valori mobiliare la cost amortizat	Colectarea fluxuri contractuale	Valori deținute pentru colectare de dobânzi, orizont de investiții lung, exces de rezerve, lipsă de vânzări, lipsă de benchmark replicat
Altele		
Cota FMI		Investiție strategică

b) Portofoliile de instrumente financiare în moneda națională din executarea politicii monetare, relația de agent și banker al statului

Operațiunile de piață monetară reprezintă cel mai important instrument de politică monetară al Băncii. Acestea se realizează la inițiativa Băncii, având funcția de gestionare a condițiilor lichidității de pe piața monetară și influențarea ratelor de dobândă pe termen scurt pe piața monetară interbancară. Principalele categorii de operațiuni de piață monetară aflate la dispoziția Băncii sunt:

- operațiuni repo - operațiuni reversibile, destinate injectării/absorbției de lichidități, în cadrul cărora BNM cumpără/vinde de la bănci/băncilor valori mobiliare de stat (VMS), cu angajamentul băncilor/BNM de a răscumpăra VMS respective la o dată ulterioară și la un preț stabilit la data tranzacției;
- emitere de certificate ale BNM - operațiuni destinate absorbției de lichiditate, în cadrul cărora BNM vinde băncilor instrumente negociabile de datorie ale BNM;
- atragere de depozite - operațiuni destinate absorbției de lichiditate, în cadrul cărora BNM atrage depozite de la bănci cu scadența prestabilită;
- vânzări/cumpărări de valori mobiliare de stat - operațiuni destinate absorbției/injectării de lichiditate, în cadrul cărora Banca vinde/cumpără VMS, transferul proprietății asupra acestora de la vânzător la cumpărător fiind realizat prin mecanismul "livrare contra plată".

4. Managementul riscului (continuare)

4.1 Cadrul general de gestionare a riscurilor (continuare)

Riscul financiar (continuare)

Banca utilizează într-o manieră flexibilă atât instrumentele menite să absoarbă excesul de lichidități de piață, cât și pe cele destinate furnizării de lichidități băncilor. În acest sens, conform calendarului operațiunilor de politică monetară, Banca derulează săptămânal licitații de plasare a certificatelor BNM pe termen de 14 zile în scopul absorbției de lichiditate, dar și operațiuni repo la rată fixă pe termen de 14 zile destinate livrării de lichiditate.

Banca poate acorda băncilor credite în condiții stabilite periodic de Bancă și garantate cu instrumente eligibile stabilite de aceasta, iar pentru a menține stabilitatea sistemului financiar, Banca poate acorda, la deplina sa discreție și în condițiile stabilite de către aceasta, băncilor solvabile și viabile care se confruntă cu probleme temporare de lichiditate, asistență de lichiditate în situații de urgență, garantată cu activele eligibile.

Banca poate cumpăra și vinde pe piața secundară valorile mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova, cu condiția că acestea sunt cumpărate numai prin operațiuni de piață deschisă sau în legătură cu acordarea de credite băncilor. Valorile mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova deținute în portofoliul Grupului și al Băncii cuprind:

- a. *Valorile mobiliare de stat derivate din garanții de stat* - emise conform Legii nr. 235/2016 privind emisiunea obligațiunilor de stat în vederea executării de către Ministerul Finanțelor a obligațiilor de plată derivate din garanțiile de stat nr. 807 din 17 noiembrie 2014 și nr. 101 din 1 aprilie 2015 și transmise Băncii Naționale la 4 octombrie 2016, în contextul creditelor acordate de Bancă unor bănci;
- b. *Valorile mobiliare de stat emise în urma conversiunii împrumuturilor contractate anterior* - emise și transmise în portofoliul Băncii sub formă de bonuri de trezorerie ca rezultat al conversiunii în valori mobiliare de stat a împrumuturilor contractate de către Ministerul Finanțelor de la Bancă pe parcursul anilor precedenți. Valorile mobiliare de stat ajunse la scadență sunt răscumpărate de Guvern și emise în același volum noi valori mobiliare transmise Băncii;
- c. *Valori mobiliare de stat deținute de filială în portofoliul de investiții* - obligațiuni de stat și bonuri de trezorerie deținute cu intenția de a încasa fluxurile contractuale.

Cadrul normativ aferent gestionării riscurilor financiare este în mod curent actualizat, în funcție de evoluțiile pieței, politicii sau structurii Băncii etc.

Principalele categorii de riscuri financiare la care Banca este expusă sunt: riscul de credit, riscul de lichiditate, riscul de piață care include riscul ratei dobânzii și riscul valutar.

Structura activelor și obligațiunilor depinde, în principal, de natura funcțiilor legale ale Băncii Naționale a Moldovei și nu neapărat de aspectele comerciale. Banca nu utilizează instrumente financiare derivate pentru acoperirea riscului financiar. În același timp, Banca controlează permanent expunerea sa față de riscuri, prin diverse tehnici de gestionare a riscului.

4.2 Riscul de credit

Riscul de credit este riscul pierderilor generate ca rezultat al neîndeplinirii obligațiilor contractuale de către contrapărți. Expunerea maximă a Băncii la riscul de credit, fără a considera valoarea garanției, este reflectată în valoarea contabilă a activelor financiare.

Riscul de credit aferent efectuării tranzacțiilor în scopul gestionării rezervelor valutare este monitorizat prin selectarea instrumentelor investiționale cu lichiditate înaltă și un grad minim de risc, precum și stabilirea limitelor pe investiții (pe instrument, debitor, valută, durată) și a controlului zilnic al acestora.

4. Managementul riscului (continuare)

4.2 Riscul de credit (continuare)

Un element esențial al gestionării riscului de credit aferent rezervelor valutare este efectuarea de către Bancă a investițiilor în contrapărți sigure cu bonitate înaltă pe termen lung (rating mediu minim A⁻¹), stabilită de agențiile internaționale de rating (Standard & Poor's, Moody's și Fitch Ratings) și autorizate de Bancă pentru tranzacțiile respective, iar în cazul valorilor mobiliare în valută străină în instrumente sigure ale emitenților cu bonitate înaltă pe termen lung (rating mediu minim AA-).

În evaluarea riscului de credit aferent valorilor mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova se utilizează ratinguri stabilite de agenția internațională de rating Moody's. În cazul altor active în moneda națională, Banca aplică procedee interne de monitorizare a expunerilor la riscul de credit și sistemele de rating interne.

Valorile mobiliare de stat emise în moneda națională deținute în portofoliul Băncii sunt tratate ca instrumente financiare cu risc de credit scăzut, considerând sustenabilitatea indicatorilor de datorie și factorii macroeconomici cu referire la Guvernul Republicii Moldova în relație cu Banca, precum și lipsa cazurilor de default al acestor instrumente financiare.

Totodată, la estimarea indicatorilor cu privire la expunerea la riscul de credit, bonitatea emitentului în cazul valorilor mobiliare de stat se bazează pe ratingul atribuit Republicii Moldova de agenția de rating Moody's, fiind, în prezent, unica agenție ce cotează statul. În evaluarea riscului de credit se monitorizează onorarea obligațiilor de plată scadente și factorii rezonabili care ar afecta capacitatea și/sau disponibilitatea de plată, dinamica ratingului și a perspectivei de modificare a acestuia, sustenabilitatea indicatorilor de datorie și factori prospectivi bazați pe evoluția și prognoza indicatorilor macroeconomici.

Pentru a diminua expunerea la riscul de credit asociat creditelor acordate băncilor licențiate, Banca monitorizează permanent calitatea portofoliului de credite, evaluând periodic modificarea ratingurilor interne în clasificarea debitorilor, evenimentele ce pot provoca pierderi, inclusiv factorii macroeconomici viitori, indicatorii financiari ai băncilor, inclusiv încălcarea condițiilor contractuale (neonorarea obligației de plată a principalului sau a dobânzii), înrăutățirea stării financiare a debitorului și probabilitatea falimentului acestuia, renegocierea condițiilor și/sau prelungirea termenelor de rambursare a creditelor și/sau a dobânzilor aferente în legătură cu dificultățile financiare ale debitorului cauzate de motive economice, juridice etc.

Suplimentar, expunerea la riscul de credit este diminuată prin gajul constituit de băncile licențiate, care trebuie să acopere suma totală a creditelor acordate de Bancă, dobânda și alte plăți aferente. Banca stabilește lista activelor eligibile care pot fi constituite în calitate de gaj pentru facilitățile permanente (creditele overnight) și creditele acordate băncilor, inclusiv asistența de lichiditate în situații de urgență și nemijlocit marjele de ajustare a acestora. La determinarea valorii activelor - garanție sunt aplicate măsuri de control al riscurilor în scopul protejării Băncii împotriva riscului pierderilor financiare din cauza nerambursării creditului de către o bancă. Banca evaluează calitatea și valoarea activelor oferite de bănci ca garanții la acordarea creditelor, lunar, și la necesitate, mai frecvent.

¹ Ratingurile sunt exprimate în formatul utilizat de agențiile Standard & Poor's și Fitch Ratings. Dat fiind faptul că agenția de rating Moody's utilizează un alt format de exprimare a ratingurilor, acestora li se atribuie echivalente Standard & Poor's sau Fitch Ratings, utilizând tabele de concordanță.

4. Managementul riscului (continuare)

4.2 Riscul de credit (continuare)

Riscul de credit asociat creditelor overnight se gestionează zilnic prin utilizarea limitelor de politică monetară care conform actelor normative în vigoare, în caz de necesitate, permit reducerea până la zero a sumelor creditelor ce pot fi acordate băncilor licențiate în cadrul facilităților permanente și prin asigurarea cu valori mobiliare de stat și certificate emise de Bancă care au un grad înalt de lichiditate.

Riscul de credit în tranzacțiile repo, considerând caracterul reversibil al acestor operațiuni, este gestionat prin asigurarea unui volum suficient de VMS la preț de piață, inclusiv după aplicarea marjelor de ajustare a valorii, evaluarea zilnică a valorii de piață a VMS și solicitarea, la necesitate, a apelurilor în marjă pentru furnizare de active suplimentare sau mijloace bănești în cazul în care valoarea VMS scade sub nivelul stabilit de Bancă.

Pentru a reduce expunerea la riscul de credit aferent creditelor acordate personalului Băncii, Banca solicită salariatului garantarea creditului cu gaj sau alte garanții, astfel încât raportul dintre credit și garanție să nu depășească 80%.

În contextul conduitei restrictive a politicii monetare a autorităților aferent principalelor valute pe parcursul anului 2022, dinamicii înregistrate și prognozate a rezervelor valutare, în anticiparea temperării presiunilor inflaționiste cadrul de alocare strategică a activelor a fost revizuit, fiind aprobate modificări la Regulamentul cu privire la gestionarea rezervelor internaționale, în baza Hotărârii Comitetului executiv în vigoare din 1 ianuarie 2023.

Totodată, manifestând vigilență în tratamentul riscului de credit, Banca a continuat aplicarea metodologiei revizuite de calcul al pierderilor de credit așteptate pentru activele financiare aferente rezervelor valutare, ceea ce reflectă o abordare prudentă.

Cu privire la expunerea față de Guvernul RM, pe parcursul semestrului I 2023, au fost monitorizați, evaluați și modificați la necesitate parametrii de calcul, potrivit metodologiei în vigoare, pentru a reflecta cât mai veridic expunerea la riscul de credit, încorporând factorii cantitativi și calitativi, evoluțiile înregistrate, cât și prognozate ale indicatorilor relevanți.

4. Managementul riscului (continuare)**4.2 Riscul de credit (continuare)**

Tabelul expus în continuare prezintă activele financiare deținute la data de raportare în baza ratingului pe termen lung atribuit de agențiile internaționale:

CONSOLIDAT

30 iunie 2023

Ratingul pe termen lung ¹	Plasamente pe termen scurt ²	Valori mobiliare investiționale	Valori mobiliare emise de Guvernul RM ³	Active în organizațiile financiare internaționale	Credite acordate băncilor și altor persoane	Alte active financiare	Total active financiare
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
AAA	13 185 569	56 532 388	-	4 214 977	-	-	73 932 934
AA+	-	555 244	-	-	-	-	555 244
AA	1 268	8 128 581	-	-	-	-	8 129 849
AA-	707 921	946 416	-	-	-	-	1 654 337
A+	6 637 559	-	-	-	-	-	6 637 559
A	720 061	-	-	-	-	-	720 061
A-	247	-	-	-	-	-	247
BBB	176	-	-	-	-	-	176
CC	3	-	-	-	-	-	3
Neaplicabil	122	-	14 571 128	-	21 317	20 447	14 613 014
Pierderi de credit așteptate	(331)	(321)	(87 106)	-	-	(17)	(87 775)
Total	21 252 595	66 162 308	14 484 022	4 214 977	21 317	20 430	106 155 649

¹ Stabilit prin aplicarea ratingului mediu atribuit de agențiile internaționale de rating (Standard & Poor's, Moody's și Fitch Ratings).

² Numerarul în valută străină și aurul monetar nu este inclus în calcul, nefiind expus riscului de credit.

³ Considerând sistemul de management al riscului de credit aferent activelor denominate în moneda națională, precum și funcția de agent al statului și statutul specific al relațiilor între Guvern și Bancă în calitate de bancă centrală a statului, valorile mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova sunt incluse în categoria „Neaplicabil”. Totodată, la situația din 30 iunie 2023, agenția internațională de rating Moody's atribuie pentru Republica Moldova nivelul de rating B3, perspectivă negativă, astfel, pentru estimarea pierderilor de credit așteptate se aplică clasificarea expunerii față de Guvern în categoria de rating B3, perspectivă negativă (la 31 decembrie 2022: nivelul de rating B3, perspectivă negativă).

4. Managementul riscului (continuare)

4.2 Riscul de credit (continuare)

CONSOLIDAT

31 decembrie 2022

Ratingul pe termen lung ¹	Plasamente pe termen scurt ²	Valori mobiliare investiționale	Valori mobiliare emise de Guvernul RM ³	Active în organizațiile financiare internaționale	Credite acordate băncilor și altor persoane	Alte active financiare	Total active financiare
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
AAA	15 090 232	41 383 417	-	4 445 897	-	-	60 919 546
AA+	-	3 860 393	-	-	-	-	3 860 393
AA	3 560 682	5 460 246	-	-	-	-	9 020 928
AA-	14 244	927 627	-	-	-	-	941 871
A+	8 580 576	-	-	-	-	-	8 580 576
A	4 597 057	-	-	-	-	-	4 597 057
A-	30	-	-	-	-	-	30
BBB	14	-	-	-	-	-	14
CC	4	-	-	-	-	-	4
Neaplicabil	117	-	14 667 559	-	19 757	20 515	14 707 948
Pierderi de credit așteptate	(584)	(88)	(85 572)	-	-	(18)	(86 262)
Total	31 842 372	51 631 595	14 581 987	4 445 897	19 757	20 497	102 542 105

¹ Stabilit prin aplicarea ratingului mediu atribuit de agențiile internaționale de rating (Standard & Poor's, Moody's și Fitch Ratings).² Numerarul în valută străină și aurul monetar nu este inclus în calcul, nefiind expus riscului de credit.³ Considerând sistemul de management al riscului de credit aferent activelor denominate în moneda națională, precum și funcția de agent al statului și statutul specific al relațiilor între Guvern și Bancă în calitate de bancă centrală a statului, valorile mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova sunt incluse în categoria „Neaplicabil”. Totodată, la situația din 30 iunie 2023, agenția internațională de rating Moody's atribuie pentru Republica Moldova nivelul de rating B3, perspectivă negativă, astfel, pentru estimarea pierderilor de credit așteptate se aplică clasificarea expunerii față de Guvern în categoria de rating B3, perspectivă negativă (la 31 decembrie 2022: nivelul de rating B3, perspectivă negativă).

4. Managementul riscului (continuare)

4.2 Riscul de credit (continuare)

BANCA

30 iunie 2023

Ratingul pe termen lung ¹	Plasamente pe termen scurt ² MII LEI	Valori mobiliare investiționale MII LEI	Valori mobiliare emise de Guvernul RM ³ MII LEI	Active în organizațiile financiare internaționale MII LEI	Credite acordate băncilor și altor persoane MII LEI	Investiții în filiale MII LEI	Alte active financiare MII LEI	Total active financiare MII LEI
AAA	13 185 569	56 532 388	-	4 214 977	-	-	-	73 932 934
AA+	-	555 244	-	-	-	-	-	555 244
AA	1 268	8 128 581	-	-	-	-	-	8 129 849
AA-	707 921	946 416	-	-	-	-	-	1 654 337
A+	6 637 559	-	-	-	-	-	-	6 637 559
A	720 061	-	-	-	-	-	-	720 061
A-	247	-	-	-	-	-	-	247
BBB	176	-	-	-	-	-	-	176
CC	3	-	-	-	-	-	-	3
Neaplicabil	-	-	14 541 073	-	21 317	24 000	20 253	14 606 643
Pierderi de credit așteptate	(331)	(321)	(87 106)	-	-	-	(5)	(87 763)
Total	21 252 473	66 162 308	14 453 967	4 214 977	21 317	24 000	20 248	106 149 290

¹ Stabilit prin aplicarea ratingului mediu atribuit de agențiile internaționale de rating (Standard & Poor's, Moody's și Fitch Ratings).² Numerarul în valută străină și aurul monetar nu este inclus în calcul, nefiind expus riscului de credit.³ Considerând sistemul de management al riscului de credit aferent activelor denominate în moneda națională, precum și funcția de agent al statului și statutul specific al relațiilor între Guvern și Bancă în calitate de bancă centrală a statului, valorile mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova sunt incluse în categoria „Neaplicabil”. Totodată, la situația din 30 iunie 2023, agenția internațională de rating Moody's atribuie pentru Republica Moldova nivelul de rating B3, perspectivă negativă, astfel, pentru estimarea pierderilor de credit așteptate se aplică clasificarea expunerii față de Guvern în categoria de rating B3, perspectivă negativă (la 31 decembrie 2022: nivelul de rating B3, perspectivă negativă).

4. Managementul riscului (continuare)

4.2 Riscul de credit (continuare)

BANCA

31 decembrie 2022

Ratingul pe termen lung ¹	Plasamente pe termen scurt ² MII LEI	Valori mobiliare investitoriale MII LEI	Valori mobiliare emise de Guvernul RM ³ MII LEI	Active în organizațiile financiare internaționale MII LEI	Credite acordate băncilor și altor persoane MII LEI	Investiții în filiale MII LEI	Alte active financiare MII LEI	Total active financiare MII LEI
AAA	15 090 232	41 383 417	-	4 445 897	-	-	-	60 919 546
AA+		3 860 393	-	-	-	-	-	3 860 393
AA	3 560 682	5 460 246	-	-	-	-	-	9 020 928
AA-	14 244	927 627	-	-	-	-	-	941 871
A+	8 580 576	-	-	-	-	-	-	8 580 576
A	4 597 057	-	-	-	-	-	-	4 597 057
A-	30	-	-	-	-	-	-	30
BBB	14	-	-	-	-	-	-	14
CC	4	-	-	-	-	-	-	4
Neaplicabil	-	-	14 638 335	-	19 757	24 000	20 400	14 702 492
Pierderi de credit așteptate	(584)	(88)	(85 572)	-	-	-	(5)	(86 249)
Total	31 842 255	51 631 595	14 552 763	4 445 897	19 757	24 000	20 395	102 536 662

¹ Stabilit prin aplicarea ratingului mediu atribuit de agențiile internaționale de rating (Standard & Poor's, Moody's și Fitch Ratings).² Numerarul în valută străină și aurul monetar nu este inclus în calcul, nefiind expus riscului de credit.³ Considerând sistemul de management al riscului de credit aferent activelor denominate în moneda națională, precum și funcția de agent al statului și statutul specific al relațiilor între Guvern și Bancă în calitate de bancă centrală a statului, valorile mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova sunt incluse în categoria „Neaplicabil”. Totodată, la situația din 30 iunie 2023, agenția internațională de rating Moody's atribuie pentru Republica Moldova nivelul de rating B3, perspectivă negativă, astfel, pentru estimarea pierderilor de credit așteptate se aplică clasificarea expunerii față de Guvern în categoria de rating B3, perspectivă negativă (la 31 decembrie 2022: nivelul de rating B3, perspectivă negativă).

4. Managementul riscului (continuare)

4.2 Riscul de credit (continuare)

Pentru cuantificarea riscului de credit la investițiile efectuate în valută străină, suplimentar, se calculează valoarea riscului de credit aplicat portofoliului de investiții în baza coeficienților de default determinați de către agenția Standard&Poor's, pentru fiecare tip de rating, investițiile fiind divizate în zece categorii, conform coeficienților de default, pe scadențe anuale până la zece ani, inclusiv.

La situația din 30 iunie 2023, expunerea la riscul de credit al portofoliului de investiții în valută străină total cuantificat în baza coeficienților de default determinat de agenția Standard&Poor's este calculată ca valoare contabilă brută a activelor financiare în valută străină la data de raportare, divizată pe scadențe anuale, multiplicată cu coeficientul probabilității de default determinat de agenția Standard&Poor's conform ratingului atribuit emitentului/contrapărții și este prezentată după cum urmează:

	Nota	30 iunie 2023 MII LEI	31 decembrie 2022 MII LEI
Active evaluate la cost amortizat cu rating atribuit de agențiile de rating internaționale			
Conturi "Nostro" și depozite la termen în valută străină	5	21 252 804	31 842 839
Disponibilități în D.S.T.	7	21 448	19 040
Valori mobiliare în valută străină	6	3 579 367	1 572 692
		24 853 619	33 434 571
Indicator: Expunerea la risc, S&P default		18 372	7 422
Active evaluate la valoarea justă prin AERG cu rating atribuit de agențiile de rating internaționale			
Valori mobiliare în valută străină	6	62 583 262	50 058 991
		62 583 262	50 058 991
Indicator: Expunerea la risc, S&P default		22 839	1 895

Numerarul în valută străină (Nota 5), aurul monetar (Nota 8 cu politica de contabilitate asimilată activelor financiare evaluate la valoarea justă prin AERG), cota RM la FMI (Nota 7) sunt excluse din calcul, nefiind expuse riscului de credit (numerar în valută străină și aur monetar) sau nefiind cotate și asimilate cu probabilitate de default zero (cota RM la FMI).

Creșterea valorii indicatorului este preponderent determinată de majorarea volumului portofoliului de valori mobiliare în valuta străină evaluate la valoarea justă prin AERG, cât și extinderii orizontului investițional în cazul portofoliilor în dolari SUA, gestionat intern și extern. În cazul activelor evaluate la cost amortizat, dinamica indicatorului se explică prin suplinirea portofoliului de valori mobiliare și, prin urmare, extinderea orizontului investițional.

Pentru a evalua diversificarea portofoliului activelor financiare și a estima corect riscul de credit în funcție de aria geografică se prezintă clasificarea activelor în funcție de țara de investiție, *cu excepția investițiilor în filiale și a altor active financiare, care se clasifică în funcție de țara de origine:*

4. Managementul riscului (continuare)

4.2 Riscul de credit (continuare)

Țara	CONSOLIDAT				BANCA			
	30 iunie 2023	Ponderea	31 decembrie 2022	Ponderea	30 iunie 2023	Ponderea	31 decembrie 2022	Ponderea
	MII LEI	%	MII LEI	%	MII LEI	%	MII LEI	%
SUA	47 565 030	44,81	38 579 630	37,62	47 565 030	44,81	38 579 630	37,63
Franța	14 186 307	13,36	13 952 980	13,61	14 186 307	13,36	13 952 980	13,61
Organizații financiare internaționale (OFI)	12 053 110	11,35	12 581 287	12,27	12 053 110	11,35	12 581 287	12,27
Germania	8 689 275	8,19	4 849 330	4,73	8 689 275	8,19	4 849 330	4,73
Regatul Țărilor de Jos	5 870 398	5,53	4 632 840	4,52	5 870 398	5,53	4 632 840	4,52
Canada	1 384 131	1,30	965 527	0,94	1 384 131	1,30	965 527	0,94
Marea Britanie	1 272 763	1,20	5 563 659	5,43	1 272 763	1,20	5 563 659	5,43
Suedia	347 428	0,33	2 793 575	2,72	347 428	0,33	2 793 575	2,72
Norvegia	99 406	0,09	101 654	0,10	99 406	0,09	101 654	0,10
Austria	86 753	0,08	231 495	0,23	86 753	0,08	231 495	0,23
Finlanda	45 378	0,04	972 034	0,95	45 378	0,04	972 034	0,95
Lituania	20 050	0,02	-	-	20 050	0,02	-	-
Coreea de Sud	9 067	0,01	-	-	9 067	0,01	-	-
Singapore	-	-	2 695 709	2,63	-	-	2 695 709	2,63
Alte țări	662	0,00	27	0,00	662	0,00	27	0,00
Moldova	14 525 891	13,69	14 622 358	14,26	14 519 532	13,69	14 616 915	14,26
Total active financiare	106 155 649	100,00	102 542 105	100,00	106 149 290	100,00	102 536 662	100,00

În categoria „Organizații financiare internaționale” sunt incluse cota de subscriere a Republicii Moldova la FMI în moneda națională și alte plasamente în valuta străină în organizații financiare internaționale.

În categoria „Moldova” la nivel consolidat sunt incluse conturile filialei deschise în băncile din Republica Moldova, valorile mobiliare emise de Guvernul RM, creditele acordate băncilor și altor persoane și alte active financiare.

În categoria „Moldova” a Băncii sunt incluse valorile mobiliare emise de Guvernul RM, creditele acordate băncilor și altor persoane, investițiile în filiale și alte active financiare.

Numerarul în valută străină și aurul monetar nu este inclus în calcul, nefiind expus riscului de credit (a se vedea Nota 5, 8).

4. Managementul riscului (continuare)**4.2 Riscul de credit (continuare)**

De asemenea, pentru evaluarea diversificării portofoliului activelor și estimarea riscului de credit în funcție de sectorul investițional se prezintă clasificarea activelor financiare în funcție de sectorul investițional:

Sector investițional	CONSOLIDAT				BANCA			
	30 iunie	Ponderea	31 decembrie	Ponderea	30 iunie	Ponderea	31 decembrie	Ponderea
	2023		2022		2023		2022	
	MII LEI	%	MII LEI	%	MII LEI	%	MII LEI	%
Bănci centrale din străinătate	6 334 680	5,97	9 227 126	9,00	6 334 680	5,97	9 227 126	9,00
Bănci comerciale din străinătate	8 044 134	7,58	15 872 972	15,48	8 044 134	7,58	15 872 972	15,48
Guverne din străinătate	62 749 215	59,11	45 740 173	44,61	62 749 215	59,11	45 740 173	44,61
Guvernul RM	14 484 022	13,64	14 581 987	14,22	14 453 967	13,62	14 552 763	14,20
Organizații financiare internaționale (OFI)	12 053 110	11,35	12 581 287	12,27	12 053 110	11,35	12 581 287	12,27
Agenții guvernamentale străine	2 448 619	2,31	4 498 189	4,39	2 448 619	2,31	4 498 189	4,39
Depozitar central (DCU)	-	-	-	-	24 000	0,02	24 000	0,02
Bănci licențiate din RM	20 064	0,02	20 105	0,01	19 679	0,02	19 988	0,01
Alte active financiare	21 805	0,02	20 266	0,02	21 886	0,02	20 164	0,02
Total active financiare	106 155 649	100,00	102 542 105	100,00	106 149 290	100,00	102 536 662	100,00

În categoria „Organizații financiare internaționale” sunt incluse cota de subscriere a Republicii Moldova la FMI în moneda națională și alte plasamente în valuta străină în alte organizații financiare internaționale.

În categoria „Alte active financiare” la nivel consolidat și ale Băncii sunt incluse creditele acordate altor persoane și alte active financiare. Numerarul în valută străină și aurul monetar nu sunt incluse în calcul, nefiind expuse riscului de credit (a se vedea Nota 5, 8).

4. Managementul riscului (continuare)

4.2 Riscul de credit (continuare)

- Pierderile de credit așteptate (ECL)

Instrumentele financiare aferente activelor oficiale de rezervă ce au un rating BBB- și superior acestuia, cărora li se atribuie calificativul “investment grade” sunt considerate cu risc scăzut. Calificativul de “investment grade” al unui instrument financiar indică o probabilitate scăzută de depreciere a emitentului. Instrumentele cu rating cuprins între “AAA” și “AA” sunt considerate cu bonitate înaltă, ce denotă o capacitate înaltă a emitentului de a-și onora obligațiunile contractuale. Instrumentele cu rating cuprins între “A” și “BBB” au o bonitate medie, ce denotă o capacitate înaltă a emitentului de a-și onora plățile. În acest caz, emitenții au o situație stabilă, își pot achita datoriile, dar ar putea întâmpina unele dificultăți în cazul deteriorării mediului economic. Totodată, instrumentele cu rating “BB”, “B” și “CCC” au o bonitate joasă și sunt considerate investiții speculative sau “junk”. Emitenții acestor instrumente au o vulnerabilitate ridicată la modificarea condițiilor economice, cu impact semnificativ asupra capacității de plată, în cazul unor recesiuni sau deteriorări ale condițiilor mediului economic.

Formula de calcul a pierderilor de credit așteptate este derivată prin determinarea expunerii la default (EAD), probabilității de default (PD) și pierderii în caz de default (LGD). În determinarea pierderilor de credit așteptate și scenariile utilizate, pentru instrumente financiare aferente rezervelor valutare, Banca aplică informațiile derivate din raportul “Annual Corporate Default Study and Rating Transitions” publicat anual de agenția de rating Standard & Poor’s, ratele de default cumulative “Sovereign Foreign - Currency Cumulative Average Default Rates With Rating Modifier” și “Sovereign Local-Currency Cumulative Average Default Rates With Rating Modifier” din raportul “Annual Sovereign Default Study and Rating Transitions” publicat anual de agenția de rating Standard & Poor’s.

În cazul estimării pierderilor de credit așteptate pe toată perioada instrumentului financiar până la scadența acestuia, pentru fiecare an se estimează probabilitatea de default marginală. Totodată, probabilitatea de default marginală într-un anumit an se va aplica doar eșantionului care a supraviețuit default-ului în anul sau anii precedenți.

Pe parcursul perioadei de raportare nu au fost identificate creșteri semnificative ale riscului de credit asociat activelor financiare în valută străină deținute de Bancă. De asemenea, nu au existat premise de migrare din stadiul inițial de recunoaștere spre unul inferior (excepție constituie un cont corespondent menținut în scopul unor necesități operaționale, expunerea fiind ne semnificativă, în cazul căruia stadiul ECL s-a modificat în 2022) sau recunoașterea default-ului contrapărții.

Totodată, persistența incertitudinilor asociate crizei energetice globale și presiunilor inflaționiste, amplificate de conflictul armat din Ucraina, au determinat utilizarea metodologiei revizuite de calcul a pierderilor de credit așteptate pentru activele financiare aferente rezervelor valutare, prin aplicarea scenariului de retrogradare a ratingurilor cu un nivel (notch) tuturor activelor în valută străină din portofoliu. În acest sens, se aplică rate de default cumulative publicate de agenția de rating Standard & Poor’s ce corespund ratingului inferior cu o poziție al expunerilor respective.

Prin urmare, considerând asumările în scenariile aplicate, dar și evoluția volumului și structurii pe instrumente și scadențe a portofoliului de investiții, provizionul pentru pierderile de credit așteptate în cazul acestor active, la situația din 30 iunie 2023 a constituit 6 774 mii lei (31 decembrie 2022: 5 021 mii lei).

4. Managementul riscului (continuare)

4.2 Riscul de credit (continuare)

Metodologia de calcul a pierderilor de credit așteptate aferente portofoliului de valori mobiliare de stat deținute în portofoliul Grupului și al Băncii este bazată pe determinarea expunerii la default (EAD), probabilității de default (PD) și pierderii în caz de default (LGD), cu utilizarea informațiilor derivate și ratelor de default cumulative din rapoartele „Sovereign default and recovery rates” și Rating Symbols and Definitions” aferente categoriei de rating publicate de către agenția Moody’s. În concordanță cu metodologia în vigoare, considerând dinamica parametrilor de calcul și a indicatorilor relevanți înregistrată pe parcursul semestrului I, la situația din 30 iunie 2023 pierderile de credit așteptate în cazul acestor active au constituit 87 106 mii lei (31 decembrie 2022: 85 572 mii lei).

Valorile mobiliare de stat emise în moneda națională deținute în portofoliul Grupului și al Băncii sunt tratate ca instrumente financiare cu risc de credit scăzut (clasificate în Stadiul 1), considerând sustenabilitatea indicatorilor de datorie și factorii macroeconomici încorporați în modelele financiare de analiză a expunerii Guvernului Republicii Moldova în relație cu Banca (printre care inclusiv: evoluția venitului național brut, indicatorul cu privire la raportul dintre datoria de stat și PIB, evoluția PIB, raportul dintre deficitul bugetar și PIB, datoria de stat tranzacționată pe piețele internaționale, finanțările străine și existența programelor de finanțare și asistență tehnică, evoluția sectorului financiar, ciclurile electorale și economice etc.), precum și lipsa cazurilor de default al valorilor mobiliare de stat emise în moneda națională.

Pierderile de credit așteptate în cazul altor instrumente financiare, fiind nemateriale sau egale cu zero, iar riscul de credit fiind evaluat ca nesemnificativ, nu au fost înregistrate în situațiile financiare.

Prezentarea activelor financiare după stadiul de depreciere, expunerea brută și pierderea de credit așteptată la data de raportare:

CONSOLIDAT 30 iunie 2023	Interval	Expunerea	Stadiul	Pierdere	Expunerea
	PD	brută	ECL	de credit	netă
	%	MII LEI		așteptată	MII LEI
Bănci centrale din străinătate	0,02-0,36	6 334 681	1	1	6 334 680
Bănci comerciale din străinătate	0,06-0,08	8 044 335	1	204	8 044 131
Bănci comerciale din străinătate	100,00	3	2	-	3
Guverne din străinătate	0,02-0,05	62 749 536	1	321	62 749 215
Guvernul RM	0,0-2,96	14 571 128	1	87 106	14 484 022
Organizații financiare internaționale	0,02	12 053 236	1	126	12 053 110
Agenții guvernamentale străine	0,00	2 448 619	1	-	2 448 619
Bănci licențiate în RM	0,00	20 064		-	20 064
Alte active financiare	0,003	21 822	1	17	21 805
Total active financiare		106 243 424	-	87 775	106 155 649

4. Managementul riscului (continuare)

4.2 Riscul de credit (continuare)

CONSOLIDAT 31 decembrie 2022	Interval	Expunerea	Stadiul	Pierdere	Expunerea
	PD	brută	ECL	de credit	netă
	%	MII LEI		așteptată	MII LEI
Bănci centrale din străinătate	0,02-0,10	9 227 128	1	2	9 227 126
Bănci comerciale din străinătate	0,03-0,08	15 873 417	1	449	15 872 968
Bănci comerciale din străinătate	100,00	4	2	-	4
Guverne din străinătate	0,02-0,05	45 740 208	1	35	45 740 173
Guvernul RM	0,0-2,435	14 667 559	1	85 572	14 581 987
Organizații financiare internaționale	0,02	12 581 420	1	133	12 581 287
Agenții guvernamentale străine	0,02-0,05	4 498 242	1	53	4 498 189
Bănci licențiate în RM	0,0	20 105	1	-	20 105
Alte active financiare	0,003	20 284	1	18	20 266
Total active financiare		102 628 367		86 262	102 542 105

BANCA 30 iunie 2023	Interval	Expunerea	Stadiul	Pierdere	Expunerea
	PD	brută	ECL	de credit	netă
	%	MII LEI		așteptată	MII LEI
Bănci centrale din străinătate	0,02-0,36	6 334 681	1	1	6 334 680
Bănci comerciale din străinătate	0,06-0,08	8 044 335	1	204	8 044 131
Bănci comerciale din străinătate	100,00	3	2	-	3
Guverne din străinătate	0,02-0,05	62 749 536	1	321	62 749 215
Guvernul RM	0,0-2,96	14 541 073	1	87 106	14 453 967
Organizații financiare internaționale	0,02	12 053 236	1	126	12 053 110
Agenții guvernamentale străine	0,00	2 448 619	1	-	2 448 619
Bănci licențiate în RM	0,00	19 679		-	19 679
Alte active financiare	0,003	21 891	1	5	21 886
Total active financiare		106 213 053	-	87 763	106 125 290

BANCA 31 decembrie 2022	Interval	Expunerea	Stadiul	Pierdere	Expunerea
	PD	brută	ECL	de credit	netă
	%	MII LEI		așteptată	MII LEI
Bănci centrale din străinătate	0,02-0,10	9 227 128	1	2	9 227 126
Bănci comerciale din străinătate	0,03-0,08	15 873 417	1	449	15 872 968
Bănci comerciale din străinătate	100,00	4	2	-	4
Guverne din străinătate	0,02-0,05	45 740 208	1	35	45 740 173
Guvernul RM	0,0-2,435	14 638 335	1	85 572	14 552 763
Organizații financiare internaționale	0,02	12 581 420	1	133	12 581 287
Agenții guvernamentale străine	0,02-0,05	4 498 242	1	53	4 498 189
Agenții guvernamentale străine	0,0	19 988	1	-	19 988
Bănci licențiate în RM	0,003	20 169	1	5	20 164
Total active financiare		102 598 911		86 249	102 512 662

4. Managementul riscului (continuare)**4.2 Riscul de credit (continuare)**

Mișcarea în provizionul pentru pierderi de credit așteptate pe fiecare clasă de active financiare:

	CONSOLIDAT					BANCA				
	30 iunie 2023				30 iunie 2022	30 iunie 2023				30 iunie 2022
	ECL 12 luni	ECL pe toată durata de viață		Total	ECL 12 luni	ECL 12 luni	ECL pe toată durata de viață		Total	ECL 12 luni
	Stadiul I	Stadiul II	Stadiul III		Stadiul I	Stadiul I	Stadiul II	Stadiul III		Stadiul I
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Numerar și plasamente în valută pe termen scurt										
Sold la 1 ianuarie	584	-	-	584	390	584	-	-	584	390
Variația netă datorată modificărilor fără derecunoaștere	-	-	-	-	(98)	-	-	-	-	(98)
Majorări datorate activelor financiare noi sau achiziționate	571	-	-	571	633	571	-	-	571	633
Diminuări datorate activelor financiare derecunoscute	(807)	-	-	(807)	(607)	(807)	-	-	(807)	(607)
Modificări ale cursului valutar și alte mișcări	(17)	-	-	(17)	9	(17)	-	-	(17)	9
Sold la 30 iunie	331	-	-	331	327	331	-	-	331	327
Valori mobiliare în valută străină evaluate la cost amortizat										
Sold la 1 ianuarie	88	-	-	88	266	88	-	-	88	266
Variația netă datorată modificărilor fără derecunoaștere	-	-	-	-	(63)	-	-	-	-	(63)
Majorări datorate activelor financiare noi sau achiziționate	288	-	-	288	-	288	-	-	288	-
Diminuări datorate activelor financiare derecunoscute	(51)	-	-	(51)	-	(51)	-	-	(51)	-
Modificări ale cursului valutar și alte mișcări	(4)	-	-	(4)	18	(4)	-	-	(4)	18
Sold la 30 iunie	321	-	-	321	221	321	-	-	321	221
Valori mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin AERG										
Sold la 1 ianuarie	4 349	-	-	4 349	2 143	4 349	-	-	4 349	2 143
Variația netă datorată modificărilor fără derecunoaștere	(366)	-	-	(366)	(817)	(366)	-	-	(366)	(817)
Majorări datorate activelor financiare noi sau achiziționate	5 284	-	-	5 284	1 778	5 284	-	-	5 284	1 778
Diminuări datorate activelor financiare derecunoscute	(2 972)	-	-	(2 972)	(839)	(2 972)	-	-	(2 972)	(839)
Modificări ale cursului valutar și alte mișcări	(171)	-	-	(171)	166	(171)	-	-	(171)	166
Sold la 30 iunie	6 124	-	-	6 124	2 431	6 124	-	-	6 124	2 431

4. Managementul riscului (continuare)

4.2 Riscul de credit (continuare)

	CONSOLIDAT					BANCA				
	30 iunie 2023				30 iunie 2022	30 iunie 2023				30 iunie 2022
	ECL 12 luni	ECL pe toată durata de viață		Total	ECL 12 luni	ECL 12 luni	ECL pe toată durata de viață		Total	ECL 12 luni
	Stadiul I	Stadiul II	Stadiul III		Stadiul I	Stadiul I	Stadiul II	Stadiul III		Stadiul I
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Valori mobiliare emise de Guvernul RM										
Sold la 1 ianuarie	85 572	-	-	85 572	48 219	85 572	-	-	85 572	48 219
Variația netă datorată modificărilor fără derecunoaștere	1 830	-	-	1 830	34 120	1 830	-	-	1 830	34 120
Majorări datorate activelor financiare noi sau achiziționate	21 174	-	-	21 174	7 813	21 174	-	-	21 174	7 813
Diminuări datorate activelor financiare derecunoscute	(21 470)	-	-	(21 470)	(4 002)	(21 470)	-	-	(21 470)	(4 002)
Sold la 30 iunie	87 106	-	-	87 106	86 150	87 106	-	-	87 106	86 150
Alte active financiare, inclusiv credite acordate băncilor										
Sold la 1 ianuarie	18	-	-	18	42	5	-	-	5	5
Diminuări datorate activelor scoaterii în afara bilanțului	(1)	-	-	(1)	-	-	-	-	-	-
Diminuări datorate activelor financiare derecunoscute	-	-	-	-	(13)	-	-	-	-	-
Sold la 30 iunie	17	-	-	17	29	5	-	-	5	5

Riscul de credit al instrumentelor derivate

Tranzacțiile swap valutar se efectuează în cadrul operațiunilor de reglaj fin, fiind utilizate ca instrument al politicii monetare, ce pot lua forma operațiunilor de furnizare sau de absorbție de lichidități. Frecvența tranzacțiilor nu este standardizată, iar scadența este aliniată la scadențele aplicate la instrumentele de politică monetară ale Băncii (facilitatea de depozit overnight, certificatele BNM). Condițiile de realizare de către Bancă a tranzacțiilor swap valutar pe piața valutară interbancară sunt stabilite în Regulamentul privind efectuarea operațiunilor pe piața valutară interbancară a Republicii Moldova, aprobat prin HCA nr.8/2013. La 30 iunie 2023 Banca nu avea încheiate tranzacții swap cu băncile din Republica Moldova.

4. Managementul riscului (continuare)

4.2 Riscul de credit (continuare)

Suplimentar, Banca poate efectua operațiuni de tip swap valutar cu Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD) în baza unui acord bilateral. Efectul scontat al semnării acordului constă în crearea și implementarea unui instrument nou competitiv pentru creditarea de către BERD a agenților economici din Republica Moldova în moneda națională și dezvoltarea sectorului real al economiei naționale, fapt necesar în condițiile crizei provocate de situația pandemică. Furnizarea de lichidități în lei moldovenești în cadrul acordului respectiv se efectuează în condiții similare altor operațiuni practicate de către Bancă pe piața monetară sau valutară internă. La situația din 30 iunie 2023 soldul operațiunilor de tip swap încheiate cu BERD este nul.

Compensarea activelor financiare și datoriilor financiare

Banca înregistrează activele și datoriile financiare la valoarea netă atunci când există dreptul legal și intenția de a deconta plățile și încasările rezultate pe bază netă.

Deși unele active și datorii financiare nu îndeplinesc cerințele de recunoaștere pe bază netă, ele se decontează simultan sau la valoarea netă. Aceste situații includ operațiunile repo și operațiuni de swap valutar.

În conformitate cu prevederile IFRS 7 *Instrumente Financiare: informații de furnizat* privind sumele necompensate în bilanț sunt limitate la valoarea netă a instrumentelor financiare prezentate în bilanțul contabil.

La 30 iunie 2023, Banca nu avea înregistrate operațiuni repo în curs de derulare.

4.3 Riscul de lichiditate

Riscul de lichiditate reprezintă riscul că Banca nu își va putea onora obligațiile de plată devenite scadente. Scadențele activelor și obligațiunilor, precum și capacitatea de a înlocui la un cost acceptabil datoriile purtătoare de dobândă pe măsură ce acestea ajung la scadență, constituie factori importanți pentru evaluarea lichidității Băncii. Riscul de lichiditate se gestionează zilnic și în dinamică prin monitorizarea limitelor investiționale stabilite prin regulamentele interne și hotărârile Comitetului executiv.

a) Instrumentele financiare în monedă națională

Considerând atribuțiile Băncii în calitate de autoritate monetară, care includ stabilirea și implementarea politicii monetare în stat, controlul lichidității în sistemul financiar, și, inter alia, dreptul exclusiv de a emite pe teritoriul Republicii Moldova bancnote și monede metalice ca mijloc de plată, Banca nu este expusă riscului de lichiditate din decalaje de plăți și încasări, active și datorii în fluxurile în monedă națională, ci de fapt, limitărilor inerente politicii monetare.

Valorile mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova și deținute de Bancă pe parcursul semestrului I 2023, în urma conversiunii împrumuturilor contractate anterior de la Bancă au avut scadența contractuală maximă de 2 ani. La scadență, aceste valori mobiliare sunt răscumpărate de Guvern și sunt reemise sub formă de bonuri de trezorerie sau obligațiuni de stat.

Valorile mobiliare de stat emise în vederea executării de către Ministerul Finanțelor a obligațiilor de plată rezultate din garanțiile de stat, au fost obținute de către Bancă la 4 octombrie 2016 sub formă de obligațiuni de stat cu scadențele de la 1 la 25 ani. Termenul de 25 de ani a fost stabilit urmărindu-se echilibrul între presiunea anuală suplimentară care poate fi suportată de bugetul de stat și în același timp stingerea cât mai rapid posibil a acestor obligații.

4. Managementul riscului (continuare)

4.3 Riscul de lichiditate (continuare)

Operațiunile repo de injectare a lichidităților derulate pe parcursul semestrului I 2023 au avut un termen de 14 zile și au fost efectuate prin procedura licitațiilor fără plafon.

b) Instrumentele financiare în valută străină

Monitorizarea riscului de lichiditate se efectuează prin formarea tranșelor investiționale și prin utilizarea unor benchmark-uri stabilite pentru sub-portofoliile de investiții indexate în funcție de tipul instrumentelor și de valuta de investiții. Benchmark-urile folosite sunt indici de piață, recunoscuți și utilizați pe plan mondial la evaluarea comparativă a performanței și riscurilor aferente portofoliilor de investiții.

Indicii utilizați sunt furnizați de Intercontinental Exchange (ICE), după preluarea activității de furnizare a indicilor de la Bank of America Merrill Lynch, instituție ce calculează și oferă o gamă largă de benchmark-uri recunoscute și utilizate în întreaga comunitate investițională.

Riscul de lichiditate, în cazul portofoliului de active valutare gestionat intern, cu excluderea portofoliului valorilor mobiliare evaluate la cost amortizat, este monitorizat permanent de către Bancă prin menținerea unui nivel adecvat al tranșelor în limitele de devieri admisibile și prin limitarea duratei maxime admisibile a portofoliului de investiții, ceea ce nu permite efectuarea investițiilor în instrumente cu scadențe îndelungate.

În cazul portofoliului gestionat de un manager extern (Banca Mondială), limitarea riscului de lichiditate se realizează prin prevederile Acordului de consultanță și management investițional, încheiat la 8 decembrie 2010 între Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BIRD) și Banca Națională a Moldovei, care a fost prelungit prin HCE nr. 168 din 30 decembrie 2015, cu aplicare din data de 1 februarie 2016. Acordul stipulează că investițiile sunt gestionate în concordanță cu un benchmark (indicele ICE Bank of America Merrill Lynch U.S. Treasuries), astfel încât durata portofoliului este corelată cu durata benchmark-ului.

Riscul de lichiditate pentru portofoliul valorilor mobiliare în valută străină evaluate la cost amortizat este diminuat prin diversificarea scadenței investițiilor, fiind distribuite în intervalul de până la 8 ani și prin limitarea ponderii acestui portofoliu în portofoliul total al valorilor mobiliare. Totodată, suplinirea portofoliului valorilor mobiliare în valută străină evaluate la cost amortizat este posibilă numai în cazul în care ponderea acestuia reprezintă mai puțin de 25% din rezervele internaționale și nivelul tranșei de lichiditate la momentul efectuării investițiilor acoperă 4 luni de import, precum și plățile aferente datoriei externe a Băncii și a Guvernului RM și alte plăți în valută străină, pe parcursul unui an.

Lichiditatea este unul dintre criteriile de bază în determinarea componenței activelor valutare. Acest fapt reflectă necesitatea potențială de a transforma rezervele valutare în lichidități în scopuri de intervenție, în cazul în care apar așa necesități.

Valorile mobiliare în valută străină, evaluate la valoarea justă prin AERG, deținute de Bancă sunt instrumente cu un grad înalt de lichiditate, ceea ce ar însemna că ele ar putea fi vândute, în caz de necesitate, înainte de scadență.

4. Managementul riscului (continuare)**4.3 Riscul de lichiditate (continuare)**

Scadențele activelor și obligațiunilor, precum și capacitatea de a înlocui la un cost acceptabil datoriile purtătoare de dobândă pe măsură ce acestea ajung la scadență constituie factori importanți pentru evaluarea lichidității. Analiza activelor și obligațiunilor financiare în funcție de scadența contractuală la data de raportare este prezentată după cum urmează:

CONSOLIDAT**30 iunie 2023**

	Nota	Valoarea de bilanț	0-3 luni	3-6 luni	6-12 luni	De la 1 la 2 ani	De la 2 la 5 ani	Mai mult de 5 ani	Scadență nedeterminată
		MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Active nederivate									
Numerar și plasamente pe termen scurt	5	23 341 568	20 323 167	3 018 401	-	-	-	-	-
Valori mobiliare investiționale	6	66 162 308	6 792 943	8 547 462	17 529 482	18 209 273	13 164 472	1 918 676	-
Active în organizațiile financiare internaționale	7	4 214 977	21 448	-	-	-	-	-	4 193 529
Aur monetar	8	83 199	-	-	-	-	-	-	83 199
Valori mobiliare emise de Guvernul RM	9	14 484 022	247 959	481 894	1 002 244	1 400 825	1 162 819	10 188 281	-
Credite acordate băncilor și altor persoane		21 317	778	744	1 461	2 609	6 178	9 547	-
Alte active financiare	12	20 430	20 430	-	-	-	-	-	-
Total active financiare		108 327 821	27 406 725	12 048 501	18 533 187	19 612 707	14 333 469	12 116 504	4 276 728
Obligațiuni nederivate									
Moneda națională în circulație	13	37 453 455	-	-	-	-	-	-	37 453 455
Disponibilități ale Guvernului RM	14	8 674 607	8 458 272	163 683	27 552	25 100	-	-	-
Disponibilități ale băncilor	15	39 899 888	39 899 888	-	-	-	-	-	-
Disponibilități ale altor clienți	17	201 931	201 931	-	-	-	-	-	-
Certificate emise de BNM	16	11 705 752	11 705 752	-	-	-	-	-	-
Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale	7	5 299 654	8 651	71 715	89 948	206 669	591 372	137 743	4 193 556
Obligațiuni privind leasingul	17	12 071	1 483	1 125	2 297	4 796	2 370	-	-
Alte obligațiuni financiare	17	278 264	11 478	-	-	-	-	-	266 786
Total obligațiuni financiare		103 525 622	60 287 455	236 523	119 797	236 565	593 742	137 743	41 913 797
Decalaj		4 802 199	(32 880 730)	11 811 978	18 413 390	19 376 142	13 739 727	11 978 761	(37 637 069)

4. Managementul riscului (continuare)

4.3 Riscul de lichiditate (continuare)

CONSOLIDAT

31 decembrie 2022

	Nota	Valoarea de bilanț	0-3 luni	3-6 luni	6-12 luni	De la 1 la 2 ani	De la 2 la 5 ani	Mai mult de 5 ani	Scadență nedeterminată
		MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Active nederivate									
Numerar și plasamente pe termen scurt	5	33 983 015	31 869 536	2 113 479	-	-	-	-	-
Valori mobiliare investiționale	6	51 631 595	16 851 195	13 473 092	20 896 011	411 297	-	-	-
Active în organizațiile financiare internaționale	7	4 445 897	19 040	-	-	-	-	-	4 426 857
Aur monetar	8	82 312	-	-	-	-	-	-	82 312
Valori mobiliare emise de Guvernul RM	9	14 581 987	1 771 192	657 508	312 659	487 022	1 162 630	10 190 976	-
Credite acordate băncilor și altor persoane		19 757	770	735	1 267	2 294	5 997	8 694	-
Alte active financiare	12	20 497	20 497	-	-	-	-	-	-
Total active financiare		104 765 060	50 532 230	16 244 814	21 209 937	900 613	1 168 627	10 199 670	4 509 169
Obligațiuni nederivate									
Moneda națională în circulație	13	37 781 903	-	-	-	-	-	-	37 781 903
Disponibilități ale Guvernului RM	14	9 135 104	8 955 899	31 809	144 062	3 334	-	-	-
Disponibilități ale băncilor	15	37 191 253	37 191 253	-	-	-	-	-	-
Disponibilități ale altor clienți	17	66 932	66 932	-	-	-	-	-	-
Certificate emise de BNM	16	6 616 846	6 616 846	-	-	-	-	-	-
Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale	7	5 667 067	7 505	75 706	75 706	198 246	663 206	219 815	4 426 883
Obligațiuni privind leasingul	17	3 814	386	396	823	1 775	434	-	-
Alte obligațiuni financiare	17	6 166	6 166	-	-	-	-	-	-
		96 469 085	52 844 987	107 911	220 591	203 355	663 640	219 815	42 208 786
Instrumente derivate									
Intrări		-	-	-	-	-	-	-	-
Ieșiri		2 731	2 731	-	-	-	-	-	-
Total obligațiuni financiare		96 471 816	52 847 718	107 911	220 591	203 355	663 640	219 815	42 208 786
Instrumente derivate extrabilanțiere									
Intrări		305 688	305 688	-	-	-	-	-	-
Ieșiri		(309 179)	(309 179)	-	-	-	-	-	-
Decalaj		8 289 753	(2 318 979)	16 136 903	20 989 346	697 258	504 987	9 979 855	(37 699 617)

4. Managementul riscului (continuare)

4.3 Riscul de lichiditate (continuare)

BANCA			Valoarea	0-3	3-6	6-12	De la 1	De la 2	Mai mult	Scadență
30 iunie 2023		Nota	de bilanț	luni	luni	luni	la 2 ani	la 5 ani	de 5 ani	nedeterminată
			MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Active nederivate										
Numerar și plasamente pe termen scurt	5		23 341 446	20 323 045	3 018 401	-	-	-	-	-
Valori mobiliare investiționale	6		66 162 308	6 792 943	8 547 462	17 529 482	18 209 273	13 164 472	1 918 676	-
Active în organizațiile financiare internaționale	7		4 214 977	21 448	-	-	-	-	-	4 193 529
Aur monetar	8		83 199	-	-	-	-	-	-	83 199
Valori mobiliare emise de Guvernul RM	9		14 453 967	246 453	472 381	983 208	1 400 825	1 162 819	10 188 281	-
Credite acordate băncilor și altor persoane			21 317	778	744	1 461	2 609	6 178	9 547	-
Investiții în filială			24 000	-	-	-	-	-	-	24 000
Alte active financiare	12		20 248	20 248	-	-	-	-	-	-
Total active financiare			108 321 462	27 404 915	12 038 988	18 514 151	19 612 707	14 333 469	12 116 504	4 300 728
Obligațiuni nederivate										
Moneda națională în circulație	13		37 453 455	-	-	-	-	-	-	37 453 455
Disponibilități ale Guvernului RM	14		8 674 607	8 458 272	163 683	27 552	25 100	-	-	-
Disponibilități ale băncilor	15		39 899 888	39 899 888	-	-	-	-	-	-
Disponibilități ale altor clienți	17		205 167	205 167	-	-	-	-	-	-
Certificate emise de BNM	16		11 705 752	11 705 752	-	-	-	-	-	-
Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale	7		5 299 654	8 651	71 715	89 948	206 669	591 372	137 743	4 193 556
Obligațiuni privind leasingul	17		11 000	1 388	1 026	2 083	4 292	2 211	-	-
Alte obligațiuni financiare	17		278 287	11 501	-	-	-	-	-	266 786
Total obligațiuni financiare			103 527 810	60 290 619	236 424	119 583	236 061	593 583	137 743	41 913 797
Decalaj			4 793 652	(32 885 704)	11 802 564	18 394 568	19 376 646	13 739 886	11 978 761	(37 613 069)

4. Managementul riscului (continuare)

4.3 Riscul de lichiditate (continuare)

BANCA									
31 decembrie 2022	Nota	Valoarea de bilanț	0-3 luni	3-6 luni	6-12 luni	De la 1 la 2 ani	De la 2 la 5 ani	Mai mult de 5 ani	Scadență nedeterminată
		MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Active nederivate									
Numerar și plasamente pe termen scurt	5	33 982 898	31 869 419	2 113 479	-	-	-	-	-
Valori mobiliare investiționale	6	51 631 595	16 851 195	13 473 092	20 896 011	411 297	-	-	-
Active în organizațiile financiare internaționale	7	4 445 897	19 040	-	-	-	-	-	4 426 857
Aur monetar	8	82 312	-	-	-	-	-	-	82 312
Valori mobiliare emise de Guvernul RM	9	14 552 763	1 763 262	641 121	307 752	487 022	1 162 630	10 190 976	-
Credite acordate băncilor și altor persoane		19 757	770	735	1 267	2 294	5 997	8 694	-
Investiții în filială		24 000	-	-	-	-	-	-	24 000
Alte active financiare	12	20 395	20 395	-	-	-	-	-	-
Total active financiare		104 759 617	50 524 081	16 228 427	21 205 030	900 613	1 168 627	10 199 670	4 533 169
Obligațiuni nederivate									
Moneda națională în circulație	13	37 781 903	-	-	-	-	-	-	37 781 903
Disponibilități ale Guvernului RM	14	9 135 104	8 955 899	31 809	144 062	3 334	-	-	-
Disponibilități ale băncilor	15	37 191 253	37 191 253	-	-	-	-	-	-
Disponibilități ale altor clienți	17	69 783	69 783	-	-	-	-	-	-
Certificate emise de BNM	16	6 616 846	6 616 846	-	-	-	-	-	-
Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale	7	5 667 067	7 505	75 706	75 706	198 246	663 206	219 815	4 426 883
Obligațiuni privind leasingul	17	2 544	300	305	626	1 313	-	-	-
Alte obligațiuni financiare	17	6 199	6 199	-	-	-	-	-	-
		96 470 699	52 847 785	107 820	220 394	202 893	663 206	219 815	42 208 786
Instrumente derivate									
Intrări		-	-	-	-	-	-	-	-
Ieșiri		2 731	2 731	-	-	-	-	-	-
Total obligațiuni financiare		96 473 430	52 850 516	107 820	220 394	202 893	663 206	219 815	42 208 786
Instrumente derivate extrabilanțiere									
Intrări		305 688	305 688	-	-	-	-	-	-
Ieșiri		(309 179)	(309 179)	-	-	-	-	-	-
Decalaj		8 282 696	(2 329 926)	16 120 607	20 984 636	697 720	505 421	9 979 855	(37 675 617)

4. Managementul riscului (continuare)**4.3 Riscul de lichiditate (continuare)**

În tabelul de mai jos este prezentată analiza obligațiunilor financiare totale, inclusiv sumele dobânzilor viitoare în funcție de scadența contractuală la data de raportare. Sumele aferente obligațiunilor viitoare au fost calculate utilizând datele disponibile la data de raportare (cursul oficial al leului moldovenesc, ratele dobânzilor la instrumentele politicii monetare și de creditare etc.).

CONSOLIDAT

30 iunie 2023	Valoarea de bilanț	Valoarea brută nominală	0-3 luni	3-6 luni	6-12 luni	De la 1 la 2 ani	De la 2 la 5 ani	Mai mult de 5 ani	Scadență nedeterminată
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Obligațiuni									
Moneda națională în circulație	37 453 455	37 453 455	-	-	-	-	-	-	37 453 455
Disponibilități ale Guvernului RM	8 674 607	8 692 594	8 467 827	167 857	30 029	26 881	-	-	-
Disponibilități ale băncilor	39 899 888	39 952 812	39 952 812	-	-	-	-	-	-
Disponibilități ale altor clienți	201 931	201 931	201 931	-	-	-	-	-	-
Certificate emise de BNM	11 705 752	11 723 610	11 723 610	-	-	-	-	-	-
Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale*	5 299 654	5 441 134	21 241	84 035	112 379	244 174	644 212	141 537	4 193 556
Obligațiuni privind leasingul	12 071	12 919	1 641	1 268	2 536	5 072	2 402	-	-
Alte obligațiuni financiare	278 264	278 264	11 478	-	-	-	-	-	266 786
Total obligațiuni financiare	103 525 622	103 756 719	60 380 540	253 160	144 944	276 127	646 614	141 537	41 913 797
31 decembrie 2022									
Obligațiuni									
Moneda națională în circulație	37 781 903	37 781 903	-	-	-	-	-	-	37 781 903
Disponibilități ale Guvernului RM	9 135 104	9 162 306	8 965 617	40 541	152 670	3 478	-	-	-
Disponibilități ale băncilor	37 191 253	37 330 471	37 330 471	-	-	-	-	-	-
Disponibilități ale altor clienți	66 932	66 932	66 932	-	-	-	-	-	-
Certificate emise de BNM	6 616 846	6 649 210	6 649 210	-	-	-	-	-	-
Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale*	5 667 067	5 811 631	18 666	86 743	96 834	235 231	721 218	226 082	4 426 857
Obligațiuni privind leasingul	3 814	4 417	493	493	986	1 971	474	-	-
Alte obligațiuni financiare	6 166	6 166	6 166	-	-	-	-	-	-
Total obligațiuni financiare	96 469 085	96 813 036	53 037 555	127 777	250 490	240 680	721 692	226 082	42 208 760

*Pentru angajamentele Facilității de creditare extinsă (ECF) (anterior Facilitatea de Reducere a Sărăciei și Creștere Economică (PRGF)) primite de la FMI, incluse în obligațiunile față de organizațiile financiare internaționale, în conformitate cu decizia consiliului directorilor executivi al FMI, în perioada 7 ianuarie 2010 – iunie 2023, dobânzile aferente nu se calculează.

4 Managementul riscului (continuare)

4.3 Riscul de lichiditate (continuare)

BANCA

30 iunie 2023	Valoarea de bilanț	Valoarea brută nominală	0-3 luni	3-6 luni	6-12 luni	De la 1 la 2 ani	De la 2 la 5 ani	Mai mult de 5 ani	Scadență nedeterminată
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Obligațiuni									
Moneda națională în circulație	37 453 455	37 453 455	-	-	-	-	-	-	37 453 455
Disponibilități ale Guvernului RM	8 674 607	8 692 594	8 467 827	167 857	30 029	26 881	-	-	-
Disponibilități ale băncilor	39 899 888	39 952 812	39 952 812	-	-	-	-	-	-
Disponibilități ale altor clienți	205 167	205 167	205 167	-	-	-	-	-	-
Certificate emise de BNM	11 705 752	11 723 610	11 723 610	-	-	-	-	-	-
Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale*	5 299 654	5 441 134	21 241	84 035	112 379	244 174	644 212	141 537	4 193 556
Obligațiuni privind leasingul	11 000	11 555	1 490	1 118	2 237	4 473	2 237	-	-
Alte obligațiuni financiare	278 287	278 287	11 501	-	-	-	-	-	266 786
Total obligațiuni financiare	103 527 810	103 758 614	60 383 648	253 010	144 645	275 528	646 449	141 537	41 913 797
31 decembrie 2022									
Obligațiuni									
Moneda națională în circulație	37 781 903	37 781 903	-	-	-	-	-	-	37 781 903
Disponibilități ale Guvernului RM	9 135 104	9 162 306	8 965 617	40 541	152 670	3 478	-	-	-
Disponibilități ale băncilor	37 191 253	37 330 471	37 330 471	-	-	-	-	-	-
Disponibilități ale altor clienți	69 783	69 783	69 783	-	-	-	-	-	-
Certificate emise de BNM	6 616 846	6 649 210	6 649 210	-	-	-	-	-	-
Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale*	5 667 067	5 811 631	18 666	86 743	96 834	235 231	721 218	226 082	4 426 857
Obligațiuni privind leasingul	2 544	2 720	340	340	680	1 360	-	-	-
Alte obligațiuni financiare	6 199	6 199	6 199	-	-	-	-	-	-
Total obligațiuni financiare	96 470 699	96 814 223	53 040 286	127 624	250 184	240 069	721 218	226 082	42 208 760

* Pentru angajamentele Facilității de creditare extinsă (ECF) (anterior Facilitatea de Reducere a Sărăciei și Creștere Economică (PRGF)) primite de la FMI, incluse în obligațiunile față de organizațiile financiare internaționale, în conformitate cu decizia consiliului directorilor executivi al FMI, în perioada 7 ianuarie 2010 – iunie 2023, dobânzile aferente nu se calculează.

4. Managementul riscului (continuare)

4.4 Riscul de piață

Riscul de piață este riscul ca valoarea unui instrument financiar să fluctueze ca rezultat al schimbării prețurilor pieței, chiar dacă aceste schimbări sunt cauzate de factori specifici titlurilor de valoare individuale sau emitentului acestora, sau factori care afectează toate titlurile de valoare tranzacționate pe piață.

a) Instrumentele financiare în valută străină

Procesul de alocare strategică a activelor limitează riscul financiar aferent rezervelor internaționale. Indicatori de performanță (benchmark-uri) sunt stabiliți pentru fiecare sub-portofoliu, în vederea optimizării raportului dintre rentabilitate și risc, urmare a evaluării diverselor scenarii de evoluții ale ratelor dobânzii și randamentelor instrumentelor investiționale din portofolii și, corespunzător, a valorii de piață a acestora. Structura valutară optimă, estimată în baza analizei compoziției valutare a plăților de deservire a datoriei externe, altor plăți valutare și a importurilor de mărfuri și servicii, precum și efectele diversificării valutare sunt considerate în evaluarea riscului valutar.

Toate portofoliile, cu excepția valorilor mobiliare investiționale evaluate la cost amortizat, conturilor curente și overnight, activelor în Fondul Monetar Internațional și aurului monetar, sunt administrate cu referință la indicatori strategici de performanță (indici ICE). Performanța portofoliilor, încadrarea în limitele de deviere față de indicatorii de performanță sunt monitorizate lunar și raportate Comitetului de investiții.

În conformitate cu HCE nr. 279 din 29 decembrie 2022 pentru modificarea Regulamentului cu privire la gestionarea rezervelor internaționale, administrarea rezervelor valutare se realizează în condițiile unui apetit redus de risc, estimat prin aplicarea indicatorului VaR. Valoarea pierderilor potențiale evaluate la un grad de confidență de 95% pentru un orizont investițional de 1 lună este limitată la 1% din rezervele internaționale. Calculul se realizează în Sistemul Informațional Bloomberg. Indicatorul se monitorizează zilnic la nivelul portofoliului total de investiții, excluzând volatilitatea aferentă componentei de evoluție a ratei de schimb a valutilor în care sunt denominate instrumentele financiare față de valuta de raportare (dolarul SUA).

La 30 iunie 2023, valoarea expusă la risc a portofoliului de instrumente financiare în valută străină (exclusiv aurul monetar) este prezentată după cum urmează:

	Evalueate la cost amortizat		Evalueate la valoarea justă prin AERG		Total		Ponderea în portofoliu
	MII LEI	MII USD	MII LEI	MII USD	MII LEI	MII USD	%
La 30 iunie 2023	138 436	7 574	339 638	18 582	478 075	26 157	0,55%
La 31 decembrie 2022	12 284	641	91 013	4 751	103 297	5 392	0,12%

Creșterea valorii indicatorului este preponderent determinată de majorarea volumului portofoliului de valori mobiliare în valuta străină evaluate la valoarea justă prin AERG, cât și extinderii orizontului investițional în cazul portofoliilor în dolari SUA, gestionat intern și extern. În cazul activelor evaluate la cost amortizat, dinamica indicatorului se explică prin suplinirea portofoliului de valori mobiliare și, prin urmare, extinderea orizontului investițional.

Instrumentele financiare în moneda națională

Riscul de piață în cazul instrumentelor financiare în moneda națională este asociat în principal modificării valorii de piață a valorilor mobiliare de stat emise de Guvernul Republicii Moldova, care sunt evaluate la cost amortizat în bilanțul contabil și sunt gestionate preponderent în vederea colectării fluxurilor contractuale și utilizării în scopul realizării atribuțiilor conferite prin lege Băncii.

4. Managementul riscului (continuare)

4.4 Riscul de piață (continuare)

Pentru portofoliul "*Valori mobiliare de stat emise în urma conversiunii împrumuturilor contractate anterior*", riscul se gestionează prin reemiterea la scadență a unor valori mobiliare la rate ale dobânzilor de piață, reieșind din ratele nominale medii ponderate la valorile mobiliare de stat vândute recent pe piața primară, și agrearea anuală cu Ministerul Finanțelor a scadențelor maxime pentru reemisiune (pentru anii 2023 și 2022 scadența maximă acceptată fiind agreată la 3 ani).

Valorile mobiliare respective sunt deținute, în principal, în vederea colectării fluxurilor contractuale, dar pot fi utilizate și în operațiuni de piață deschisă, prin repo de vânzare (absorbții temporare de lichiditate), însă astfel de operațiuni nu s-au înregistrat recent, iar obținerea câștigurilor din modificarea prețului de piață al valorilor mobiliare nu este relevantă în cazul acestor instrumente.

În cazul portofoliului *Valorile mobiliare de stat derivate din garanții de stat*, riscul pierderilor sau câștigurilor din modificarea valorii de piață a valorilor mobiliare s-a abordat la data emiterii întrucât acesta a fost structurat în instrumente financiare cu cupon fix de 1,4% (cele cu scadența până la 9 ani) și 5,3% (cele cu scadența de la 10 la 25 ani) respectiv, cu scadențe graduale de până la 25 ani, replicând în esență fluxurile de numerar aferente unui instrument financiar cu o rată efectivă a dobânzii de 5%, egală cu ținta ratei inflației la data emiterii acestora (2016), care urma să permită ca valoarea achitată pe toată durata portofoliului, în termeni reali, să rămână nemodificată și să permită Băncii să evite pierderi suplimentare legate de deprecierea datoriei (la fel, în termeni reali).

Mai mult, conform *Legii nr. 235/2016*, obligațiunile de stat sunt în circulație liberă, dar doar 40% din portofoliul respectiv poate fi comercializat de Bancă pe piața secundară, în același timp putând fi utilizat în întregime în operațiunile de piață deschisă de absorbții temporare de lichiditate (repo). Pentru *valorile mobiliare de stat derivate din garanții de stat* nu există o curbă a ratelor dobânzii, în vederea alinierii valorii de piață a acestora doar cu aplicarea datelor de intrare observabile pe piață (scadența maximă a valorilor mobiliare de stat tranzacționate pe piețele active din Republica Moldova – 7 ani).

În cazul operațiunilor repo, licitațiile se derulează la o rată fixă a dobânzii, calculată considerând rata de bază plus o marjă de 0,25 p.p.

4.4.1 Riscul ratei dobânzii

Riscul ratei dobânzii este riscul ca valoarea unui instrument financiar să fluctueze datorită schimbărilor nivelului ratei dobânzii pe piață.

Modificarea ratelor dobânzii pe piața externă poate avea un impact asupra valorii portofoliului de investiții în valută străină, și asupra fluxului de mijloace bănești în viitor. Cele mai sensibile instrumente la modificarea ratelor dobânzii pe piața externă sunt valorile mobiliare în valută străină, deoarece modificarea ratelor dobânzii afectează prețul acestor active.

Totodată, ca rezultat al fluctuațiilor ratelor dobânzii pe piața externă pot apărea divergențe negative dintre ratele dobânzii la portofoliul investițional în valută străină și ratele dobânzii la obligațiunile în valută ale Băncii.

La gestionarea riscului ratei dobânzii cauzat de evoluțiile pe piața externă, o atenție deosebită se acordă principiului diversificării portofoliului de investiții pe scadențe și pe valute.

Banca Națională a Moldovei

4. Managementul riscului (continuare)

4.4 Riscul de piață (continuare)

4.4.1 Riscul ratei dobânzii (continuare)

Analiza activelor și obligațiunilor financiare la data de raportare în funcție de ratele contractuale și data actualizării ratelor dobânzii acestora este prezentată după cum urmează:

CONSOLIDAT									
30 iunie 2023	Nota	Valoarea de bilanț	0-3 luni	3-6 luni	6-12 luni	De la 1 la 2 ani	De la 2 la 5 ani	Mai mult de 5 ani	Nepurtătoare de dobândă
Active nederivate		MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Numerar și plasamente pe termen scurt	5	23 341 568	18 136 993	3 018 401	-	-	-	-	2 186 174
Valori mobiliare investiționale	6	66 162 308	6 665 205	8 490 198	17 524 445	18 209 273	13 164 472	1 918 676	190 039
Active în organizațiile financiare internaționale	7	4 214 977	21 175	-	-	-	-	-	4 193 802
Aur monetar	8	83 199	-	-	-	-	-	-	83 199
Valori mobiliare emise de Guvernul RM	9	14 484 022	1 500	317 136	1 001 796	1 400 825	1 162 819	10 188 282	411 664
Credite acordate băncilor și altor persoane		21 317	351	13 775	682	1 336	3 619	1 554	-
Alte active financiare	12	20 430	-	-	-	-	-	-	20 430
Total active financiare		108 327 821	24 825 224	11 839 510	18 526 923	19 611 434	14 330 910	12 108 512	7 085 308
Obligațiuni nederivate									
Moneda națională în circulație	13	37 453 455	-	-	-	-	-	-	37 453 455
Disponibilități ale Guvernului RM	14	8 674 607	7 173 278	163 683	27 552	25 100	-	-	1 284 994
Disponibilități ale băncilor	15	39 899 888	33 975 695	-	-	-	-	-	5 924 193
Disponibilități ale altor clienți	17	201 931	-	-	-	-	-	-	201 931
Certificate emise de BNM	16	11 705 752	11 705 752	-	-	-	-	-	-
Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale	7	5 299 654	944 108	-	-	10 971	93 618	51 441	4 199 516
Obligațiuni privind leasingul	17	12 071	1 483	1 125	2 297	4 796	2 370	-	-
Alte obligațiuni financiare	17	278 264	-	-	-	-	-	-	278 264
Total obligațiuni financiare		103 525 622	53 800 316	164 808	29 849	40 867	95 988	51 441	49 342 353
Decalaj		4 802 199	(28 975 092)	11 674 702	18 497 074	19 570 567	14 234 922	12 057 071	(42 257 045)

4. Managementul riscului (continuare)

4.4 Riscul de piață (continuare)

4.4.1 Riscul ratei dobânzii (continuare)

CONSOLIDAT

31 decembrie 2022

	Nota	Valoarea de bilanț	0-3 luni	3-6 luni	6-12 luni	De la 1 la 2 ani	De la 2 la 5 ani	Mai mult de 5 ani	Nepurtătoare de dobândă
		MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Active nederivate									
Numerar și plasamente pe termen scurt	5	33 983 015	29 641 481	2 113 479	-	-	-	-	2 228 055
Valori mobiliare investiționale	6	51 631 595	16 755 715	13 456 899	20 889 045	411 296	-	-	118 640
Active în organizațiile financiare internaționale	7	4 445 897	18 898	-	-	-	-	-	4 426 999
Aur monetar	8	82 312	-	-	-	-	-	-	82 312
Valori mobiliare emise de Guvernul RM	9	14 581 987	1 531 308	505 982	312 639	487 022	1 162 630	10 190 976	391 430
Credite acordate băncilor și altor persoane		19 757	365	11 384	709	1 385	3 847	2 067	-
Alte active financiare	12	20 497	-	-	-	-	-	-	20 497
Total active financiare		104 765 060	47 947 767	16 087 744	21 202 393	899 703	1 166 477	10 193 043	7 267 933
Obligațiuni nederivate									
Moneda națională în circulație	13	37 781 903	-	-	-	-	-	-	37 781 903
Disponibilități ale Guvernului RM	14	9 135 104	6 660 685	31 809	144 062	3 333	-	-	2 295 215
Disponibilități ale băncilor	15	37 191 253	32 901 997	-	-	-	-	-	4 289 256
Disponibilități ale altor clienți	17	66 932	-	-	-	-	-	-	66 932
Certificate emise de BNM	16	6 616 846	6 616 846	-	-	-	-	-	-
Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale	7	5 667 067	1 062 554	-	-	-	93 061	70 115	4 441 337
Obligațiuni privind leasingul	17	3 814	386	396	823	1 775	434	-	-
Alte obligațiuni financiare	17	6 166	-	-	-	-	-	-	6 166
		96 469 085	47 242 468	32 205	144 885	5 108	93 495	70 115	48 880 809
Instrumente derivate									
Intrări		-	-	-	-	-	-	-	-
Ieșiri		2 731	-	-	-	-	-	-	2 731
Total obligațiuni financiare		96 471 816	47 242 468	32 205	144 885	5 108	93 495	70 115	48 883 540
Instrumente derivate extrabilanțiere									
Intrări		305 688	305 688	-	-	-	-	-	-
Ieșiri		(309 179)	(307 052)	-	-	-	-	-	(2 127)
Decalaj		8 289 753	703 935	16 055 539	21 057 508	894 595	1 072 982	10 122 928	(41 617 734)

4. Managementul riscului (continuare)

4.4 Riscul de piață (continuare)

4.4.1 Riscul ratei dobânzii (continuare)

BANCA			Valoarea de bilanț	0-3 luni	3-6 luni	6-12 luni	De la 1 la 2 ani	De la 2 la 5 ani	Mai mult de 5 ani	Nepurtătoare de dobândă
30 iunie 2023		Nota	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Active nederivate										
Numerar și plasamente pe termen scurt	5		23 341 446	18 136 910	3 018 401	-	-	-	-	2 186 135
Valori mobiliare investiționale	6		66 162 308	6 665 205	8 490 198	17 524 445	18 209 273	13 164 472	1 918 676	190 039
Active în organizațiile financiare internaționale	7		4 214 977	21 175	-	-	-	-	-	4 193 802
Aur monetar	8		83 199	-	-	-	-	-	-	83 199
Valori mobiliare emise de Guvernul RM	9		14 453 967	-	308 097	983 208	1 400 825	1 162 819	10 188 282	410 736
Credite acordate băncilor și altor persoane			21 317	351	13 775	682	1 336	3 619	1 554	-
Investiții în filială			24 000	-	-	-	-	-	-	24 000
Alte active financiare	12		20 248	-	-	-	-	-	-	20 248
Total active financiare			108 321 462	24 823 641	11 830 471	18 508 335	19 611 434	14 330 910	12 108 512	7 108 159
Obligațiuni nederivate										
Moneda națională în circulație	13		37 453 455	-	-	-	-	-	-	37 453 455
Disponibilități ale Guvernului RM	14		8 674 607	7 173 278	163 683	27 552	25 100	-	-	1 284 994
Disponibilități ale băncilor	15		39 899 888	33 975 695	-	-	-	-	-	5 924 193
Disponibilități ale altor clienți	17		205 167	-	-	-	-	-	-	205 167
Certificate emise de BNM	16		11 705 752	11 705 752	-	-	-	-	-	-
Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale	7		5 299 654	944 108	-	-	10 971	93 618	51 441	4 199 516
Obligațiuni privind leasingul	17		11 000	1 388	1 026	2 083	4 292	2 211	-	-
Alte obligațiuni financiare	17		278 287	-	-	-	-	-	-	278 287
Total obligațiuni financiare			103 527 810	53 800 221	164 709	29 635	40 363	95 829	51 441	49 345 612
Decalaj			4 793 652	(28 976 580)	11 665 762	18 478 700	19 571 071	14 235 081	12 057 071	(42 237 453)

4. Managementul riscului (continuare)

4.4 Riscul de piață (continuare)

4.4.1 Riscul ratei dobânzii (continuare)

BANCA			Valoarea de	0-3	3-6	6-12	De la 1	De la 2	Mai mult	Nepurtătoare
31 decembrie 2022		Nota	bilanț	luni	luni	luni	la 2 ani	la 5 ani	de 5 ani	de dobândă
			MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Active nederivate										
Numerar și plasamente pe termen scurt	5		33 982 898	29 641 412	2 113 479	-	-	-	-	2 228 007
Valori mobiliare investiționale	6		51 631 595	16 755 715	13 456 899	20 889 045	411 296	-	-	118 640
Active în organizațiile financiare internaționale	7		4 445 897	18 898	-	-	-	-	-	4 426 999
Aur monetar	8		82 312	-	-	-	-	-	-	82 312
Valori mobiliare emise de Guvernul RM	9		14 552 763	1 523 944	490 961	307 752	487 022	1 162 630	10 190 976	389 478
Credite acordate băncilor și altor persoane			19 757	365	11 384	709	1 385	3 847	2 067	-
Investiții în filială			24 000	-	-	-	-	-	-	24 000
Alte active financiare	12		20 395	-	-	-	-	-	-	20 395
Total active financiare			104 759 617	47 940 334	16 072 723	21 197 506	899 703	1 166 477	10 193 043	7 289 831
Obligațiuni nederivate										
Moneda națională în circulație	13		37 781 903	-	-	-	-	-	-	37 781 903
Disponibilități ale Guvernului RM	14		9 135 104	6 660 685	31 809	144 062	3 333	-	-	2 295 215
Disponibilități ale băncilor	15		37 191 253	32 901 997	-	-	-	-	-	4 289 256
Disponibilități ale altor clienți	17		69 783	-	-	-	-	-	-	69 783
Certificate emise de BNM	16		6 616 846	6 616 846	-	-	-	-	-	-
Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale	7		5 667 067	1 062 554	-	-	-	93 061	70 115	4 441 337
Obligațiuni privind leasingul	17		2 544	300	305	626	1 313	-	-	-
Alte obligațiuni financiare	17		6 199	-	-	-	-	-	-	6 199
			96 470 699	47 242 382	32 114	144 688	4 646	93 061	70 115	48 883 693
Instrumente derivate										
Intrări			-	-	-	-	-	-	-	-
Ieșiri			2 731	-	-	-	-	-	-	2 731
Total obligațiuni financiare			96 473 430	47 242 382	32 114	144 688	4 646	93 061	70 115	48 886 424
Instrumente derivate extrabilanțiere										
Intrări			305 688	305 688	-	-	-	-	-	-
Ieșiri			(309 179)	(307 052)	-	-	-	-	-	(2 127)
Decalaj			8 282 696	696 588	16 040 609	21 052 818	895 057	1 073 416	10 122 928	(41 598 720)

4. Managementul riscului (continuare)

4.4 Riscul de piață (continuare)

4.4.1 Riscul ratei dobânzii (continuare)

Aceste active și obligațiuni implică rate fixe ale dobânzilor, cu excepția conturilor curente cu solduri remunerabile care sunt legate de ratele repo, ratele dobânzii interbancare, ESTR, rata la facilitatea de depozit overnight stabilită de Banca Centrală Europeană, rata de bază stabilită de Banca Angliei, contului curent la FMI și a angajamentelor Facilității de Finanțare Extinsă (EFF), la care se aplică rate variabile stabilite săptămânal de FMI.

Ratele medii aplicabile componentelor majore ale bilanțului contabil au fost dezvoltate în notele la situațiile financiare referitoare la aceste componente.

Pentru a determina riscul ratei dobânzii aferent plasamentelor la vedere și la termen în valută străină și valorilor mobiliare în valuta străină, de către Bancă sunt calculate veniturile/pierderile posibile asumând o majorare/diminuare a ratei dobânzii la aceste instrumente. Considerând ritmul și magnitudinea deciziilor de politică monetară ale autorităților aferent valutei componente a rezervelor internaționale din semestrul I 2023, temperarea presiunilor inflaționiste, cât și reorientarea așteptărilor la o stabilizare a politicii monetare către finele anului 2023, Banca a estimat fluctuația variabilei riscului ratei dobânzii cu 0,5 p.p..

Conform soldului mediu al depozitelor la vedere și la termen și valorilor mobiliare în valuta străină pentru perioadele de raportare, valoarea veniturilor/pierderilor posibile de la majorarea/diminuarea ratei dobânzii cu 0,5 p.p. este după cum urmează:

	MII LEI	MII USD
Semestrul I, 2023	+/- 210 513	+/- 11 518
Anul 2022	+/- 363 987	+/- 18 999

Sensibilitatea prețului valorilor mobiliare în valută străină la modificarea ratelor dobânzii este evaluată aplicând PV01. PV01 este o metodă de cuantificare a riscului ratei dobânzii care constă în determinarea diferenței dintre valoarea de piață a portofoliului valorilor mobiliare și valoarea acestuia calculată în cazul modificării ratelor profitabilității cu 0,01 p.p. O modificare a ratei profitabilității cu 0,01 p.p. duce la modificarea invers proporțională a valorii portofoliului calculată aplicând metoda PV01.

La situația din 30 iunie 2023, modificarea ratei profitabilității cu 0,01 p.p. duce la modificarea valorii prezente a portofoliului valorilor mobiliare investiționale ale Grupului și Băncii cu 10 164 mii lei sau cu 556 mii USD, ceea ce reprezintă 0,01% din portofoliul valorilor mobiliare investiționale (la 31 decembrie 2022: 2 447 mii lei sau cu 128 mii USD, ceea ce reprezintă 0,01% din portofoliul valorilor mobiliare investiționale).

În cazul valorilor mobiliare emise de Guvernul RM sensibilitatea la rata dobânzii la situația din 30 iunie 2023 nu s-a evaluat, considerând lipsa instrumentelor în portofoliul de valori mobiliare emise în urma conversiunii împrumuturilor contractate anterior cu scadență în anul 2023, valorile mobiliare de stat derivate din garanții de stat nefiind sensibile la modificarea ratei dobânzii.

La situația din 30 iunie 2023, modificarea ratei profitabilității cu 0,01 p.p. duce la modificarea valorii prezente a portofoliului valorilor mobiliare de stat (ale Grupului și Băncii) cu 9 583 mii lei (aferent portofoliului Băncii: 9 581 mii lei), ceea ce reprezintă 0,07% din portofoliul valorilor mobiliare de stat (la 31 decembrie 2022: 9 705 mii lei, din care aferent portofoliului Băncii – 9 704 mii lei, ceea ce reprezintă 0,07% din portofoliu).

4. Managementul riscului (continuare)

4.4 Riscul de piață (continuare)

4.4.1 Riscul ratei dobânzii (continuare)

Riscul ratei dobânzii în cazul instrumentelor de politică monetară (facilități permanente sub formă de credite și depozite overnight, repo și reverse repo, certificatele Băncii Naționale a Moldovei, rezervele obligatorii) este subsecvent obiectivului primar al Băncii Naționale a Moldovei și anume asigurarea și menținerea stabilității prețurilor și creării de către Bancă a condițiilor monetare pentru susținerea economiei naționale, care reclamă aplicarea instrumentelor de politică monetară la costuri care ar asigura atingerea obiectivelor propuse, iar decalajul de structură și costuri fiind secundar eficienței deciziilor de politică monetară.

Instrumentele de politică monetară sunt instrumente pe termen scurt (până la 28 zile) cu dobânzi fixe, remunerate la rate ale dobânzilor derivate din rata de bază (în coridor), revizuite în ședințele Comitetului executiv al Băncii Naționale aferente deciziilor de politică monetară, desfășurate cu o periodicitate agreeată conform calendarului anual.

Indirect, riscul este gestionat prin aplicarea coridorului dintre rata dobânzii la creditele overnight și depozitele overnight (semestrul I, 2023: 4 p.p. coridor dintre rata dobânzii la creditele overnight și depozitele overnight; anul 2022: 4 p.p.), care are menirea de a calibra instrumentele de politică monetară cu scopul eficientizării mecanismului de transmisie a deciziilor de politică monetară.

4.4.2 Riscul valutar

Riscul valutar este riscul ca valoarea instrumentelor financiare să varieze ca urmare a modificării cursului oficial al leului moldovenesc.

În procesul de gestionare a rezervelor valutare, Banca deține o poziție valutară lungă. Diminuarea riscului valutar se realizează prin aplicarea politicii de diversificare a portofoliului de investiții.

Structura valutară normativă a portofoliului de investiții este stabilită de către Comitetul executiv al Băncii și are drept scop acoperirea riscului valutar printr-o corespondență adecvată a compoziției valutare a activelor și pasivelor și printr-un orizont investițional acceptabil pentru deservirea obligațiunilor externe curente și implementarea politicii valutare a statului.

La data de 30 iunie 2023, ponderea dolarului SUA în structura valutară normativă constituia 60%, euro - 30%, alte valute - 10% (la 31 decembrie 2022, ponderea dolarului SUA în structura valutară normativă constituia 65%, euro - 25%, lira sterlină - 10%).

Ponderea fiecărei valute în portofoliul de investiții al Băncii poate devia în limita de +/- 10 p.p. de la structura valutară normativă, excepție constituind alte valute în cazul cărora 10% constituie plafonul maxim de expunere. La situația din 31 decembrie 2022 erau permise investiții în alte valute decât cele indicate în structura valutară normativă cu condiția de a nu depăși 5% din rezervele internaționale.

4. Managementul riscului (continuare)

4.4 Riscul de piață (continuare)

4.4.2 Riscul valutar (continuare)

La data de raportare, exista următoarea poziție valutară:

CONSOLIDAT

30 iunie 2023

Active nederivate

	Nota	Valoarea de bilanț MII LEI	MDL MII LEI	USD MII LEI	EUR MII LEI	GBP MII LEI	XDR MII LEI	CNY MII LEI	Alte valute MII LEI
Numerar și plasamente pe termen scurt	5	23 341 568	117	8 858 192	11 011 381	2 223 010	-	1 248 350	518
Valori mobiliare investiționale	6	66 162 308	-	49 497 429	16 664 879	-	-	-	-
Active în organizațiile financiare internaționale	7	4 214 977	-	-	-	-	4 214 977	-	-
Aur monetar	8	83 199	-	-	-	-	-	-	83 199
Valori mobiliare emise de Guvernul RM	9	14 484 022	14 484 022	-	-	-	-	-	-
Credite acordate băncilor și altor persoane		21 317	21 317	-	-	-	-	-	-
Alte active financiare	12	20 430	20 430	-	-	-	-	-	-
Total active financiare		108 327 821	14 525 886	58 355 621	27 676 260	2 223 010	4 214 977	1 248 350	83 717

Obligațiuni nederivate

Moneda națională în circulație	13	37 453 455	37 453 455	-	-	-	-	-	-
Disponibilități ale Guvernului RM	14	8 674 607	7 412 756	115 100	1 146 751	-	-	-	-
Disponibilități ale băncilor	15	39 899 888	23 733 621	4 275 126	11 891 141	-	-	-	-
Disponibilități ale altor clienți	17	201 931	201 931	-	-	-	-	-	-
Certificate emise de BNM	16	11 705 752	11 705 752	-	-	-	-	-	-
Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale	7	5 299 654	560	-	-	-	5 299 094	-	-
Obligațiuni privind leasingul	17	12 071	-	-	12 071	-	-	-	-
Alte obligațiuni financiare	17	278 264	1 744	274 472	2 045	2	-	-	1
Total obligațiuni financiare		103 525 622	80 509 819	4 664 698	13 052 008	2	5 299 094	-	1

Decalaj

4 802 199	(65 983 933)	53 690 923	14 624 252	2 223 008	(1 084 117)	1 248 350	83 716
-----------	--------------	------------	------------	-----------	-------------	-----------	--------

La situația din 30 iunie 2023, alte valute sunt reprezentate de aur monetar – 83 199 mii lei, lei românești – 483 mii lei, coroane norvegiene – 18 mii lei, franci elvețieni – 9 mii lei, ruble rusești – 3 mii lei, yeni japonezi – 2 mii lei și coroane daneze – 2 mii lei.

Banca Națională a Moldovei

4. Managementul riscului (continuare)

4.4 Riscul de piață (continuare)

4.4.2 Riscul valutar (continuare)

CONSOLIDAT

31 decembrie 2022

Active nederivate

	Nota	Valoarea de bilanț MII LEI	MDL MII LEI	USD MII LEI	EUR MII LEI	GBP MII LEI	XDR MII LEI	CNY MII LEI	Alte valute MII LEI
Numerar și plasamente pe termen scurt	5	33 983 015	112	15 191 541	12 615 532	4 828 462	-	1 347 321	47
Valori mobiliare investiționale	6	51 631 595	-	41 465 377	10 166 218	-	-	-	-
Active în organizațiile financiare internaționale	7	4 445 897	-	-	-	-	4 445 897	-	-
Aur monetar	8	82 312	-	-	-	-	-	-	82 312
Valori mobiliare emise de Guvernul RM	9	14 581 987	14 581 987	-	-	-	-	-	-
Credite acordate băncilor și altor persoane		19 757	19 757	-	-	-	-	-	-
Alte active financiare	12	20 497	20 497	-	-	-	-	-	-
Total active financiare		104 765 060	14 622 353	56 656 918	22 781 750	4 828 462	4 445 897	1 347 321	82 359

Obligațiuni nederivate

Moneda națională în circulație	13	37 781 903	37 781 903	-	-	-	-	-	-
Disponibilități ale Guvernului RM	14	9 135 104	6 868 549	1 113 844	1 152 711	-	-	-	-
Disponibilități ale băncilor	15	37 191 253	19 619 206	4 909 378	12 662 669	-	-	-	-
Disponibilități ale altor clienți	17	66 932	66 932	-	-	-	-	-	-
Certificate emise de BNM	16	6 616 846	6 616 846	-	-	-	-	-	-
Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale	7	5 667 067	632	-	-	-	5 666 435	-	-
Obligațiuni privind leasingul	17	3 814	2 544	-	1 270	-	-	-	-
Alte obligațiuni financiare	17	6 166	2 876	1 693	1 594	2	-	-	1
		96 469 085	70 959 488	6 024 915	13 818 244	2	5 666 435	-	1

Instrumente derivate

Intrări		-	-	-	-	-	-	-	-
Ieșiri		2 731	2 731	-	-	-	-	-	-
Total obligațiuni financiare		96 471 816	70 962 219	6 024 915	13 818 244	2	5 666 435	-	1

Instrumente derivate extrabilanțiere

Intrări		305 688	-	-	305 688	-	-	-	-
Ieșiri		(309 179)	(309 179)	-	-	-	-	-	-
Decalaj		8 289 753	(56 649 045)	50 632 003	9 269 194	4 828 460	(1 220 538)	1 347 321	82 358

La situația din 31 decembrie 2022, alte valute sunt reprezentate de aur monetar – 82 312 mii lei, coroane norvegiene – 21 mii lei, franci elvețieni – 9 mii lei, lei românești – 8 mii lei, ruble rusești – 5 mii lei, coroane daneze – 2 mii lei și yeni japonezi – 1 mii lei.

4. Managementul riscului (continuare)

4.4 Riscul de piață (continuare)

4.4.2 Riscul valutar (continuare)

BANCA

30 iunie 2023	Nota	Valoarea de bilanț MII LEI	MDL MII LEI	USD MII LEI	EUR MII LEI	GBP MII LEI	XDR MII LEI	CNY MII LEI	Alte valute MII LEI
Active nederivate									
Numerar și plasamente pe termen scurt	5	23 341 446	-	8 858 192	11 011 376	2 223 010	-	1 248 350	518
Valori mobiliare investiționale	6	66 162 308	-	49 497 429	16 664 879	-	-	-	-
Active în organizațiile financiare internaționale	7	4 214 977	-	-	-	-	4 214 977	-	-
Aur monetar	8	83 199	-	-	-	-	-	-	83 199
Valori mobiliare emise de Guvernul RM	9	14 453 967	14 453 967	-	-	-	-	-	-
Credite acordate băncilor și altor persoane		21 317	21 317	-	-	-	-	-	-
Investiții în filială		24 000	24 000	-	-	-	-	-	-
Alte active financiare	12	20 248	20 248	-	-	-	-	-	-
Total active financiare		108 321 462	14 519 532	58 355 621	27 676 255	2 223 010	4 214 977	1 248 350	83 717
Obligațiuni nederivate									
Moneda națională în circulație	13	37 453 455	37 453 455	-	-	-	-	-	-
Disponibilități ale Guvernului RM	14	8 674 607	7 412 756	115 100	1 146 751	-	-	-	-
Disponibilități ale băncilor	15	39 899 888	23 733 621	4 275 126	11 891 141	-	-	-	-
Disponibilități ale altor clienți	17	205 167	205 167	-	-	-	-	-	-
Certificate emise de BNM	16	11 705 752	11 705 752	-	-	-	-	-	-
Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale	7	5 299 654	560	-	-	-	5 299 094	-	-
Obligațiuni privind leasingul	17	11 000	-	-	11 000	-	-	-	-
Alte obligațiuni financiare	17	278 287	2 067	274 472	1 745	2	-	-	1
Total obligațiuni financiare		103 527 810	80 513 378	4 664 698	13 050 637	2	5 299 094	-	1
Decalaj		4 793 652	(65 993 846)	53 690 923	14 625 618	2 223 008	(1 084 117)	1 248 350	83 716

La situația din 30 iunie 2023, alte valute sunt reprezentate de aur monetar – 83 199 mii lei, lei românești – 483 mii lei, coroane norvegiene – 18 mii lei, franci elvețieni – 9 mii lei, ruble rusești – 3 mii lei, yen japonezi – 2 mii lei și coroane daneze – 2 mii lei.

Banca Națională a Moldovei

4. Managementul riscului (continuare)

4.4 Riscul de piață (continuare)

4.4.2 Riscul valutar (continuare)

BANCA	Nota	Valoarea de bilanț	MDL	USD	EUR	GBP	XDR	CNY	Alte valute
31 decembrie 2022		MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Active nederivate									
Numerar și plasamente pe termen scurt	5	33 982 898	-	15 191 541	12 615 527	4 828 462	-	1 347 321	47
Valori mobiliare investiționale	6	51 631 595	-	41 465 377	10 166 218	-	-	-	-
Active în organizațiile financiare internaționale	7	4 445 897	-	-	-	-	4 445 897	-	-
Aur monetar	8	82 312	-	-	-	-	-	-	82 312
Valori mobiliare emise de Guvernul RM	9	14 552 763	14 552 763	-	-	-	-	-	-
Credite acordate băncilor și altor persoane		19 757	19 757	-	-	-	-	-	-
Investiții în filială		24 000	24 000	-	-	-	-	-	-
Alte active financiare	12	20 395	20 395	-	-	-	-	-	-
Total active financiare		104 759 617	14 616 915	56 656 918	22 781 745	4 828 462	4 445 897	1 347 321	82 359
Obligațiuni nederivate									
Moneda națională în circulație	13	37 781 903	37 781 903	-	-	-	-	-	-
Disponibilități ale Guvernului RM	14	9 135 104	6 868 549	1 113 844	1 152 711	-	-	-	-
Disponibilități ale băncilor	15	37 191 253	19 619 206	4 909 378	12 662 669	-	-	-	-
Disponibilități ale altor clienți	17	69 783	69 783	-	-	-	-	-	-
Certificate emise de BNM	16	6 616 846	6 616 846	-	-	-	-	-	-
Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale	7	5 667 067	632	-	-	-	5 666 435	-	-
Obligațiuni privind leasingul	17	2 544	2 544	-	-	-	-	-	-
Alte obligațiuni financiare	17	6 199	3 215	1 693	1 288	2	-	-	1
		96 470 699	70 962 678	6 024 915	13 816 668	2	5 666 435	-	1
Instrumente derivate									
Intrări		-	-	-	-	-	-	-	-
Ieșiri		2 731	2 731	-	-	-	-	-	-
Total obligațiuni financiare		96 473 430	70 965 409	6 024 915	13 816 668	2	5 666 435	-	1
Instrumente derivate extrabilanțiere									
Intrări		305 688	-	-	305 688	-	-	-	-
Ieșiri		(309 179)	(309 179)	-	-	-	-	-	-
Decalaj		8 282 696	(56 657 673)	50 632 003	9 270 765	4 828 460	(1 220 538)	1 347 321	82 358

La situația din 31 decembrie 2022, alte valute sunt reprezentate de aur monetar – 82 312 mii lei, coroane norvegiene – 21 mii lei, franci elvețieni – 9 mii lei, lei românești – 8 mii lei, ruble rusești – 5 mii lei, coroane daneze – 2 mii lei și yenii japonezi – 1 mii lei.

4. Managementul riscului (continuare)

4.4 Riscul de piață (continuare)

4.4.2 Riscul valutar (continuare)

Pentru a estima riscul valutar aferent activelor și obligațiunilor în valută străină, sunt calculate veniturile/pierderile nerealizate posibile, asumând o deviere de +/-10% a cursului oficial al leului moldovenesc față de valutele în care aceste active și obligațiuni sunt denominate.

Conform situației la 30 iunie 2023 și 31 decembrie 2022, respectiv, valoarea impactului posibil asupra profitului și capitalului Băncii este evaluată după cum urmează:

	30 iunie 2023		31 decembrie 2022	
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
	Profit	Capital	Profit	Capital
MDL față de USD	+/- 5 368 737	+/- 5 368 737	+/- 5 062 946	+/- 5 062 946
MDL față de EUR	+/- 1 462 438	+/- 1 462 438	+/- 926 932	+/- 926 932
MDL față de GBP	+/- 222 301	+/- 222 301	+/- 482 846	+/- 482 846
MDL față de CNY	+/- 108 681	+/- 108 681	+/- 134 732	+/- 134 732
MDL față de XDR	-/+ 124 835	-/+ 124 835	-/+ 121 359	-/+ 121 359
MDL față de alte valute	+/- 52	+/- 52	+/- 5	+/- 5

În cazul aprecierii MDL față de valutele respective se generează pierderi nerealizate și viceversa, în cazul deprecierei se generează venituri nerealizate, excepție fiind XDR, pentru care aprecierea MDL față de XDR generează venituri nerealizate, iar deprecierea generează pierderi nerealizate.

4.5 Impactul crizei cauzate de presiunile inflaționiste, criza regională și alte turbulențe economice, măsurile luate pentru combaterea efectelor acestora

Primul semestru al anului 2023 a continuat să fie unul inedit din perspectiva riscurilor și incertitudinilor asociate recuperării post-pandemice, crizei energetice globale, presiunilor inflaționiste generate de efectele de creștere a prețurilor la produsele alimentare și la resursele energetice pe plan internațional și regional, amplificate de conflictul armat din Ucraina, perspectivele condițiilor economice în contextul acestor evenimente fiind precare.

În acest context, în vederea diminuării efectelor acestor crize, Grupul și Banca s-a aliniat practicii internaționale, a reacționat prompt, continuând o politică monetară și valutară orientată spre diminuarea efectelor crizei asupra economiei naționale, asigurarea stabilității sectorului bancar și nivelului de lichidități pentru a impulsiona redresarea economică.

Impactul crizei asupra poziției și performanței financiare a Grupului și Băncii din perspectiva activității monetare

În continuare, este prezentat un sumar al principalelor măsuri de politică monetară adoptate de Bancă în perioada de raportare.

a. Diminuarea ratei dobânzii de politică monetară și a ratei dobânzii la facilitățile permanente

Pe parcursul semestrului I 2023, Banca a diminuat succesiv rata de bază aplicată la principalele operațiuni de politică monetară de la 20,0% până la 6,0%, iar ratele de dobândă la creditele și la depozitele overnight au fost diminuate până la 8,0%, și, respectiv, 4,0% anual, în total cu 14,00 p.p.

4. Managementul riscului (continuare)

4.5 Impactul crizei cauzate de presiunile inflaționiste, criza regională și alte turbulențe economice, măsurile luate pentru combaterea efectelor acestora (continuare)

b. Diminuarea normei rezervelor obligatorii în lei moldovenești

Pe parcursul primului semestru al anului 2023, pe fondul creșterii presiunilor dezinflaționiste, Banca a diminuat cu 3 p.p., norma rezervelor obligatorii din mijloacele atrase în lei moldovenești și în valute neconvertibile (MDL), iar norma rezervelor obligatorii din mijloacele atrase în valute liber convertibile (VLC) a fost menținută la același nivel. Astfel, Banca a continuat politica de recalibrare a acestora, majorând decalajul între ambele norme până la 11 p.p., cu scopul sporirii eficienței transmiterii impulsurilor monetare în sectorul real. Astfel, la situația din 30 iunie 2023, norma rezervelor obligatorii în MDL s-a cifrat la 34%, cea în VLC - la 45%, respectiv.

Totodată, considerând că Banca a operat o serie de diminuări ale ratelor de politică monetară, rata dobânzii la facilitatea de depozit overnight a BNM constituind 4,0% la sfârșitul lunii iunie, rata de remunerare a rezervelor obligatorii în MDL s-a redus de la 18,00% în luna ianuarie - la 6,53% în luna iunie 2023, iar în VLC a rămas neschimbată la nivelul de 0,01%.

De asemenea, majorarea soldului mijloacelor atrase de către bănci, din care se constituie rezerve obligatorii au determinat sporirea cheltuielilor Băncii cu dobânzile pentru rezerve obligatorii (vezi Nota 20).

Deciziile de diminuare graduală a ratelor de politică monetară și a normei rezervelor obligatorii în MDL au fost adoptate din perspectiva asigurării continuității măsurilor stimulative în contextul ciclului de relaxare a politicii monetare început la sfârșitul anului precedent pe fondul unor premise întemeiate asociate conturării unui cadru macroeconomic dezinflaționist. Deciziile au fost orientate spre susținerea echilibrării economiei naționale prin crearea condițiilor monetare pentru impulsivitatea și accelerarea cererii agregate interne, revigorarea consumului, echilibrarea economiei naționale și ancorarea așteptărilor inflaționiste, activând, în acest sens, canalele mecanismului de transmisie, inclusiv cel de creditare.

c. Intervenții pe piața valutară internă

În semestrul I 2023, Banca a intervenit pe piața valutară internă în calitate de cumpărător de valută pentru a evita fluctuațiile excesive ale cursului leului în contextul decalajelor negative, între cererea și oferta de valută înregistrate pe piața interbancară. Astfel, în primele 6 luni ale anului 2023, intervențiile de cumpărare au însumat circa 277 milioane dolari SUA.

d. Operațiuni repo

Pe parcursul semestrului I 2023, Banca a continuat derularea operațiunilor repo, oferind un sprijin suplimentar băncilor în gestionarea lichidităților. Nivelul sporit de lichiditate înregistrat în această perioadă a condus la diminuarea soldului mediu zilnic al tranzacțiilor repo în semestrul I 2023 până la nivelul de 7 348 mii lei.

4. Managementul riscului (continuare)

4.5 Impactul crizei cauzate de presiunile inflaționiste, criza regională și alte turbulențe economice, măsurile luate pentru combaterea efectelor acestora (continuare)

Impactul crizei asupra poziției și performanței financiare a Grupului și Băncii din perspectiva activității valutare

Pe parcursul semestrului I, 2023 rata de referință a Rezervei Federale din SUA s-a majorat succesiv, poziționându-se la finele semestrului în intervalul 5,00%-5,25%, cea a Băncii Angliei a evoluat de la 3,50% la 5,00%, iar cea a Băncii Centrale Europene a evoluat de la 2,50% la 4,00% în contextul deciziilor de politică monetară în combaterea presiunilor inflaționiste persistente. Aceste evoluții au avut impact pozitiv asupra ratelor de remunerare a instrumentelor financiare aferente gestionării rezervelor valutare.

Din perspectiva riscului de credit, Banca a continuat promovarea unei politici investiționale prudente, aplicând diversificarea portofoliului și evitând expunerile concentrate. Grație bonității financiare înalte a emitenților și entităților față de care are expuneri, pe parcursul semestrului I 2023 nu s-a înregistrat o deteriorare semnificativă a calității de credit sau a capacității de onorare a obligațiilor de plată a acestora.

Banca continuă să monitorizeze zilnic informații relevante cu privire la debitori pentru a identifica din timp eventuale riscuri financiare și a reacționa corespunzător.

Din perspectiva riscului de lichiditate, Banca dispune de suficiente lichidități, atât în monedă națională, cât și în valută străină. Lichiditatea în moneda națională este asigurată prin dreptul exclusiv de emisiune monetară. Lichiditatea în valută este asigurată prin nivelul suficient al rezervelor valutare, dețineri la vedere și investiții în instrumente cu un grad înalt de lichiditate.

Potrivit situației de la 30 iunie 2023 activele oficiale de rezervă continuă să asigure un nivel suficient de acoperire a importurilor de mărfuri și servicii (5,4 luni de importuri viitoare) (31 decembrie 2022: 5,1 luni de importuri viitoare).

Măsuri întreprinse în scopul asigurării continuității activității operaționale a Grupului și Băncii și minimizării riscului operațional

În contextul declarării stării de urgență pe teritoriul Republicii Moldova, ținând cont de situația legată de securitatea regională și pericolul la adresa securității naționale se mențin măsurile de asigurare a continuității proceselor de activitate ale Băncii luate în anul 2022, cu stabilirea, după caz, a unor măsuri suplimentare; validarea proceselor critice și persoanelor cheie pentru asigurarea continuității activității în situații excepționale; măsuri necesare asigurării securității valorilor și suporturilor de date, securității informaționale, securității persoanelor cheie pentru aceste procese, securității subsidiarei Băncii – DCU, asigurării continuității activității și securizării Centrului de rezervă; evitarea dependențelor logistice de anumiți furnizori-critici, în special dependențele de furnizorii din Ucraina și Rusia.

5. Numerar și plasamente pe termen scurt

	CONSOLIDAT		BANCA	
	30 iunie 2023	31 decembrie 2022	30 iunie 2023	31 decembrie 2022
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Numerar și plasamente pe termen scurt în valută străină				
Conturi în valută străină	5	5	-	-
Numerar în valută străină	2 088 973	2 140 643	2 088 973	2 140 643
Conturi "Nostro"	6 339 362	4 155 027	6 339 362	4 155 027
Depozite la termen în valută străină	14 913 442	27 687 812	14 913 442	27 687 812
Pierderi de credit așteptate (Nota 4.2)	(331)	(584)	(331)	(584)
	23 341 451	33 982 903	23 341 446	33 982 898
Numerar și plasamente pe termen scurt în monedă națională				
Conturi în monedă națională	117	112	-	-
	117	112	-	-
Total	23 341 568	33 983 015	23 341 446	33 982 898

Numerarul și plasamentele pe termen scurt nu includ numerarul în moneda națională aflat în casieria Băncii, fiind diminuată cu suma respectivă și poziția „Moneda națională în circulație” (Nota 13). Acest mod de prezentare a numerarului este considerat adecvat ținând cont de statutul Băncii de emitent al monedei naționale.

La 30 iunie 2023, mijloacele de pe conturile "Nostro" și depozitele la termen în valută străină au fost plasate la instituții financiare cu ratingul¹ „AAA” – 62,04%, „AA” – 0,01%, „AA-” – 3,33%, „A+” – 31,23% și „A” – 3,39% (la 31 decembrie 2022: „AAA” – 47,39%, „AA” – 11,18%, „AA-” – 0,04%, „A+” – 26,95% și „A” – 14,44%).

La 30 iunie 2023, din totalul depozitelor la termen în valută străină soldul celor cu scadența mai mare de 3 luni de la data achiziționării, inclusiv dobânzile aferente, constituia 9 561 224 mii lei (la 31 decembrie 2022: 8 665 225 mii lei).

La 30 iunie 2023, soldul depozitelor overnight inclusiv dobânda calculată aferentă, reflectate în totalul conturilor "Nostro", constituia 5 090 834 mii lei (la 31 decembrie 2022, reflectate în totalul depozitelor la termen în valută străină: 5 074 201 mii lei).

¹ Stabilit prin aplicarea ratingului mediu atribuit de agențiile internaționale de rating (Standard & Poor's, Moody's și Fitch Ratings).

6. Valori mobiliare investiționale

Poziția „Valori mobiliare investiționale” include două categorii de active financiare, după cum este prezentat mai jos:

	CONSOLIDAT		BANCA	
	30 iunie 2023	31 decembrie 2022	30 iunie 2023	31 decembrie 2022
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Valori mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin AERG	62 583 262	50 058 991	62 583 262	50 058 991
Valori mobiliare în valută străină cu cupon	55 292 675	48 947 695	55 292 675	48 947 695
Valori mobiliare în valută străină cu scont	7 290 587	1 111 296	7 290 587	1 111 296
Valori mobiliare în valută străină evaluate la cost amortizat	3 579 046	1 572 604	3 579 046	1 572 604
Valori mobiliare în valută străină cu cupon	3 579 367	1 572 692	3 579 367	1 572 692
Pierderi de credit așteptate (<i>Nota 4.2</i>)	(321)	(88)	(321)	(88)
Total valori mobiliare investiționale	66 162 308	51 631 595	66 162 308	51 631 595

Portofoliul de valori mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin AERG sunt reprezentate, în principal, de valori mobiliare emise de Guvernele și agențiile guvernamentale din Statele Unite ale Americii, Uniunea Europeană și alte state, și cele emise de instituții supranaționale. Portofoliul de valori mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin AERG este prezentat mai jos:

	CONSOLIDAT		BANCA	
	30 iunie 2023	31 decembrie 2022	30 iunie 2023	31 decembrie 2022
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Valori mobiliare în valută străină cu cupon	55 292 675	48 947 695	55 292 675	48 947 695
Valoarea nominală	57 617 546	49 509 171	57 617 546	49 509 171
Dobânzile și ajustările costului amortizat	(1 854 286)	(316 651)	(1 854 286)	(316 651)
Diferențe din reevaluare	(470 585)	(244 825)	(470 585)	(244 825)
Valori mobiliare în valută străină cu scont	7 290 587	1 111 296	7 290 587	1 111 296
Valoarea nominală	7 429 994	1 131 800	7 429 994	1 131 800
Ajustările costului amortizat	(118 324)	(18 165)	(118 324)	(18 165)
Diferențe din reevaluare	(21 083)	(2 339)	(21 083)	(2 339)
Total	62 583 262	50 058 991	62 583 262	50 058 991

6. Valori mobiliare investiționale (continuare)

Valorile mobiliare în valută străină, evaluate la valoarea justă prin AERG, sunt reevaluate la preț de piață și poartă o rată efectivă a dobânzii fixă cuprinsă între 1,84% și 5,53% anual (la 31 decembrie 2022: între 0,41% și 5,01% anual), excluzând valoarea mobilă protejată împotriva inflației cu valoare nominală de 46 696 mii lei (în valuta originală 2 555 mii USD) în cazul căreia rata efectivă a dobânzii se modifică zilnic (la 31 decembrie 2022: 64 645 mii lei, în valuta originală 3 374 mii USD).

Valorile mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin AERG includ și dobânda acumulată, prezentată în categoria *Dobânzile și ajustările costului amortizat al valorilor mobiliare*, care, la situația din 30 iunie 2023, constituia 186 219 mii lei (la 31 decembrie 2022: 103 459 mii lei). La 30 iunie 2023, ponderea valorilor mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin AERG cu ratingul „AAA” constituia 84,61%, a celor cu ratingul „AA+” – 0,89%, „AA” – 12,99% și „AA-” – 1,51% (la 31 decembrie 2022: „AAA” constituia 79,53%, „AA+” – 7,71%, „AA” – 10,91% și „AA-” – 1,85%).

Pe parcursul semestrului I 2023, au fost vândute și au ajuns la scadență valori mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin AERG cu valoarea nominală totală de 1 823 508 mii USD și 332 350 mii EUR (semestrul I 2022: 1 069 933 mii USD). Totodată, în primele 6 luni ale anului 2023, au fost procurate valori mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin AERG cu valoarea nominală totală de 2 344 945 mii USD și 679 850 mii EUR (semestrul I 2022: 1 291 335 mii USD).

Conform Acordului de consultanță și management investițional încheiat între Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BIRD) și Bancă, BIRD este consultantul și mandatarul Băncii pentru administrarea unei părți a activelor externe, limitate la 20% din rezervele valutare ale Băncii. Investițiile în cadrul acestui program sunt efectuate în valori mobiliare în USD emise de Trezoreria SUA, agenții guvernamentale și supranaționale. Aceste active sunt prezentate în cadrul valorilor mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin AERG.

La 30 iunie 2023 valoarea de bilanț a valorilor mobiliare în valută străină gestionate extern constituia 4 123 457 mii lei (la 31 decembrie 2022: 4 332 945 mii lei), ponderea acestora în rezervele valutare constituind 4,61% (la 31 decembrie 2022: 5,06%).

Portofoliul valorilor mobiliare evaluate la cost amortizat reprezintă totalitatea valorilor mobiliare procurate cu intenția de a încasa fluxurile contractuale. Volumul și structura activelor valutare și perspectiva fluxurilor viitoare de mijloace bănești permit menținerea până la scadență a valorilor mobiliare din portofoliul dat. Suplinirea portofoliului valorilor mobiliare evaluate la cost amortizat este posibilă numai în cazul în care ponderea acestuia reprezintă mai puțin de 25% din rezervele internaționale și nivelul tranșei de lichiditate la momentul efectuării investițiilor acoperă 4 luni de import, plățile aferente datoriei externe a Băncii și a Guvernului RM și alte plăți în valută străină pe parcursul unui an, precum și există instrumente investiționale și condiții de piață corespunzătoare investițiilor care ar fi păstrate doar pentru colectarea fluxurilor contractuale.

Pe fondul temperaturii presiunilor inflaționiste în SUA, anticipând sfârșitul ciclului de înăsprire a politicii monetare de către Rezerva Federală, portofoliul valorilor mobiliare evaluate la cost amortizat a fost suplinit cu valori mobiliare guvernamentale în dolari SUA. Astfel, la 30 iunie 2023, ponderea valorilor mobiliare evaluate la cost amortizat în rezervele valutare constituia 4,00% (la 31 decembrie 2022: 1,84%).

6. Valori mobiliare investiționale (continuare)

Portofoliul de valori mobiliare în valută străină la cost amortizat este prezentat mai jos:

	CONSOLIDAT		BANCA	
	30 iunie 2023	31 decembrie 2022	30 iunie 2023	31 decembrie 2022
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Valori mobiliare în valută străină evaluate la cost amortizat				
Valoarea nominală	4 021 028	1 557 920	4 021 028	1 557 920
Dobânzile și ajustările costului amortizat	(441 661)	14 772	(441 661)	14 772
Pierderi de credit așteptate (Nota 4.2)	(321)	(88)	(321)	(88)
	3 579 046	1 572 604	3 579 046	1 572 604

Valorile mobiliare evaluate la cost amortizat poartă o rată anuală a dobânzii fixă cuprinsă între 2,39% și 3,95% (31 decembrie 2022: între 2,16% și 3,55%). La situația din 30 iunie 2023, ponderea valorilor mobiliare evaluate la cost amortizat cu ratingul „AAA” constituia 100% (la 31 decembrie 2022: „AAA” – 100%).

În semestrul I 2023 au ajuns la scadență valori mobiliare în valută străină evaluate la cost amortizat cu valoarea nominală totală de 61 320 mii USD (semestrul I 2022: nu au ajuns la scadență valori mobiliare în valută străină evaluate la cost amortizat). Totodată, în perioada de raportare portofoliul respectiv a fost suplinit cu valori mobiliare în valoare nominală totală de 200 000 mii USD (semestrul I 2022: portofoliul nu a fost suplinit).

7. Active în /obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale

	CONSOLIDAT		BANCA	
	30 iunie 2023	31 decembrie 2022	30 iunie 2023	31 decembrie 2022
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Active în organizațiile financiare internaționale în valută străină				
Disponibilități în D.S.T.	21 448	19 040	21 448	19 040
Contribuția RM în cota la FMI	4 193 529	4 426 857	4 193 529	4 426 857
	4 214 977	4 445 897	4 214 977	4 445 897
Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale în valută străină				
Obligațiuni față de FMI, altele decât aferente contribuției RM în cota FMI:	1 105 563	1 239 577	1 105 563	1 239 577
<i>Credite acordate de FMI</i>	1 097 447	1 232 678	1 097 447	1 232 678
<i>Dobânzi calculate</i>	8 116	6 899	8 116	6 899
Obligațiuni față de FMI, aferente contribuției RM în cota la FMI:	4 193 531	4 426 858	4 193 531	4 426 858
<i>Cont 1</i>	4 193 408	4 426 729	4 193 408	4 426 729
<i>Cont 2</i>	123	129	123	129
	5 299 094	5 666 435	5 299 094	5 666 435
Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale în moneda națională				
Obligațiuni față de alte OFI	560	632	560	632
	5 299 654	5 667 067	5 299 654	5 667 067

7. Active în /obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale (continuare)

Republica Moldova a aderat la FMI la 12 august 1992. Banca acționează în calitate de agent al statului la efectuarea tranzacțiilor financiare cu FMI și în calitate de depozitar pentru menținerea conturilor FMI. Calitatea de membru în cadrul FMI este distribuită în bază de cotă. Cota membrului este determinată în urma acceptării în calitate de membru și este, periodic, revizuită conform Revizuirii Generale a Cotelor.

Disponibilitățile în D.S.T. cuprind mijloacele bănești sub formă de D.S.T. menținute în contul curent al Băncii deschis la FMI.

Cota formează baza pentru relațiile financiare și organizaționale cu FMI și determină, printre altele, dreptul relativ de vot al membrului, accesul maxim la finanțarea FMI și cota de membru în orice alocație a XDR. Contribuția RM în cota la FMI reflectă plata inițială și ulterioară a cotei Republicii Moldova și este un activ al membrului FMI. Până la 25% sunt achitate FMI de către fiecare membru în active de rezervă specificate de FMI, iar restul sumei este achitată în valuta țării membre. Valoarea contribuției în cotă determină puterea de vot în deciziile FMI, valoarea contribuției financiare a membrului FMI, valoarea finanțării pe care un membru o poate obține în cazul problemelor balanței de plăți și valoarea alocațiilor de Drepturi Speciale de Tragere (XDR) pe care un membru le primește atunci când acestea sunt alocate.

Corespunzând criteriilor de investiție strategică, contribuția RM în cota la FMI a fost desemnată ca fiind evaluată la valoarea justă prin AERG.

Partea cotei spre achitare în moneda națională este depozitată în Contul nr. 1 și Contul nr.2 ale FMI. Contul nr. 1 este utilizat pentru tranzacțiile operaționale ale FMI (procurări, răscumpărări de XDR), iar Contul nr.2 al FMI este utilizat pentru plata cheltuielilor suportate de FMI în moneda națională a țării membre.

Considerând aspectul că contribuția în cota FMI urmează a fi efectuată la valoarea D.S.T. subscrisă, odată cu reevaluarea poziției, cota la FMI în echivalentul în MDL se efectuează și suplinește și valoarea conturilor FMI la Banca Națională, astfel poziția netă la FMI între cota la FMI și conturile FMI la Banca Națională fiind echivalente la nivelul tranșei de rezervă a Republicii Moldova la FMI (5 mii XDR). Respectiv, activele din Cotă și obligațiile aferente Cotei (conturile 1 și 2) sunt prezentate în categoria instrumentelor în valută străină.

Conform ultimei decizii de majorare a capitalului Fondului Monetar Internațional (a 14-a Revizuire generală a Cotelor) și Legii cu privire la majorarea sumei de subscripție a Republicii Moldova la FMI din 11 mai 2012, cota de subscripție a Republicii Moldova la FMI la 30 iunie 2022 constituia 172,5 milioane XDR.

Variația cotei înregistrate pe parcursul perioadei de raportare reprezintă reevaluarea valorii cotei în XDR la cursul de schimb valutar al leului moldovenesc stabilit de către Fondul Monetar Internațional la finele perioadei de raportare, aceeași variație fiind implicit alocată în Conturile FMI deschise la Bancă în categoria obligațiuni față de FMI, considerând natura și scopul conturilor respective.

Sumele incluse în bilanțul contabil în cadrul articolului „Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale” includ, de asemenea, creditele primite de Bancă de la FMI. Aceste credite sunt exprimate în Drepturi Speciale de Tragere (XDR), iar în bilanțul contabil sunt prezentate în echivalentul în lei la finele perioadei de raportare.

La 30 iunie 2023, soldul creditelor primite de la FMI era:

- Angajamente ECF – 6 400 mii XDR (la 31 decembrie 2022 – 6 400 mii XDR).
- Angajamente EFF – 38 725 mii XDR (la 31 decembrie 2022 – 41 675 mii XDR).

7. Active în /obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale (continuare)

Facilitatea de creditare extinsă (ECF, anterior PRGF) reprezintă împrumuturi acordate țărilor care întrunesc criteriile de eligibilitate aprobate de către FMI pentru finanțarea concesională. FMI a acordat credite în cadrul ECF pe un termen de 10 ani cu o perioadă de grație de 5,5 ani. Rata dobânzii pentru aceste credite este de 0,25% pe an. În conformitate cu decizia Consiliului Directorilor executivi al FMI, în perioada 7 ianuarie 2010 – iunie 2023 dobânzile aferente facilității ECF nu se calculează.

Facilitatea de finanțare extinsă (EFF) reprezintă împrumuturi acordate membrilor pentru finanțarea deficitului balanței de plăți. FMI acordă credite în cadrul EFF pe un termen de 10 ani cu o perioadă de grație de 4,5 ani. Rata dobânzii pentru acest tip de credite este variabilă și este stabilită săptămânal de către FMI. Pentru perioada de raportare încheiată la 30 iunie 2023, rata medie a constituit 4,53% anual (la 31 decembrie 2022: 2,21%).

În scopul prezentării poziției complete a Republicii Moldova la FMI, valoarea creditelor și finanțărilor primite de Republica Moldova de la FMI, alocate pe instituțiile destinate ale finanțărilor sunt prezentate în tabelul de mai jos:

	Sold			Sold
	31.12.2022	Rambursări	Încasări	30.06.2023
	MII XDR	MII XDR	MII XDR	MII XDR
Banca Națională a Moldovei	48 075	2 950	-	45 125
Ministerul Finanțelor al RM	709 087	3 485	91 600	797 202
Credite și alte finanțări de la FMI	757 162	6 435	91 600	842 327
<i>inclusiv pe facilități:</i>				
Banca Națională a Moldovei	41 675	2 950	-	38 725
Ministerul Finanțelor al RM	125 775	1 575	63 025	187 225
EFF	167 450	4 525	63 025	225 950
Banca Națională a Moldovei	6 400	-	-	6 400
Ministerul Finanțelor al RM	127 765	1 910	28 575	154 430
ECF	134 165	1 910	28 575	160 830
Ministerul Finanțelor al RM	115 000	-	-	115 000
RFI	115 000	-	-	115 000
Ministerul Finanțelor al RM	57 500	-	-	57 500
RCF	57 500	-	-	57 500
Banca Națională a Moldovei	-	-	-	-
Ministerul Finanțelor al RM	283 047	-	-	283 047
Alocări XDR	283 047	-	-	283 047

Alocările de XDR în sold la 30 iunie 2023 reprezintă alocările generale de rezerve în XDR efectuate de către FMI în august 2009, alocările speciale distribuite de FMI în septembrie 2009 în temeiul Amendamentului IV la statutul FMI și alocările speciale distribuite de FMI în august 2021 în sumă de 165 333 mii XDR, care au fost utilizate pentru finanțarea necesităților bugetului de stat și respectiv atribuite Ministerului Finanțelor al RM în temeiul *Legii nr. 138/2020* privind utilizarea Drepturilor Speciale de Tragere alocate de Fondul Monetar Internațional Republicii Moldova.

7. Active în /obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale (continuare)

Facilitatea de creditare rapidă (RCF) și Instrumentul de finanțare rapidă (RFI) sunt facilități ale FMI ce oferă asistență financiară de urgență țărilor membre. RFI este asistență financiară rapidă neconcesională disponibilă tuturor țărilor membre ce înregistrează deficite ale balanței de plăți. RFI debursată Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova are scadența în 5 ani, cu o perioadă de grație de 3,25 ani și o rată a dobânzii variabilă. RCF oferă finanțare concesională rapidă, fără dobândă, țărilor cu venituri reduse, ce înregistrează deficite ale balanței de plăți. Se acordă pe un termen de 10 ani, cu o perioadă de grație de 5,5 ani.

Pe 21 decembrie 2021, Consiliul directorilor executivi al FMI a aprobat cererea Republicii Moldova privind programul de reforme economice post Covid-19, care urmează a fi finanțat în baza ECF și EFF, pe o durată de 40 luni și în mărime de 400 000 mii XDR. La 11 mai 2022, Consiliul directorilor executivi al FMI a aprobat majorarea asistenței financiare, aferentă aceluiași program, până la 594 262,5 mii XDR și redistribuirea tranșelor. Programul este orientat spre susținerea redresării post Covid-19, abordarea nevoilor stringente de dezvoltare și consolidarea cadrului instituțional și de guvernanță al Republicii Moldova.

Pe parcursul semestrului I 2023, Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova a primit 2 tranșe a creditului în cadrul facilității EFF în sumă de 77 458 mii EUR (echivalentul a 63 025 mii XDR) și 2 tranșe a creditului în cadrul facilității ECF în sumă de 35 244 mii EUR (echivalentul a 28 575 mii XDR).

Pe parcursul perioadei de referință Banca nu a înregistrat nerespectări ale termenelor de plată a principalului și dobânzii aferente creditelor primite de la FMI sau a altor indicatori relevanți rambursabilității împrumuturilor acordate de către FMI.

La primirea facilităților acordate din Contul resurselor generale ale FMI (EFF și RFI), Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova a emis câte o cambie în moneda națională în favoarea FMI, transmisă spre păstrare în tezaurul Băncii.

8. Aur monetar

	CONSOLIDAT		BANCA	
	30 iunie 2023	31 decembrie 2022	30 iunie 2023	31 decembrie 2022
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Aur monetar	83 199	82 312	83 199	82 312
	83 199	82 312	83 199	82 312

Aurul monetar reprezintă cantitatea de 74 133,48 grame aur pur (31 decembrie 2022 – 74 133,48 grame de aur pur), sub formă de lingouri de calitate Good Delivery (în conformitate cu cerințele London Bullion Market Association).

Variația înregistrată pe parcursul perioadei de raportare reprezintă reevaluarea valorii aurului efectuată pe parcursul perioadei de raportare la prețul aurului în lei determinat de către Bancă în conformitate cu indicatorul P_{Au USD} fixat de compania London Gold Market Fixing Ltd.

9. Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova

	CONSOLIDAT		BANCA	
	30 iunie 2023	31 decembrie 2022	30 iunie 2023	31 decembrie 2022
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Valoarea nominală	12 061 200	12 061 200	12 061 200	12 061 200
Dobânda calculată	144 716	146 361	144 716	146 361
Amortizarea la rata efectivă a dobânzii	246 353	239 026	246 353	239 026
Pierderi de credit așteptate (<i>Nota 4.2</i>)	(74 028)	(72 235)	(74 028)	(72 235)
Valori mobiliare de stat derivate din garanții de stat evaluate la cost amortizat	12 378 241	12 374 352	12 378 241	12 374 352
Valoarea nominală	2 133 430	2 241 373	2 133 430	2 241 373
Scont	(64 465)	(53 716)	(64 465)	(53 716)
Dobânda calculată	19 839	4 091	19 839	4 091
Pierderi de credit așteptate (<i>Nota 4.2</i>)	(13 078)	(13 337)	(13 078)	(13 337)
Valori mobiliare de stat emise în urma conversiunii împrumuturilor contractate anterior evaluate la cost amortizat	2 075 726	2 178 411	2 075 726	2 178 411
Valoarea nominală	32 072	31 337	-	-
Scont	(2 017)	(2 113)	-	-
Valori mobiliare de stat deținute de DCU în portofoliul de investiții evaluate la cost amortizat	30 055	29 224	-	-
	14 484 022	14 581 987	14 453 967	14 552 763

9. Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova (continuare)

a. Valori mobiliare de stat derivate din garanții de stat

Valorile mobiliare de stat derivate din garanții de stat au fost emise conform *Legii nr. 235/2016 privind emisiunea obligațiunilor de stat în vederea executării de către Ministerul Finanțelor a obligațiilor de plată derivate din garanțiile de stat nr. 807 din 17 noiembrie 2014 și nr. 101 din 1 aprilie 2015* și transmise Băncii Naționale la 4 octombrie 2016 sub formă de obligațiuni de stat purtătoare de dobândă (cupon) cu valoarea nominală de 13 341 200 mii lei. Această sumă reprezintă soldul integral al creditelor de urgență acordate de Bancă pentru "Banca de Economii" S.A., BC "Banca Socială" S.A. și BC "Unibank" S.A., care nu au fost rambursate la data emisiunii acestor obligațiuni de stat. Obligațiunile de stat în portofoliul Băncii sunt evaluate la cost amortizat, Banca având intenția de a încasa fluxurile contractuale.

Obligațiunile de stat sunt emise pe termene de până la 25 de ani, cu rate fixe ale dobânzii (rata nominală de 1,4% și 5,3%), rata efectivă a dobânzii portofoliului de obligațiuni fiind de 5%, rată care reprezenta valoarea justă la data recunoașterii inițiale. Tranzacționarea de către Bancă pe piața secundară a acestor obligațiuni de stat e limitată la 40% din volumul de obligațiuni de stat transmise Băncii de către Ministerul Finanțelor. Pe parcursul primelor 6 luni 2023, Banca nu a tranzacționat aceste obligațiuni pe piața secundară (2022: 0 lei).

Considerând modalitatea de structurare a emisiunii de obligațiuni de stat derivate din garanțiile de stat conform *Legii nr. 235/2016* în portofoliu cu caracteristici similare de scop, încheiere, rata dobânzii efective agreeate la nivel de portofoliu, modalitatea de gestionare a instrumentelor în portofoliu și prevederile privind posibilitățile de tranzacționare și răscumpărare, portofoliul de obligațiuni de stat a fost recunoscut drept un instrument financiar unic în temeiul IFRS 9, cu recunoașterea veniturilor din dobânzi asupra instrumentului unic conform metodei ratei efective a dobânzii de 5%, amortizarea acestuia la rata efectivă a dobânzii fiind recunoscută în componenta "*Amortizarea la rata efectivă a dobânzii*".

La 23 aprilie 2021, a fost adoptată *Legea nr. 71 privind abrogarea Legii nr. 235/2016*, dar nu a fost promulgată, fiind restituită spre reexaminare Parlamentului Republicii Moldova la 12 mai 2021. La data aprobării acestor situații financiare legea dată se afla în curs de reexaminare în cadrul Parlamentului.

b. Valori mobiliare de stat emise în urma conversiunii împrumuturilor contractate anterior

Valorile mobiliare de stat emise în urma conversiunii împrumuturilor contractate anterior au fost emise și transmise în portofoliul Băncii sub formă de bonuri de trezorerie ca rezultat al conversiunii în valori mobiliare de stat a împrumuturilor contractate de către Ministerul Finanțelor de la Bancă pe parcursul anilor precedenți. Aceste valori mobiliare sunt evaluate la cost amortizat. Valorile mobiliare de stat ajunse la scadență au fost răscumpărate de Guvern și au fost emise în același volum noi valori mobiliare care au fost transmise Băncii.

Pe parcursul semestrului I 2023, reemisiunea valorilor mobiliare de stat ajunse la scadență a fost efectuată sub formă de bonuri de trezorerie cu termenul de circulație de până la 364 zile și obligațiuni de stat cu scadența de 2 ani. La situația din 30 iunie 2023 portofoliul valorilor mobiliare emise în urma conversiunii împrumuturilor contractate anterior este compus din bonuri de trezorerie, care însumează 893 368 mii lei la valoarea nominală, rata efectivă medie ponderată a dobânzii constituind 8,53%, și obligațiuni de stat în sumă de 1 240 062 mii lei la valoarea nominală, rata efectivă medie ponderată a dobânzii constituind 7,12% (la 31 decembrie 2022: bonuri de trezorerie în mărime de 2 080 973 mii lei la valoarea nominală, rata efectivă medie ponderată a dobânzii constituind 16,31%, și obligațiuni de stat în sumă de 160 400 mii lei la valoarea nominală, rata efectivă medie ponderată a dobânzii constituind 7,12%).

9. Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova (continuare)

Valorile mobiliare de stat, disponibile în portofoliul Băncii, sunt unul din instrumentele monetare la care Banca poate apela în orice moment în scopul realizării politicii monetare.

c. Valorile mobiliare de stat deținute de DCU

Portofoliul valorilor mobiliare de stat deținute de DCU la 30 iunie 2023 este compus din bonuri de trezorerie care sunt evaluate la cost amortizat, sunt achiziționate în scopul colectării de numerar și poartă o rată a dobânzii fixă cuprinsă între 7,98% și 17,50%. Valorile mobiliare de stat deținute de DCU, ajunse la scadență pe parcursul semestrului I 2023, au fost reinvestite în valori mobiliare de stat cu o valoare nominală în mărime de 26 333 mii lei, cu scadența între 3 luni și un an și o rată a dobânzii nominale cuprinse între 7,98% și 12,00% (31 decembrie 2022: rată a dobânzii fixă între 17,50% și 21,94%).

Valorile mobiliare de stat cu scadența mai mică de 3 luni sunt clasificate ca numerar sau echivalente de numerar în cadrul Situației consolidate și individuale a fluxurilor de mijloace bănești.

Pierderi de credit așteptate

Considerând incertitudinile asociate crizei energetice globale și presiunile inflaționiste amplificate de escaladarea conflictului armat din Ucraina, pe parcursul perioadei de raportare a fost efectuată actualizarea parametrilor de calcul în baza evoluției indicatorilor încorporați în modelul de calcul al pierderilor de credit așteptate. Astfel, la situația din 30 iunie 2023, pierderea de credit așteptată aferentă portofoliului valorilor mobiliare de stat al Băncii constituie 87 106 mii lei, fapt ce s-a soldat cu înregistrarea unor ajustări pentru pierderi de credit așteptate suplimentare în cazul acestei clase de active (*a se vedea Nota 4.2 pentru informații suplimentare privind metodologia de calcul și mișcări în provizion*).

Calculul pierderii de credit așteptate aferent portofoliului de valori mobiliare de stat este determinat ca rezultat ponderat al unor scenarii de default și estimări, precum și factori calitativi și cantitativi ai scenariilor, prin aplicarea probabilităților de default aferente categoriei de rating a Republicii Moldova publicate de agenția Moody's și considerând indicatori precum datoria externă raportată la PIB.

Pierderile de credit așteptate aferente portofoliului DCU, calculate conform aceleiași metodologii au fost estimate ca ne semnificative.

10. Active și datorii financiare

Instrumentele financiare ale Băncii constau din numerar și plasamente pe termen scurt, active în organizații financiare internaționale, valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova și de guverne străine, agenții străine și instituții financiare internaționale, credite acordate băncilor și altor persoane, moneda națională în circulație, disponibilități ale Guvernului Republicii Moldova și disponibilități ale băncilor, valori mobiliare emise de Banca Națională a Moldovei, obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale, instrumente derivate și alte active și obligațiuni financiare.

Activele financiare ale Băncii sunt evaluate la cost amortizat, cu excepția valorilor mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin AERG, a Cotei RM la FMI evaluate la valoarea justă prin AERG și a instrumentelor derivate evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere.

Obligațiunile financiare nederivate sunt evaluate la cost amortizat, instrumentele derivate înregistrate în conturile de datorie fiind evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere.

10. Active și datorii financiare (continuare)

Ierarhia valorii juste a instrumentelor financiare

Pentru a păstra consecvența și comparabilitatea evaluărilor la valoarea justă, datele de intrare utilizate în tehnicile de evaluare a valorii juste sunt clasificate pe niveluri. În ierarhia valorii juste, nivelul prioritar îl ocupă prețurile cotate (neajustate) pe piețele active pentru active sau datorii identice, iar cel mai scăzut nivel de prioritate este cel al datelor de intrare neobservabile.

În tabelul de mai jos sunt prezentate instrumentele financiare evaluate la valoarea justă ulterior recunoașterii inițiale, grupate în cadrul nivelelor 1-3 în funcție de metoda de evaluare utilizată.

CONSOLIDAT		Sold	Nivel	Tehnică de evaluare	Componente neobservabile
		MII LEI			
30 iunie 2023					
Valori mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin AERG	6	62 583 262	Nivel 1	Cotații de preț pe piețele active *	Neaplicabil
Cota RM la FMI	7	4 193 529	Nivel 3	Cotația XDR/MDL	Neaplicabil
Total		66 776 791			
31 decembrie 2022					
Valori mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin AERG	6	49 753 511	Nivel 1	Cotații de preț pe piețele active *	Neaplicabil
	6	305 480	Nivel 2	Cotații indicative pe piețele active *	Cotații indicative
Cota RM la FMI	7	4 426 857	Nivel 3	Cotația XDR/MDL	Neaplicabil
Instrumente derivate		(2 731)	Nivel 3	Cotația valuta/MDL	Neaplicabil
Total		54 483 117			
BANCA		Sold	Nivel	Tehnică de evaluare	Componente neobservabile
		MII LEI			
30 iunie 2023					
Valori mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin AERG	6	62 583 262	Nivel 1	Cotații de preț pe piețele active *	Neaplicabil
Cota RM la FMI	7	4 193 529	Nivel 3	Cotația XDR/MDL	Neaplicabil
Total		66 776 791			
31 decembrie 2022					
Valori mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin AERG	6	49 753 511	Nivel 1	Cotații de preț pe piețele active *	Neaplicabil
	6	305 480	Nivel 2	Cotații indicative pe piețele active *	Cotații indicative
Cota RM la FMI	7	4 426 857	Nivel 3	Cotația XDR/MDL	Neaplicabil
Instrumente derivate		(2 731)	Nivel 3	Cotația valuta/MDL	Neaplicabil
Total		54 483 117			

*Sursele: Bloomberg, ICE data

10. Active și datorii financiare (continuare)

Tehnicile de evaluare includ metoda veniturilor (fluxurilor de numerar actualizate), comparația cu instrumente similare cotate, opțiunea polinomială și alte metode, după caz. Prezumțiile și datele utilizate în tehnicile de evaluare includ ratele dobânzii de referință, marje de risc de credit, alte marje utilizate în estimarea ratelor de actualizare a fluxurilor, prețurile valorilor mobiliare investiționale (sursa: Bloomberg, ICE), cotațiile de la cele mai recente licitații ale valorilor mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova, prețurile de pe piața secundară a valorilor mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova, ratele de schimb valutar, volatilități prognozate și alte corelații. În determinarea valorii juste a instrumentelor financiare simple (valori mobiliare cotate), Banca utilizează metode recunoscute bazate pe informații disponibile pe piață.

Valorile mobiliare în valută străină la valoarea justă prin AERG din Nivelul 2 cuprind titluri emise de Guverne, agenții și instituții financiare supranaționale care sunt mai puțin lichide decât obligațiunile de Nivel 1. Ele sunt clasificate la Nivelul 2, în special atunci când prețurile externe pentru același titlu pot fi observate în mod regulat de la un număr rezonabil de formatori de piață care cotează acest titlu, dar aceste prețuri nu reprezintă neapărat prețuri executabile. Acestea includ, printre altele, prețuri stabilite prin consens în baza unui număr rezonabil de contribuitori care sunt formatori de piață activi, precum și cotații indicative de la brokeri și/sau dealeri activi. Alte surse, cum ar fi piața primară de emisie, pot fi, de asemenea, utilizate acolo unde este cazul.

Pentru instrumentele mai complexe sau care nu sunt cotate/tranzacționate pe o piață activă, Banca utilizează modele interne bazate pe metode de evaluare internaționale, cu date de intrare care sunt derivate din cotații de piață sau rate de dobânzi care sunt determinate pe bază de prezumții. Valorile juste obținute ca rezultat al aplicării modelelor interne sunt ajustate la diverși factori, precum riscul de lichiditate (pentru instrumentele fără o piață activă, lipsă de tranzacții etc.), riscul de credit/contrapărții sau incertitudini ale modelului, factori care ar fi considerați de o parte terță în determinarea prețului unei tranzacții. Datele de intrare și rezultatele modelelor sunt calibrate, iar conducerea își aplică judecata expres pentru a selecta rezultatul cel mai relevant din intervalul valorilor oferite de modelele de evaluare.

În determinarea și validarea valorilor juste, Banca asigură implementarea procedurilor sistemului de control intern: verificarea datelor sursă ale valorilor de piață (cotații exportate și validate de back-office), recalcularea rezultatelor modelelor de evaluare, aprobarea procedurilor de evaluare și modificărilor în procedură, analiza și verificarea variațiilor în rezultatele metodelor etc.

10. Active și datorii financiare (continuare)

Reconcilierea de la soldurile de deschidere la soldurile de închidere a activelor financiare evaluate la valoarea justă clasificate la nivelul 3 se prezintă în tabelul de mai jos:

CONSOLIDAT	Note	30 iunie 2023			2022		
		Cota RM la FMI	Instrumente derivate – active/(datorii)	Total	Cota RM la FMI	Instrumente derivate – active/(datorii)	Total
		MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Sold inițial	7	4 426 857	(2 731)	4 424 126	4 304 333	199	4 304 532
Câștiguri din valoarea justă recunoscute:							
<u>în profit sau pierderi</u>		(233 328)	(15 929)	(249 257)	122 524	(3 618)	118 906
- (Pierderi)/venituri din tranzacții, diferențe de curs valutar și din reevaluarea metalelor prețioase		(233 328)	-	(233 328)	122 524	-	122 524
- (Pierderi) din tranzacții cu active financiare evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere	22	-	(15 929)	(15 929)	-	(3 618)	(3 618)
<u>în alte elemente ale rezultatului global</u>		-	-	-	-	-	-
Achiziții/Emisii		-	(2 495 711)	(2 495 711)	-	(1 105 225)	(1 105 225)
Decontări		-	2 514 371	2 514 371	-	1 105 913	1 105 913
Sold final	7	4 193 529	-	4 193 529	4 426 857	(2 731)	4 424 126
(Pierderi)/venituri nerealizate aferent activelor sau datoriilor deținute la finele perioadei		(233 328)	-	(233 328)	122 524	(1 364)	121 160

10. Active și datorii financiare (continuare)

BANCA	Note	30 iunie 2023			2022		
		Cota RM la FMI	Instrumente derivate – active/(datorii)	Total	Cota RM la FMI	Instrumente derivate – active/(datorii)	Total
		MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Sold inițial	7	4 426 857	(2 731)	4 424 126	4 304 333	199	4 304 532
Câștiguri din valoarea justă recunoscute:							
<u>în profit sau pierderi</u>		(233 328)	(15 929)	(249 257)	122 524	(3 618)	118 906
- (Pierderi)/venituri din tranzacții, diferențe de curs valutar și din reevaluarea metalelor prețioase		(233 328)	-	(233 328)	122 524	-	122 524
- (Pierderi) din tranzacții cu active financiare evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere	22	-	(15 929)	(15 929)	-	(3 618)	(3 618)
<u>în alte elemente ale rezultatului global</u>		-	-	-	-	-	-
Achiziții/Emisii		-	(2 495 711)	(2 495 711)	-	(1 105 225)	(1 105 225)
Decontări		-	2 514 371	2 514 371	-	1 105 913	1 105 913
Sold final	7	4 193 529	-	4 193 529	4 426 857	(2 731)	4 424 126
(Pierderi)/venituri nerealizate aferent activelor sau datoriilor deținute la finele perioadei		(233 328)	-	(233 328)	122 524	(1 364)	121 160

Metode și ipoteze de determinare a valorii juste Nivel 3:

Cota RM la FMI este stabilită în Drepturi Speciale de Tragere (XDR), evidența contabilă fiind ținută în MDL cu reevaluarea lunară, în ultima zi lucrătoare a lunii gestionare, la cursul XDR față de leul moldovenesc, calculat de FMI. Valoarea cotei fiind stabilită în XDR, aproximează cel mai bine valoarea justă a acesteia, fiind prețul la care cotele sunt „cumpărate și vândute”, similar celei mai recente revizuirii a cotelor la FMI (curs XDR/MDL – 30.06.2023: 24,3798; 31.12.2022: 25,4962).

10. Active și datorii financiare (continuare)

Pentru a determina valoarea justă a instrumentelor derivate, considerând imposibilitatea identificării unui preț de piață cotel activ sau tranzacții recente cu instrumente financiare similare, Banca estimează valoarea justă utilizând valorile actualizate ale fluxurilor viitoare de numerar (DCF) și cursurile valutare spot din piață de la data evaluării. Totodată, considerând termenul tranzacțiilor cu instrumente derivate (de tip swap valutar) de până la 14 zile, factorul de actualizare are un impact nesemnificativ, prin urmare, valoarea justă a instrumentelor derivate este aproximată sumei cumulative a punctelor SWAP acumulate până la data evaluării și diferențelor din reevaluare utilizând prețul la cursul oficial de schimb valutar la data de raportare a valutei de primit sau de livrat (curs EUR/MDL – 30.06.2023: 19,9690; 31.12.2022 – 20,3792; EURIBOR și rata de bază stabilită de BNM la data tranzacției și data evaluării).

Clasificarea instrumentelor financiare și instrumente financiare care nu sunt evaluate la valoarea justă

La situația din 30 iunie 2023, toate instrumentele financiare care nu sunt evaluate la valoarea justă în bilanțul contabil se încadrează în nivelul 2 al ierarhiei valorii juste, cu excepția valorilor mobiliare în valută străină evaluate la cost amortizat care se încadrează în nivelul 1 (31 decembrie 2022: toate instrumentele financiare care nu sunt evaluate la valoarea justă în bilanțul contabil se încadrează în nivelul 2 al ierarhiei valorii juste, cu excepția valorilor mobiliare în valută străină evaluate la cost amortizat în mărime de 1 282 272 mii lei care se încadrează în nivelul 1).

Conducerea Băncii, în urma analizelor făcute, consideră că datorită termenului scurt al plasamentelor în bănci, scopului și naturii specifice ale creditelor acordate și creanțelor, care nu sunt înregistrate la valoarea justă în situațiile financiare, valoarea justă a acestora nu diferă semnificativ de valoarea cu care sunt înregistrate în bilanțul contabil.

De asemenea, conducerea consideră că valorile la care sunt înregistrate obligațiunile Băncii în bilanțul contabil aproximează valoarea justă a acestora datorită termenului scurt pentru care sunt plasate sau datorită tipului de tranzacții specifice unei bănci centrale și pentru care nu există o piață distinctă sau modele de evaluare care să estimeze credibil valoarea justă.

Toate activele financiare sunt clasificate în modelul de afaceri pentru colectarea fluxurilor contractuale, cu excepția portofoliului de valori mobiliare investiționale care este deținut pentru colectarea fluxurilor și tranzacționare. Toate instrumentele de datorie deținute în portofoliu sunt pasibile testului privind plățile de principal și dobândă, inclusiv instrumentele indexate la rata inflației (valori mobiliare investiționale) și valorile mobiliare cu clauze de răscumpărări anticipate. Instrumentele de capital în cota Republicii Moldova la Fondul Monetar Internațional au fost desemnate la modelul de afaceri și clasificate la valoarea justă prin AERG.

10. Active și datorii financiare (continuare)

În tabelul de mai jos este prezentată reconcilierea dintre elementele din bilanțul contabil și categoriile de instrumente financiare și valoarea justă a activelor și obligațiunilor financiare.

CONSOLIDAT		Valoarea justă prin AERG Instrumente de datorie	Valoarea justă prin AERG Instrumente de capital	Cost amortizat	Total valoarea contabilă	Valoarea Justă
30 iunie 2023	Nota	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Active						
Numerar și plasamente pe termen scurt	5	-	-	23 341 568	23 341 568	23 341 568
Valori mobiliare investiționale:	6					
-Evaluate la valoarea justă		62 583 262	-	-	62 583 262	62 583 262
-Evaluate la cost amortizat		-	-	3 579 046	3 579 046	3 501 840
Active în organizațiile financiare internaționale	7					
-Evaluate la valoarea justă		-	4 193 529	-	4 193 529	4 193 529
-Evaluate la cost amortizat		-	-	21 448	21 448	21 448
Valori mobiliare emise de Guvernul RM	9	-	-	14 484 022	14 484 022	14 470 326
Credite acordate băncilor și altor persoane		-	-	21 317	21 317	21 317
Alte active	12	-	-	20 430	20 430	20 430
Total active financiare		62 583 262	4 193 529	41 467 831	108 244 622	108 153 720
Obligațiuni						
Moneda națională în circulație	13	-	-	37 453 455	37 453 455	37 453 455
Disponibilități ale Guvernului RM	14	-	-	8 674 607	8 674 607	8 674 607
Disponibilități ale băncilor	15	-	-	39 899 888	39 899 888	39 899 888
Disponibilități ale altor clienți	17	-	-	201 931	201 931	201 931
Certificate emise de BNM	16	-	-	11 705 752	11 705 752	11 705 752
Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale	7	-	-	5 299 654	5 299 654	5 299 654
Obligațiuni privind leasingul	17	-	-	12 071	12 071	12 071
Alte obligațiuni	17	-	-	278 264	278 264	278 264
Total obligațiuni financiare		-	-	103 525 622	103 525 622	103 525 622

Banca Națională a Moldovei

10. Active și datorii financiare (continuare)

CONSOLIDAT

31 decembrie 2022

	Nota	Valoarea justă prin AERG Instrumente de datorie MII LEI	Valoarea justă prin AERG Instrumente de capital MII LEI	Valoarea justă prin profit sau pierdere MII LEI	Cost amortizat MII LEI	Total valoarea contabilă MII LEI	Valoarea justă MII LEI
Active							
Numerar și plasamente pe termen scurt	5	-	-	-	33 983 015	33 983 015	33 983 015
Valori mobiliare investiționale:	6						
-Evalueate la valoarea justă		50 058 991	-	-	-	50 058 991	50 058 991
-Evalueate la cost amortizat		-	-	-	1 572 604	1 572 604	1 556 749
Active în organizațiile financiare internaționale	7						
-Evalueate la valoarea justă		-	4 426 857	-	-	4 426 857	4 426 857
-Evalueate la cost amortizat		-	-	-	19 040	19 040	19 040
Valori mobiliare emise de Guvernul RM	9	-	-	-	14 581 987	14 581 987	14 578 077
Credite acordate băncilor și altor persoane		-	-	-	19 757	19 757	19 757
Alte active	12	-	-	-	20 497	20 497	20 497
Total active financiare		50 058 991	4 426 857	-	50 196 900	104 682 748	104 662 983
Obligațiuni							
Moneda națională în circulație	13	-	-	-	37 781 903	37 781 903	37 781 903
Disponibilități ale Guvernului RM	14	-	-	-	9 135 104	9 135 104	9 135 104
Disponibilități ale băncilor	15	-	-	-	37 191 253	37 191 253	37 191 253
Disponibilități ale altor clienți	17	-	-	-	66 932	66 932	66 932
Certificate emise de BNM	16	-	-	-	6 616 846	6 616 846	6 616 846
Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale	7	-	-	-	5 667 067	5 667 067	5 667 067
Obligațiuni privind leasingul	17	-	-	-	3 814	3 814	3 814
Instrumente derivate		-	-	2 731	-	2 731	2 731
Alte obligațiuni	17	-	-	-	6 166	6 166	6 166
Total obligațiuni financiare		-	-	2 731	96 469 085	96 471 816	96 471 816

10. Active și datorii financiare (continuare)

BANCA		Valoarea justă prin AERG Instrumente de datorii	Valoarea justă prin AERG Instrumente de capital	Cost amortizat	Total valoarea contabilă	Valoarea Justă
30 iunie 2023	Nota	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Active						
Numerar și plasamente pe termen scurt	5	-	-	23 341 446	23 341 446	23 341 446
Valori mobiliare investiționale:	6					
-Evalue la valoarea justă		62 583 262	-	-	62 583 262	62 583 262
-Evalue la cost amortizat		-	-	3 579 046	3 579 046	3 501 840
Active în organizațiile financiare internaționale	7					
-Evalue la valoarea justă		-	4 193 529	-	4 193 529	4 193 529
-Evalue la cost amortizat		-	-	21 448	21 448	21 448
Valori mobiliare emise de Guvernul RM	9	-	-	14 453 967	14 453 967	14 439 924
Credite acordate băncilor și altor persoane		-	-	21 317	21 317	21 317
Investiții în filiale		-	-	24 000	24 000	33 005
Alte active	12	-	-	20 248	20 248	20 248
Total active financiare		62 583 262	4 193 529	41 461 472	108 238 263	108 156 019
Obligațiuni						
Moneda națională în circulație	13	-	-	37 453 455	37 453 455	37 453 455
Disponibilități ale Guvernului RM	14	-	-	8 674 607	8 674 607	8 674 607
Disponibilități ale băncilor	15	-	-	39 899 888	39 899 888	39 899 888
Disponibilități ale altor clienți	17	-	-	205 167	205 167	205 167
Certificate emise de BNM	16	-	-	11 705 752	11 705 752	11 705 752
Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale	7	-	-	5 299 654	5 299 654	5 299 654
Obligațiuni privind leasingul	17	-	-	11 000	11 000	11 000
Alte obligațiuni	17	-	-	278 287	278 287	278 287
Total obligațiuni financiare		-	-	103 527 810	103 527 810	103 527 810

10. Active și datorii financiare (continuare)

BANCA
31 decembrie 2022

	Nota	Valoarea justă prin AERG Instrumente de datorie MII LEI	Valoarea justă prin AERG Instrumente de capital MII LEI	Valoarea justă prin profit sau pierdere MII LEI	Cost amortizat MII LEI	Total valoarea contabilă MII LEI	Valoarea justă MII LEI
Active							
Numerar și plasamente pe termen scurt	5	-	-	-	33 982 898	33 982 898	33 982 898
Valori mobiliare investiționale:	6						
-Evalue la valoarea justă		50 058 991	-	-	-	50 058 991	50 058 991
-Evalue la cost amortizat		-	-	-	1 572 604	1 572 604	1 556 749
Active în organizațiile financiare internaționale	7						
-Evalue la valoarea justă		-	4 426 857	-	-	4 426 857	4 426 857
-Evalue la cost amortizat		-	-	-	19 040	19 040	19 040
Valori mobiliare emise de Guvernul RM	9	-	-	-	14 552 763	14 552 763	14 548 921
Credite acordate băncilor și altor persoane		-	-	-	19 757	19 757	19 757
Investiții în filiale		-	-	-	24 000	24 000	31 320
Alte active	12	-	-	-	20 395	20 395	20 395
Total active financiare		50 058 991	4 426 857	-	50 191 457	104 677 305	104 664 928
Obligațiuni							
Moneda națională în circulație	13	-	-	-	37 781 903	37 781 903	37 781 903
Disponibilități ale Guvernului RM	14	-	-	-	9 135 104	9 135 104	9 135 104
Disponibilități ale băncilor	15	-	-	-	37 191 253	37 191 253	37 191 253
Disponibilități ale altor clienți	17	-	-	-	69 783	69 783	69 783
Certificate emise de BNM	16	-	-	-	6 616 846	6 616 846	6 616 846
Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale	7	-	-	-	5 667 067	5 667 067	5 667 067
Obligațiuni privind leasingul	17	-	-	-	2 544	2 544	2 544
Instrumente derivate		-	-	2 731	-	2 731	2 731
Alte obligațiuni	17	-	-	-	6 199	6 199	6 199
Total obligațiuni financiare		-	-	2 731	96 470 699	96 473 430	96 473 430

Banca Națională a Moldovei

11. Imobilizări corporale și necorporale

Mișcările în imobilizări corporale și necorporale se prezintă astfel:

CONSOLIDAT	Terenuri, clădiri și construcții similare	Echipamente și alte imobilizări corporale	Imobilizări corporale în curs de execuție	Imobilizări necorporale	Imobilizări necorporale în curs de execuție	Total
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Cost						
La 1 ianuarie 2023	70 810	197 277	1 441	123 506	1 071	394 105
Intrări	11 665	37	4 066	492	13 794	30 054
Transferuri	-	3 801	(3 801)	5 657	(5 657)	-
Ieșiri	(1 699)	(597)	(16)	(6 885)	-	(9 197)
La 30 iunie 2023	80 776	200 518	1 690	122 770	9 208	414 962
Amortizarea acumulata						
La 1 ianuarie 2023	42 774	165 540	-	93 994	-	302 308
Amortizarea	3 061	6 514	-	6 945	-	16 520
Ieșiri	-	(597)	-	(6 885)	-	(7 482)
La 30 iunie 2023	45 835	171 457	-	94 054	-	311 346
Valoarea de bilanț						
La 1 ianuarie 2023	28 036	31 737	1 441	29 512	1 071	91 797
La 30 iunie 2023	34 941	29 061	1 690	28 716	9 208	103 616
Cost						
La 1 ianuarie 2022	67 699	181 203	1 304	118 543	4 256	373 005
Intrări	2 462	6	8 290	-	8 965	19 723
Transferuri	-	3 136	(3 136)	6 184	(6 184)	-
Ieșiri	-	-	-	-	-	-
La 30 iunie 2022	70 161	184 345	6 458	124 727	7 037	392 728
Amortizarea acumulata						
La 1 ianuarie 2022	39 696	154 033	-	90 748	-	284 477
Amortizarea	1 851	5 451	-	6 553	-	13 855
Ieșiri	-	-	-	-	-	-
La 30 iunie 2022	41 547	159 484	-	97 301	-	298 332
Valoarea de bilanț						
La 1 ianuarie 2022	28 003	27 170	1 304	27 795	4 256	88 528
La 30 iunie 2022	28 614	24 861	6 458	27 426	7 037	94 396

11. Imobilizări corporale și necorporale (continuare)

BANCA	Terenuri, clădiri și construcții similare	Echipamente și alte imobilizări corporale	Imobilizări corporale în curs de execuție	Imobilizări necorporale	Imobilizări necorporale în curs de execuție	Total
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Cost						
La 1 ianuarie 2023	69 574	196 406	1 364	123 427	1 071	391 842
Intrări	11 665	37	4 062	492	13 790	30 046
Transferuri	-	3 797	(3 797)	5 654	(5 654)	-
Ieșiri	(1 699)	(597)	-	(6 885)	-	(9 181)
La 30 iunie 2023	79 540	199 643	1 629	122 688	9 207	412 707
Amortizarea acumulată						
La 1 ianuarie 2023	42 681	164 868	-	93 967	-	301 516
Amortizarea	2 855	6 446	-	6 941	-	16 242
Ieșiri	-	(597)	-	(6 885)	-	(7 482)
La 30 iunie 2023	45 536	170 717	-	94 023	-	310 276
Valoarea de bilanț						
La 1 ianuarie 2023	26 893	31 538	1 364	29 460	1 071	90 326
La 30 iunie 2023	34 004	28 926	1 629	28 665	9 207	102 431
Cost						
La 1 ianuarie 2022	67 112	180 330	1 304	118 463	4 256	371 465
Intrări	2 462	6	8 290	-	8 965	19 723
Transferuri	-	3 136	(3 136)	6 184	(6 184)	-
Ieșiri	-	-	-	-	-	-
La 30 iunie 2022	69 574	183 472	6 458	124 647	7 037	391 188
Amortizarea acumulată						
La 1 ianuarie 2022	39 565	153 530	-	90 729	-	283 824
Amortizarea	1 558	5 362	-	6 549	-	13 469
Ieșiri	-	-	-	-	-	-
La 30 iunie 2022	41 123	158 892	-	97 278	-	297 293
Valoarea de bilanț						
La 1 ianuarie 2022	27 547	26 800	1 304	27 734	4 256	87 641
La 30 iunie 2022	28 451	24 580	6 458	27 369	7 037	93 895

11. Imobilizări corporale și necorporale (continuare)

În categoria "Terenuri, clădiri și construcții similare" se includ înregistrarea și amortizarea activelor aferente dreptului de utilizare deținute în baza contractelor de leasing. Detalii privind intrările și amortizarea activului aferent dreptului de utilizare sunt expuse în Nota 28.

Imobilizările necorporale includ softuri, aplicații și licențe achiziționate și dezvoltate intern, inclusiv soluțiile pentru Registrul riscului de credit, Depozitarul central unic, soluția pentru eficientizarea procesului de licențiere și notificare. Intrările pe parcursul perioadei de raportare reprezintă aditii de imobilizări necorporale de la terțe părți.

În conformitate cu prevederile pct. 2 din Hotărârea Guvernului nr.91/2019 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la valorificarea terenurilor proprietate publică a statului, terenurile proprietate publică a statului aflate în gestiunea și înregistrate în bilanțul contabil al Băncii în valoare de 8 636 mii lei rămân în folosință/gestiunea Băncii până la emiterea, conform legislației, a altor acte administrative în privința acestora, cu asigurarea înregistrării dreptului de administrare a Agenției Proprietății Publice în Registrul bunurilor imobile, în limitele mijloacelor financiare disponibile.

12. Alte active

	CONSOLIDAT		BANCA	
	30 iunie 2023	31 decembrie 2022	30 iunie 2023	31 decembrie 2022
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Alte active în monedă națională				
<i>Active financiare</i>				
Alte creanțe	20 447	20 515	20 253	20 400
Reduceri pentru pierderi de credit așteptate	(17)	(18)	(5)	(5)
	20 430	20 497	20 248	20 395
<i>Active nefinanciare</i>				
Avansuri acordate	363	276	308	133
Cheltuieli anticipate	4 180	5 298	4 180	5 298
Materiale și mărfuri	3 024	3 038	2 961	2 980
Alte active nefinanciare	226	106	106	106
Reduceri pentru stocurile cu rulaj lent	(56)	(56)	(56)	(56)
	7 737	8 662	7 499	8 461
Total Alte active	28 167	29 159	27 747	28 856

Sume încasate în curs de clarificare la 30 iunie 2023 nu erau înregistrate (31 decembrie 2022: 0 lei).

Banca, în conformitate cu prevederile IFRS 9, recunoaște valoarea pierderilor de credit așteptate privind creanțele depreciate și constituie provizioane privind creanțele depreciate în mărime de 100%, pentru fiecare debitor. La data autorizării acestor situații financiare, suma creanțelor necollectate depreciate ale Grupului constituiau 12 mii lei și ale Băncii – 5 mii lei.

Descifrarea altor creanțe incluse în categoria activelor financiare este prezentată mai jos:

12. Alte active (continuare)

	CONSOLIDAT		BANCA	
	30 iunie 2023	31 decembrie 2022	30 iunie 2023	31 decembrie 2022
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Aferente dobânzilor la rezervele obligatorii	18 618	18 618	18 618	18 618
Aferente comisioanelor SAPI	1 210	1 370	1 210	1 370
Aferente comisioanelor privind deservirea hârtiilor de valoare și registrelor	619	525	-	-
Din serviciile de tehnologii informaționale	-	-	425	412
Alte creanțe la terți	-	2	-	-
Pierderi de credit așteptate	(17)	(18)	(5)	(5)
	20 430	20 497	20 248	20 395

Creanțele aferente dobânzilor la rezerve obligatorii reprezintă valoarea dobânzilor plătite în plus estimată de către conducerea Băncii ca urmare a unui control al conformității constituirii rezervelor obligatorii la o bancă licențiată, inițiat în anul 2022 și care este în proces de finalizare la data acestor situații financiare.

13. Moneda națională în circulație

CONSOLIDAT	30 iunie 2023		31 decembrie 2022	
	Cantitatea	Valoarea	Cantitatea	Valoarea
	MII UNITĂȚI	MII LEI	MII UNITĂȚI	MII LEI
Bancnote	305 986	37 092 541	323 751	37 448 915
1 MDL	79 807	79 807	81 285	81 285
5 MDL	13 590	67 952	14 292	71 459
10 MDL	15 796	157 964	16 702	167 020
20 MDL	12 766	255 314	14 589	291 779
50 MDL	33 636	1 681 786	40 462	2 023 113
100 MDL	43 892	4 389 208	50 918	5 091 791
200 MDL	86 548	17 309 597	86 480	17 296 099
500 MDL	13 600	6 799 833	13 193	6 596 255
1000 MDL	6 351	6 351 080	5 830	5 830 114
Monede metalice divizionare	947 217	138 541	937 216	136 962
0,01 MDL	71 014	710	71 014	710
0,05 MDL	242 541	12 127	240 682	12 034
0,10 MDL	293 608	29 361	289 949	28 995
0,25 MDL	294 736	73 684	290 253	72 564
0,50 MDL	45 318	22 659	45 318	22 659
Monede metalice în lei și seturi de prezentare	96 100	205 355	85 619	179 205
1 MDL	51 264	51 264	46 168	46 168
2 MDL	30 685	61 369	27 040	54 079
5 MDL	9 758	48 788	9 031	45 157
10 MDL	4 393	43 934	3 380	33 801
Bancnote și monede comemorative și jubiliare	-	17 018	-	16 821
	-	37 453 455	-	37 781 903

13. Moneda națională în circulație (continuare)

BANCA		30 iunie 2023		31 decembrie 2022	
		Cantitatea	Valoarea	Cantitatea	Valoarea
		MII UNITĂȚI	MII LEI	MII UNITĂȚI	MII LEI
Bancnote		305 986	37 092 541	323 751	37 448 915
	<i>1 MDL</i>	79 807	79 807	81 285	81 285
	<i>5 MDL</i>	13 590	67 952	14 292	71 459
	<i>10 MDL</i>	15 796	157 964	16 702	167 020
	<i>20 MDL</i>	12 766	255 314	14 589	291 779
	<i>50 MDL</i>	33 636	1 681 786	40 462	2 023 113
	<i>100 MDL</i>	43 892	4 389 208	50 918	5 091 791
	<i>200 MDL</i>	86 548	17 309 597	86 480	17 296 099
	<i>500 MDL</i>	13 600	6 799 833	13 193	6 596 255
	<i>1000 MDL</i>	6 351	6 351 080	5 830	5 830 114
Monede metalice divizionare		947 217	138 541	937 216	136 962
	<i>0,01 MDL</i>	71 014	710	71 014	710
	<i>0,05 MDL</i>	242 541	12 127	240 682	12 034
	<i>0,10 MDL</i>	293 608	29 361	289 949	28 995
	<i>0,25 MDL</i>	294 736	73 684	290 253	72 564
	<i>0,50 MDL</i>	45 318	22 659	45 318	22 659
Monede metalice în lei și seturi de prezentare		96 100	205 355	85 619	179 205
	<i>1 MDL</i>	51 264	51 264	46 168	46 168
	<i>2 MDL</i>	30 685	61 369	27 040	54 079
	<i>5 MDL</i>	9 758	48 788	9 031	45 157
	<i>10 MDL</i>	4 393	43 934	3 380	33 801
Bancnote și monede comemorative și jubiliare		-	17 018	-	16 821
		-	37 453 455	-	37 781 903

Moneda națională în circulație nu include numerarul în monedă națională aflat în casieria și tezaurul Băncii.

14. Disponibilități ale Guvernului RM

	CONSOLIDAT		BANCA	
	30 iunie 2023	31 decembrie 2022	30 iunie 2023	31 decembrie 2022
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Disponibilități ale Guvernului Republicii Moldova în valută străină				
Disponibilități în valută străină ale Ministerului Finanțelor	1 261 851	2 266 555	1 261 851	2 266 555
	1 261 851	2 266 555	1 261 851	2 266 555
Disponibilități ale Guvernului Republicii Moldova în monedă națională				
Depozite la termen ale Ministerului Finanțelor, din care	266 408	198 853	266 408	198 853
<i>Depozite la termen</i>	262 112	195 557	262 112	195 557
<i>Dobânda calculată</i>	4 296	3 296	4 296	3 296
Depozite la vedere ale Ministerului Finanțelor, din care	7 146 348	6 669 696	7 146 348	6 669 696
<i>Cont unic trezorerial</i>	7 127 501	6 644 331	7 127 501	6 644 331
<i>Dobânda calculată</i>	18 847	25 365	18 847	25 365
	7 412 756	6 868 549	7 412 756	6 868 549
	8 674 607	9 135 104	8 674 607	9 135 104

Disponibilitățile în valută străină ale Ministerului Finanțelor nu sunt purtătoare de dobândă.

Pentru depozitele la termen ale Ministerului Finanțelor, Banca plătește o dobândă în funcție de termenul depozitului, aplicând rata medie ponderată a dobânzii constituită la valorile mobiliare de stat plasate la ultima licitație pe termenul respectiv.

În cazul în care termenul depozitelor este diferit de termenul valorilor mobiliare de stat vândute la ultima licitație, rata dobânzii se determină aplicând metoda interpolării/extrapolării lineare. Rata medie ponderată a dobânzii la depozitele atrase la termen în sold la 30 iunie 2023 constituie 16,20% (31 decembrie 2022: 21,10%).

Depozitele la vedere ale Ministerului Finanțelor sunt purtătoare de o dobândă variabilă, calculată lunar, pornind de la rata medie a dobânzii pe sistemul bancar, disponibilă pentru ultimele trei luni, la depozitele în lei moldovenești purtătoare de dobândă atrase la vedere de la persoanele juridice. Rata dobânzii la depozitele la vedere ale Ministerului Finanțelor la 30 iunie 2023 a constituit 4,30% (la 31 decembrie 2022: 5,11%).

15. Disponibilități ale băncilor

	CONSOLIDAT		BANCA	
	30 iunie 2023	31 decembrie 2022	30 iunie 2023	31 decembrie 2022
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Disponibilități ale băncilor în valută străină				
Rezerve obligatorii	16 166 267	17 572 047	16 166 267	17 572 047
	16 166 267	17 572 047	16 166 267	17 572 047
Disponibilități ale băncilor în monedă națională				
Conturi Loro ale băncilor, inclusiv rezerve obligatorii	23 629 359	19 170 026	23 629 359	19 170 026
Dobânda calculată la rezerve obligatorii ale băncilor	104 262	279 012	104 262	279 012
Depozite ale băncilor	-	170 168	-	170 168
	23 733 621	19 619 206	23 733 621	19 619 206
	39 899 888	37 191 253	39 899 888	37 191 253

Disponibilitățile băncilor reprezintă mijloacele din conturile "Loro" ale băncilor licențiate și băncilor rezidente în proces de lichidare, precum și rezervele obligatorii ale băncilor licențiate la Bancă în lei moldovenești, dolari SUA și euro.

Conform cerințelor regimului rezervelor obligatorii stabilit de Bancă, la situația din 30 iunie 2023, băncile sunt obligate să mențină rezerve obligatorii în lei moldovenești la nivelul de 34% și în valute străine (dolari SUA și euro) la nivelul de 45% din baza de calcul (31 decembrie 2022: în lei moldovenești: 37%, în valute străine (dolari SUA și euro): 45%). Rezervele obligatorii în lei moldovenești se mențin de bănci în conturile "Loro" la Bancă în medie pe perioada de aplicare. Rezervele obligatorii în valută străină se mențin în conturile special deschise în Bancă.

Conform cadrului normativ, în cazul în care rezervele obligatorii sunt remunerate, Banca plătește dobândă la cota din rezervele obligatorii ce depășește 5% din pasivele în baza cărora se calculează aceste rezerve. Pentru remunerarea rezervelor obligatorii în lei moldovenești se aplică rata medie la facilitatea de depozit overnight al Băncii calculată pentru luna respectivă. Rezervele obligatorii în dolari SUA și euro, potrivit HCE nr.139 din 7 mai 2019, se remunerează la rata de 0,01% (a se vedea nivelul ratelor în Nota 20).

Depozite în monedă națională ale băncilor licențiate reprezintă depozitele overnight ale băncilor plasate la Bancă și dobânda calculată pentru aceste depozite. Rata dobânzii aferentă depozitelor overnight ale băncilor la situația din 30 iunie 2023 a constituit 4,00% (la 31 decembrie 2022: 18,00%).

16. Certificate emise de BNM

	CONSOLIDAT		BANCA	
	30 iunie 2023	31 decembrie 2022	30 iunie 2023	31 decembrie 2022
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Certificate emise de Bancă la preț de vânzare	11 696 692	6 598 596	11 696 692	6 598 596
Scont amortizat	9 060	18 250	9 060	18 250
	11 705 752	6 616 846	11 705 752	6 616 846

16. Certificate emise de BNM (continuare)

Certificatele BNM reprezintă valori mobiliare vândute băncilor licențiate prin intermediul licitațiilor în scopul absorbției excesului de lichiditate pe piața monetară. Acestea sunt emise cu scont (rata dobânzii fixă) și răscumpărate la scadență la valoarea nominală. Pe parcursul semestrului I 2023 certificatele Băncii au fost emise, preponderent, cu scadența de 14 zile (2022: 14 zile).

Rata nominală medie ponderată a dobânzii la certificatele Băncii aflate în circulație la 30 iunie 2023 a constituit 6,0% (la 31 decembrie 2022: 20,0%), iar rata efectivă a dobânzii - 6,18% (la 31 decembrie 2022: 22,04%). Pe parcursul perioadei de referință, Banca nu a înregistrat nerespectări ale termenelor de plată a certificatelor emise de Bancă.

17. Disponibilități ale altor clienți și alte obligațiuni

	CONSOLIDAT		BANCA	
	30 iunie 2023	31 decembrie 2022	30 iunie 2023	31 decembrie 2022
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Disponibilități ale altor clienți în monedă națională				
Disponibilități ale altor clienți	201 931	66 932	205 167	69 783
	201 931	66 932	205 167	69 783
Alte obligațiuni în valută străină				
<i>Datorii financiare</i>				
Datorii comerciale	9 448	3 061	9 148	2 755
Obligațiuni privind leasingul	12 071	1 270	11 000	-
Alte obligațiuni financiare	267 072	229	267 072	229
	288 591	4 560	287 220	2 984
Alte obligațiuni în monedă națională				
<i>Datorii financiare</i>				
Datorii comerciale	1 709	2 662	1 703	2 660
Obligațiuni privind leasingul	-	2 544	-	2 544
Obligațiuni față de personal	35	214	35	214
Alte obligațiuni financiare	-	-	329	341
	1 744	5 420	2 067	5 759
<i>Datorii nefinanciare</i>				
Datorii nemonetare	8 636	8 636	8 636	8 636
Venituri amânate din subvenții privind activele	3 259	3 533	3 259	3 533
Provizioane aferent concediilor neutilizate	29 570	21 270	29 564	21 176
Provizioane pentru litigii și alte riscuri	200	200	-	-
Alte obligațiuni nefinanciare	675	13 733	451	13 125
	42 340	47 372	41 910	46 470
	44 084	52 792	43 977	52 229

17. Disponibilități ale altor clienți și alte obligațiuni (continuare)

Disponibilitățile altor clienți includ conturile bancare ale Fondului de garantare a depozitelor în sistemul bancar, ale persoanelor juridice care desfășoară activitatea de depozitar central de valori mobiliare ca activitate de bază (din soldurile la nivel consolidat aceste disponibilități, fiind ale filialei Băncii, se exclud), contul "Loro" temporar al Centrului de casă și decontări din Tiraspol și conturile curente ale societăților emitente de monedă electronică.

În componenta de alte obligațiuni financiare în valută străină se include suma de 14 597 mii USD plasate într-un cont fiduciar de sechestru cu condiții speciale deschis la Bancă de către unul din clienții Băncii, ce urmează a fi păstrat la Bancă până la prezentarea de către client a informațiilor privind remedierea impedimentelor care au dus la imposibilitatea onorării obligațiilor acestuia față de persoana terță cu care are încheiat un acord bilateral.

Datoriile nemonetare cuprind obligațiunea Băncii privind deținerea terenului – proprietate de stat, primit în folosință, pe teritoriul căruia este construit sediul Băncii (inclusiv anexele clădirii).

Veniturile amânate reprezintă soldul subvenției neamortizate primite de la Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID) prin intermediul Corpului Voluntarilor de prestare a serviciilor financiare pentru achiziționarea soluției informatice. Subvenția este recunoscută la venituri în situația rezultatului global sistematic pe parcursul duratei de viață utilă a activului, odată cu transmiterea în exploatare a soluției informatice achiziționate, iar în cazul cotei-părți pentru compensarea cheltuielilor suportate (cheltuielile din contractul de achiziționare a soluției), la recepționarea subvenției.

Provizioanele aferente concediilor neutilizate cuprind sumele datorate angajaților și contribuțiile aferente pentru concediile anuale câștigate, dar neachitate la data de raportare.

La alte obligațiuni nefinanciare se referă datoriile privind contribuțiile de asigurări sociale și prime de asigurări medicale achitate de angajat și angajator, impozitul pe venit aferent salariilor calculate, datoriile privind taxa pe valoarea adăugată calculată aferentă serviciilor importate și datoriile privind impozitele și taxele datorate de Bancă și filială.

18. Capital și rezerve

În conformitate cu *art. 19 din Legea nr. 548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei*, cu modificările și completările ulterioare, capitalul Băncii include capitalul statutar, conturile de rezervă create în conformitate cu prevederile art. 66 și conturile de rezervă ale veniturilor nerealizate.

Capitalul statutar include capitalul autorizat și fondul general de rezervă, este dinamic și se formează din profitul anului disponibil pentru distribuire, din veniturile obținute conform art. 64 alin. (3) și/sau din contribuțiile Guvernului, până când mărimea acestuia va atinge 10% din totalul obligațiunilor monetare ale Băncii Naționale.

Capitalul autorizat este subscris și deținut exclusiv de către stat, el nu este transferabil și nu poate fi grevat cu sarcini. Nicio reducere a nivelului obligațiunilor monetare, atât pe parcursul, cât și la finele anului financiar, nu implică diminuarea capitalului statutar creat anterior.

Fondul general de rezervă poate fi utilizat în exclusivitate pentru acoperirea pierderilor înregistrate conform rezultatului exercițiului la finele anului financiar, în cazul în care se înregistrează un rezultat negativ.

18. Capital și rezerve (continuare)

Alte rezerve ale Băncii cuprind diferențele din reevaluarea valorilor mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin AERG (componenta valorii de piață și diferențele de curs aferente reevaluării) și diferențele din deprecierea valorilor mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin AERG pentru următoarele 12 luni. În componenta altor rezerve la nivel consolidat se include și rezultatul nedistribuit din activitatea filialei atribuibil Băncii.

Toate elementele conturilor de reevaluare reprezintă articole ale altor elemente ale rezultatului global care pot fi sau sunt redistribuite în profit sau pierdere.

Mișcarea în "Alte rezerve" este prezentată în tabelul de mai jos:

	CONSOLIDAT		BANCA	
	30 iunie 2023	30 iunie 2022	30 iunie 2023	30 iunie 2022
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
<i>Rezerva din reevaluarea valorilor mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin AERG</i>				
Sold la 1 ianuarie	(247 698)	(26 964)	(247 698)	(26 964)
Diferențe din reevaluarea la valoarea de piață	(364 368)	(194 945)	(364 368)	(194 945)
Reclasificat în profit și pierdere la derecunoaștere (Nota 23)	118 704	9 348	118 704	9 348
Sold la finele perioadei	(493 362)	(212 561)	(493 362)	(212 561)
<i>Rezerva din diferențe de curs din reevaluarea valorilor mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin AERG</i>				
Sold la 1 ianuarie	534	(76)	534	(76)
Diferențe de curs din reevaluarea la valoarea de piață	2 017	(7 295)	2 017	(7 295)
Reclasificat în profit și pierdere la derecunoaștere (Nota 21)	(869)	206	(869)	206
Sold la finele perioadei	1 682	(7 165)	1 682	(7 165)
<i>Rezerva din deprecierea valorilor mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin AERG</i>				
Sold la 1 ianuarie	4 349	2 144	4 349	2 144
Pierderi de credit așteptate	1 946	122	1 946	122
Diferențe de curs din reevaluare	(171)	166	(171)	166
Sold la finele perioadei	6 124	2 432	6 124	2 432
<i>Rezultat din activitatea filialei atribuibil Băncii</i>				
Sold la 1 ianuarie	7 320	4 125	-	-
Rezultat financiar al perioadei	-	-	-	-
Sold la finele perioadei	7 320	4 125	-	-
	(478 236)	(213 169)	(485 556)	(217 294)

19. Venituri din dobânzi

	CONSOLIDAT		BANCA	
	30 iunie 2023	30 iunie 2022	30 iunie 2023	30 iunie 2022
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Venituri din dobânzi din activele oficiale de rezervă				
Venituri din dobânzi la plasamente pe termen scurt				
Dobânzi la depozite la termen în bănci străine și alte organizații financiare internaționale	332 931	50 455	332 931	50 455
Dobânzi la depozite overnight	125 447	5 420	125 447	5 420
Dobânzi la conturile "Nostro" la bănci străine și alte organizații financiare internaționale	1 423	45	1 423	45
Dobânzi la disponibilități la FMI	730	75	730	75
	460 531	55 995	460 531	55 995
Venituri din dobânzi la valori mobiliare				
Dobânzi la valori mobiliare investiționale evaluate la valoarea justă prin AERG	1 075 747	67 864	1 075 747	67 864
Dobânzi la valori mobiliare investiționale evaluate la cost amortizat	11 630	36 732	11 630	36 732
	1 087 377	104 596	1 087 377	104 596
	1 547 908	160 591	1 547 908	160 591
Venituri din dobânzi din instrumente în moneda națională				
Venituri din dobânzi la creditele acordate și repo				
Dobânzi la operațiuni repo	519	118 049	511	117 491
Dobânzi la creditele acordate băncilor	2 917	9 028	2 917	9 028
Dobânzi la creditele acordate altor persoane	548	217	548	217
	3 984	127 294	3 976	126 736
Venituri din dobânzi la valori mobiliare				
Dobânzi la valori mobiliare de stat derivate din garanții de stat, evaluate la cost amortizat	304 982	311 628	304 982	311 628
Dobânzi la valori mobiliare de stat emise în urma conversiunii împrumuturilor contractate anterior evaluate la cost amortizat	137 650	89 144	137 650	89 144
Dobânzi la valori mobiliare de stat deținute de DCU evaluate la cost amortizat	2 190	963	-	-
	444 822	401 735	442 632	400 772
Venituri din dobânzi la alte disponibilități	1	3	-	-
	448 807	529 032	446 608	527 508
Total venituri din dobânzi calculate utilizând metoda dobânzii efective	1 996 715	689 623	1 994 516	688 099

Rata cuponului la valorile mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova derivate din garanții de stat constituie 1,40% și 5,30% anual (semestrul I 2022: 1,40% și 5,30%), iar rata efectivă a dobânzii pe baza căreia sunt înregistrate veniturile este de 5% pentru portofoliul respectiv de valori mobiliare.

19. Venituri din dobânzi (continuare)

Tabelul de mai jos prezintă veniturile și cheltuielile din dobânzi aferente instrumentelor financiare, calculate conform metodei ratei efective a dobânzii:

	CONSOLIDAT		BANCA	
	30 iunie 2023	30 iunie 2022	30 iunie 2023	30 iunie 2022
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Venituri din dobânzi				
Active financiare evaluate la cost amortizat	920 968	621 759	918 769	620 235
Active financiare evaluate la valoarea justă prin AERG	1 075 747	67 864	1 075 747	67 864
	1 996 715	689 623	1 994 516	688 099
Cheltuieli cu dobânzi				
Datorii financiare evaluate la cost amortizat	2 226 710	794 456	2 228 010	795 706
Cheltuieli cu dobânzi negative la plasamente	-	29 024	-	29 024
Cheltuieli nete din dobânzi utilizând metoda dobânzii efective	(229 995)	(133 857)	(233 494)	(136 631)

20. Cheltuieli cu dobânzi

	CONSOLIDAT		BANCA	
	30 iunie 2023	30 iunie 2022	30 iunie 2023	30 iunie 2022
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Cheltuieli cu dobânzi în moneda națională				
Cheltuieli cu dobânzi aferente disponibilităților				
Dobânzi aferente rezervelor obligatorii	1 094 537	581 145	1 094 537	581 145
Dobânzi aferente depozitelor acceptate de la bănci	32 439	22 290	32 439	22 290
Dobânzi la depozitele acceptate de la Ministerul Finanțelor	159 020	49 842	159 020	49 842
	1 285 996	653 277	1 285 996	653 277
Cheltuieli cu dobânzi aferente operațiunilor cu valori mobiliare și repo				
Dobânzi la certificatele BNM (amortizarea scontului și costului de originare)	917 979	132 499	919 279	133 749
	917 979	132 499	919 279	133 749
	2 203 975	785 776	2 205 275	787 026
Cheltuieli cu dobânzi în valută străină				
Cheltuieli cu dobânzi la creditele primite				
Dobânzi la creditele primite de la FMI	22 735	8 680	22 735	8 680
	22 735	8 680	22 735	8 680
Cheltuieli cu dobânzi negative la plasamentele pe termen scurt				
	-	29 024	-	29 024
	22 735	37 704	22 735	37 704
Total cheltuieli cu dobânzi	2 226 710	823 480	2 228 010	824 730
Cheltuieli cu dobânzi aferente altor activități				
Cheltuieli cu dobânzi privind leasingul	277	122	151	113
Total alte cheltuieli similare	277	122	151	113

20. Cheltuieli cu dobânzi (continuare)

Pe parcursul semestrului I 2023, norma rezervelor obligatorii menținute de băncile licențiate din mijloacele atrase în lei moldovenești și în valute neconvertibile a fost diminuată cu 3 p.p., de la 37% la începutul anului până la 34% începând cu perioada de aplicare 16 ianuarie-15 februarie 2023. Norma rezervelor obligatorii menținute în EUR și USD din mijloacele atrase în valute liber convertibile, s-a menținut pe parcursul semestrului la nivelul de 45%.

În conformitate cu ratele de politică monetară, pe parcursul perioadei de raportare, rata de remunerare a rezervelor obligatorii din mijloacele atrase în lei moldovenești și în valute neconvertibil s-a modificat în 4 trepte: de la 18,0% la 15,0% începând cu 7 februarie 2023, de la 15,0% la 12,0% din 20 martie 2023, de la 12,0% la 8,0% din 11 mai 2023 și de la 8,0% la 4,0% din 20 iunie 2023 (semestrul I 2022: interval de variație de la 4,5% la 16,5%). Rata de remunerare a rezervelor obligatorii din mijloacele atrase în valute liber convertibile a rămas la nivelul de 0,01%, stabilit prin HCE nr. 139 din 7 mai 2019.

Soldul mediu zilnic al certificatelor Băncii pe parcursul semestrului I 2023 a constituit 12 593 747 mii lei (semestrul I 2022: 2 452 267 mii lei). Rata nominală medie a dobânzii la certificatele Băncii plasate pe parcursul perioadei de raportare a constituit 14,19% (semestrul I 2022: 11,45%).

Cheltuielile cu dobânzi negative la depozitele în valută străină sunt determinate de aplicarea ratei negative a dobânzii la remunerarea mijloacelor în EUR deținute pe conturile overnight deschise la băncile centrale europene și alte bănci străine, precum și a celor plasate la termen.

21. (Pierderi)/ Venituri din tranzacții, diferențe de curs valutar și din reevaluarea metalelor prețioase

	CONSOLIDAT		BANCA	
	30 iunie 2023	30 iunie 2022	30 iunie 2023	30 iunie 2022
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Venituri nete realizate din operațiuni de conversie valutară	13 389	291 009	13 359	291 022
Venituri/ (pierderi) nete realizate din diferențe de curs de la reevaluarea valorilor mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin AERG	869	(206)	869	(206)
(Pierderi)/ venituri nete nerealizate din diferențe de curs de la reevaluarea stocurilor valutare	(2 713 317)	2 749 903	(2 713 317)	2 749 903
Venituri nete nerealizate din reevaluarea metalelor prețioase	887	7 290	887	7 290
	(2 698 172)	3 047 996	(2 698 202)	3 048 009

21. (Pierderi) / Venituri din tranzacții, diferențe de curs valutar și din reevaluarea metalelor prețioase (continuare)

Veniturile și pierderile realizate din operațiuni de conversie valutară se calculează de la operațiunile în valută străină aplicând metoda costului mediu ponderat, în fiecare zi lucrătoare, pe fiecare valută, atât pentru operațiunile de vânzare, cât și pentru cele de procurare a valutei.

Atunci când tranzacțiile valutare nu afectează stocul valutar, veniturile și/sau pierderile realizate se calculează ca diferență dintre costul mediu al tranzacțiilor de vânzare și costul mediu al tranzacțiilor de cumpărare. În cazul când volumul vânzărilor depășește volumul cumpărărilor de valută sau viceversa, veniturile și/sau pierderile realizate se determină ca diferență dintre costul mediu al tranzacțiilor de vânzare sau, respectiv, de cumpărare și costul mediu al stocului valutar, modificând costul stocului. La 1 ianuarie costul stocului se egalează cu cursul oficial de schimb valutar afișat în ultima zi a anului precedent.

Pe parcursul semestrului I 2023, veniturile nete realizate din operațiuni de conversie valutară obținute au fost generate, preponderent, de vânzările de valută, când cursul de vânzare a fost superior costului stocului.

Veniturile și pierderile realizate din diferențe de curs de la reevaluarea valorilor mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin AERG cuprind diferențele de curs cumulative de la data recunoașterii inițiale a acestora până la data tranzacției (scadență sau vânzare) (Nota 18).

Veniturile și pierderile nete nerealizate din diferențe de curs de la reevaluarea stocurilor valutare se formează în rezultatul reevaluării zilnice a stocurilor valutare ca diferență dintre cursul oficial al leului moldovenesc în raport cu valutele străine care formează stocurile valutare respective și al reevaluării conturilor Fondului Monetar Internațional pe parcursul perioadei de raportare.

Veniturile și pierderile nete nerealizate din reevaluarea metalelor prețioase se formează ca rezultat al reevaluării valorii aurului efectuată pe parcursul perioadei de raportare la prețul în lei determinat de către Bancă în conformitate cu indicatorul $P_{Au\ USD}$ fixat de compania London Gold Market Fixing Ltd.

22. (Pierderi)/ Venituri din tranzacții cu instrumente financiare evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere

	CONSOLIDAT		BANCA	
	30 iunie 2023	30 iunie 2022	30 iunie 2023	30 iunie 2022
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
(Cheltuieli)/ venituri nete din dobânzi	(11 677)	4 018	(11 677)	4 018
Pierderi nete realizate din diferențe de curs	(4 252)	(3 339)	(4 252)	(3 339)
	(15 929)	679	(15 929)	679

(Pierderile)/ veniturile din tranzacții cu instrumente financiare evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere se referă la operațiunile swap și forward în valută străină contra monedei naționale efectuate cu bănci.

23. Pierderi din reevaluarea valorilor mobiliare

	CONSOLIDAT		BANCA	
	30 iunie 2023	30 iunie 2022	30 iunie 2023	30 iunie 2022
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Pierderi nete realizate din reevaluarea valorilor mobiliare investiționale	(118 704)	(9 348)	(118 704)	(9 348)
	(118 704)	(9 348)	(118 704)	(9 348)

Veniturile și pierderile din reevaluare sunt generate la scadența sau vânzarea valorilor mobiliare și reprezintă reevaluarea cumulativă a instrumentului de la data recunoașterii inițiale până la data tranzacției (scadență sau vânzare). Pe parcursul deținerii instrumentului în portofoliul Băncii, reevaluările periodice (nerealizate) se reflectă în "Alte elemente ale rezultatului global" și "Alte rezerve" (a se examina Nota 18).

Înregistrarea unor pierderi nete din reevaluarea valorilor mobiliare investiționale mai mari decât în aceeași perioadă a anului precedent se datorează, în special, vânzărilor semnificative în contextul extinderii orizontului investițional al portofoliilor de valori mobiliare în dolari SUA pe parcursul semestrului I 2023 și necesitatea corelării duratei portofoliilor cu cea a indicilor de referință (a se examina Nota 6).

24. Veniturile pe segmente de activitate și pe zone geografice

Grupul și Banca își desfășoară activitatea doar pe teritoriul Republicii Moldova. Analiza veniturilor din dobânzi, din comisioane și a altor venituri, a diferențelor din reevaluarea valorilor mobiliare, diferențelor de curs din tranzacții, din reevaluarea stocurilor valutare și a metalelor prețioase, pentru perioada de raportare, pe activități și zone geografice (țara emitentului/debitorului instrumentului financiar) este prezentată după cum urmează:

24. Veniturile pe segmente de activitate și pe zone geografice (continuare)**CONSOLIDAT**

Țara emitentului/ debitorului	Rezerve valutare	Politică monetară	Moneda națională	Relațiile financiare cu organele statului	Tranzacții, schimb valutar și reevaluarea	Alte	Total
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
30 iunie 2023							
Moldova	-	3 436	11 865	452 390	(2 714 101)	9 934	(2 236 476)
SUA	801 227	-	-	-	-	274	801 501
Franța	184 524	-	-	-	-	-	184 524
OFI	165 232	-	-	-	-	-	165 232
Germania	72 587	-	-	-	-	-	72 587
Regatul Țărilor de Jos	70 228	-	-	-	-	-	70 228
Marea Britanie	52 503	-	-	-	-	-	52 503
Singapore	32 969	-	-	-	-	-	32 969
Canada	21 254	-	-	-	-	-	21 254
Suedia	18 950	-	-	-	-	-	18 950
Finlanda	5 868	-	-	-	-	-	5 868
Austria	2 492	-	-	-	-	-	2 492
Norvegia	1 202	-	-	-	-	-	1 202
Alte țări	188	-	-	-	-	15	203
Total venituri	1 429 224	3 436	11 865	452 390	(2 714 101)	10 223	(806 963)
30 iunie 2022							
Moldova	-	133 326	11 553	408 785	3 048 675	9 361	3 611 700
SUA	64 492	-	-	-	-	274	64 766
OFI	26 187	-	-	-	-	-	26 187
Germania	20 332	-	-	-	-	-	20 332
Marea Britanie	18 092	-	-	-	-	-	18 092
Franța	11 285	-	-	-	-	-	11 285
Regatul Țărilor de Jos	6 621	-	-	-	-	-	6 621
Canada	1 166	-	-	-	-	-	1 166
Suedia	1 088	-	-	-	-	-	1 088
Singapore	884	-	-	-	-	-	884
Finlanda	677	-	-	-	-	-	677
Austria	481	-	-	-	-	-	481
Alte țări	221	-	-	-	-	10	231
Total venituri	151 526	133 326	11 553	408 785	3 048 675	9 645	3 763 510

24. Veniturile pe segmente de activitate și pe zone geografice (continuare)

BANCA							
Țara emitentului/ debitorului	Rezerve valutare	Politică monetară	Moneda națională	Relațiile financiare cu organele statului	Tranzacții, schimb valutar și reevaluarea	Alte	Total
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
30 iunie 2023							
Moldova	-	3 428	11 865	448 390	(2 714 131)	8 724	(2 241 724)
SUA	801 227	-	-	-	-	274	801 501
Franța	184 524	-	-	-	-	-	184 524
OFI	165 232	-	-	-	-	-	165 232
Germania	72 587	-	-	-	-	-	72 587
Regatul Țărilor de Jos	70 228	-	-	-	-	-	70 228
Marea Britanie	52 503	-	-	-	-	-	52 503
Singapore	32 969	-	-	-	-	-	32 969
Canada	21 254	-	-	-	-	-	21 254
Suedia	18 950	-	-	-	-	-	18 950
Finlanda	5 868	-	-	-	-	-	5 868
Austria	2 492	-	-	-	-	-	2 492
Norvegia	1 202	-	-	-	-	-	1 202
Alte țări	188	-	-	-	-	15	203
Total venituri	1 429 224	3 428	11 865	448 390	(2 714 131)	9 013	(812 211)
30 iunie 2022							
Moldova	-	132 765	11 553	406 198	3 048 688	7 410	3 606 614
SUA	64 492	-	-	-	-	274	64 766
OFI	26 187	-	-	-	-	-	26 187
Germania	20 332	-	-	-	-	-	20 332
Marea Britanie	18 092	-	-	-	-	-	18 092
Franța	11 285	-	-	-	-	-	11 285
Regatul Țărilor de Jos	6 621	-	-	-	-	-	6 621
Canada	1 166	-	-	-	-	-	1 166
Suedia	1 088	-	-	-	-	-	1 088
Singapore	884	-	-	-	-	-	884
Finlanda	677	-	-	-	-	-	677
Austria	481	-	-	-	-	-	481
Alte țări	221	-	-	-	-	10	231
Total venituri	151 526	132 765	11 553	406 198	3 048 688	7 694	3 758 424

24. Veniturile pe segmente de activitate și pe zone geografice (continuare)

Rezultatele nete din diferențele de curs nerealizate și realizate (inclusiv din tranzacțiile cu operațiuni forward și swap) sunt prezentate separat de alte activități. Acestea reprezintă rezultatul cumulativ derivat al activităților Băncii din implementarea operațiunilor de politică monetară (intervențiile valutare, rezervele obligatorii în valută străină), deservirea plăților și încasărilor în valută străină ale Guvernului și, nemijlocit, al activităților de gestiune a rezervelor valutare. Veniturile din relațiile financiare cu organele statului includ veniturile din dobânzile la valorile mobiliare de stat deținute în portofoliul Grupului și al Băncii (Nota 19) și alte venituri din exercitarea funcției de agent și bancher al statului.

25. Cheltuieli operaționale

	CONSOLIDAT		BANCA	
	30 iunie 2023	30 iunie 2022	30 iunie 2023	30 iunie 2022
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Cheltuieli privind remunerarea muncii și alte beneficii	114 910	80 420	112 037	77 966
Contribuții privind asigurările sociale de stat obligatorii	33 076	23 116	32 389	22 528
Alte cheltuieli cu personalul	326	203	326	203
Cheltuieli cu personalul	148 312	103 739	144 752	100 697
Cheltuieli aferente producerii monedei naționale	134	15 695	134	15 695
Cheltuieli cu amortizarea imobilizărilor corporale	7 461	6 404	7 393	6 315
Cheltuieli cu amortizarea imobilizărilor necorporale	6 945	6 553	6 941	6 549
Cheltuieli privind amortizarea dreptului de utilizare a activelor	2 114	898	1 908	605
Cheltuieli cu amortizarea imobilizărilor	16 520	13 855	16 242	13 469
Cheltuieli cu servicii informaționale, consultanță și audit	14 984	16 569	14 111	15 700
Cheltuieli pentru întreținerea imobilizărilor corporale	6 538	6 916	6 392	6 866
Cheltuieli cu taxe și comisioane	861	4 830	1 338	5 363
Alte cheltuieli	7 599	4 647	7 269	4 426
Alte cheltuieli operaționale	29 982	32 962	29 110	32 355

Cheltuielile cu personalul au crescut ca urmare a revizuirii sistemului salarial pe parcursul anului 2022 și ajustării salariilor de bază la 1 ianuarie 2023. În martie 2022, în colaborare cu un consultant cu expertiză internațională recunoscută în domeniul resurselor umane, a fost finalizat procesul de revizuire a sistemului de salarizare bazat pe evaluarea posturilor, competențelor și performanței, urmărind asigurarea competitivității Băncii în calitate de angajator pe piața muncii, atragerea și retenția angajaților cu nivel de expertiză atât pentru funcțiile de execuție, cât și manageriale, asigurarea unei traiectorii de dezvoltare profesională cu focusare majoră pe funcțiile de execuție cu nivel de expertiză, aprecierea loialității față de instituție, precum și admiterea factorului de expunere la risc și impact aferent activităților funcției, pentru niveluri care au în gestiune procese și sisteme critice. Necesitatea revizuirii sistemului de salarizare a fost determinată de evoluția cererii și ofertei de forță de muncă, calificării și costului acesteia. Cheltuielile cu personalul includ și cheltuielile aferente provizionului înregistrat pentru concedii neutilizate.

25. Cheltuieli operaționale (continuare)

Adițional, în baza recomandărilor consultantului, pentru asigurarea mentenanței unui nivel de salarizare în concordanță cu evoluțiile pieței de referință, începând cu anul 2023, anual sistemul salarial al Băncii se ajustează aplicând indicatorul evoluției anuale relative calculat în baza datelor aferente câștigului salarial mediu lunar brut pe activități economice publicate de Biroul Național de Statistică.

Cheltuielile din comisioane și taxe includ comisioane:

CONSOLIDAT	Dintre care pe sector:			30 iunie	30 iunie
	Organizații financiare			2023	2022
	Bănci	internaționale	Altele	MII LEI	MII LEI
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Deservirea achizițiilor de valută străină	-	-	-	-	4 662
Linii de creditare	-	196	-	196	13
Deservirea operațiunilor în conturi	665	-	-	665	155
	665	196	-	861	4 830

BANCA	Dintre care pe sector:			30 iunie	30 iunie
	Organizații financiare			2023	2022
	Bănci	internaționale	Altele	MII LEI	MII LEI
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Depozitarea valorilor mobiliare	-	-	477	477	533
Deservirea achizițiilor de valută străină	-	-	-	-	4 662
Linii de creditare	-	196	-	196	13
Deservirea operațiunilor în conturi	665	-	-	665	155
	665	196	477	1 338	5 363

Comisioanele din depozitarea valorilor mobiliare de stat reprezintă comisioanele percepute de către DCU pentru păstrarea portofoliului de valori mobiliare de stat deținut de Bancă, în Sistemul depozitarului central unic (DEPO/x). Cheltuielile reprezintă cheltuieli din comisioane pentru activele financiare care nu sunt evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere.

Cheltuielile privind deservirea achizițiilor de valută străină cuprind comisioanele aferente procurărilor de numerar în valută străină și costurile conexe.

Cheltuielile operaționale (instruiri, consultanță) compensate prin asistență tehnică internațională acordată de către organizații financiare internaționale au fost prezentate compensat cu veniturile aferente. Pe semestrului I 2023 și al semestrului I 2022, Banca Națională a beneficiat de asistență din partea Agenției Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională, Trezoreriei Băncii Mondiale, Trezoreriei Statelor Unite ale Americii, Fondului European pentru Europa de Sud-Est, Fondului Monetar Internațional și a unor bănci centrale.

26. Părți afiliate

Părțile afiliate Grupului sunt filiala SA "Depozitarul central unic al valorilor mobiliare" și conducerea (membrii Consiliului de supraveghere, ai Comitetului executiv și conducătorii de nivel mediu), iar părțile afiliate ale Băncii reprezintă conducerea Băncii.

Conducerea Grupului și a Băncii

Cheltuielile de remunerare și compensare aferente conducerii Grupului pe parcursul semestrului I 2023 au constituit 27 939 mii lei, dintre care pentru membrii Consiliului de supraveghere – 2 331 mii lei remunerare (Banca: 2 109 mii lei, filiala: 222 mii lei) și 665 mii lei contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii (Banca: 612 mii lei, filiala: 53 mii lei); pentru membrii Comitetului executiv – 6 591 mii lei remunerare (Banca: 5 686 mii lei, filiala: 905 mii lei) și 1 863 mii lei contribuții de asigurări sociale obligatorii (Banca: 1 649 mii lei, filiala: 214 mii lei); și pentru conducătorii de nivel mediu – 12 791 mii lei remunerare (Banca: 12 791 mii lei) și 3 698 mii lei contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii (Banca: 3 698 mii lei).

Cheltuielile de remunerare și compensare aferente conducerii Grupului pe parcursul semestrului I 2022 au constituit 20 824 mii lei, dintre care pentru membrii Consiliului de supraveghere – 2 481 mii lei remunerare (Banca: 2 259 mii lei, filiala: 222 mii lei) și 708 mii lei contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii (Banca: 655 mii lei, filiala: 53 mii lei); pentru membrii Comitetului executiv – 5 495 mii lei remunerare (Banca: 4 468 mii lei, filiala: 1 027 mii lei), 1 535 mii lei contribuții de asigurări sociale obligatorii (Banca: 1 289 mii lei, filiala: 246 mii lei) și altele – 63 mii lei (Banca: 63 mii lei); și pentru conducătorii de nivel mediu – 8 131 mii lei remunerare (Banca: 8 131 mii lei), 2 355 mii lei contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii (Banca: 2 355 mii lei) și altele – 56 mii lei (Banca: 56 mii lei).

Cheltuielile de remunerare includ salarii și beneficii pe termen scurt.

Tranzacțiile cu conducerea Băncii includ cele aferente creditelor acordate. Soldul creditelor acordate conducerii Băncii, acordările și rambursările pe parcursul perioadei precum și mișcarea acestora rezultată de modificările în structura de personal (transferuri interne de la/la poziții de conducători de nivel mediu), sunt prezentate mai jos:

	Sold la 1 ianuarie	Credite acordate	Transferuri	Rambursări	Sold la data de raportare
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Conducătorii de nivel mediu					
Semestrul I 2023	1 930	200	-	(176)	1 954
2022	2 357	-	-	(427)	1 930

Creditele au fost acordate la rate ale dobânzii similare pentru toți salariații în condițiile prevăzute de actele normative interne ale Băncii. Aceste credite sunt asigurate prin garanții depuse de fiecare persoană beneficiară, care, la situația din 30 iunie 2023, aveau o valoare de gaj în sumă de 4 141 mii lei (la 31 decembrie 2022: 4 141 mii lei). La situația din 30 iunie 2023 și din 31 decembrie 2022, aceste credite erau clasificate în categoria creditelor standard și nu au fost formate reduceri pentru pierderi de credit așteptate din depreciere preconizată a acestora. Pe parcursul perioadei încheiate la 30 iunie 2023 și 31 decembrie 2022, Banca nu a încheiat tranzacții de creditare cu membrii Consiliului de supraveghere și ai Comitetului executiv.

26. Părți afiliate (continuare)

Filiala Băncii

Banca deține 98,36% în capitalul SA "Depozitarul central unic al valorilor mobiliare" și desemnează 4 din cei 7 membri ai Consiliului de supraveghere al S.A. "Depozitarul central unic al valorilor mobiliare", astfel în conformitate cu IFRS 10 deține controlul asupra S.A. "Depozitarul central unic al valorilor mobiliare" în calitate de filială a Băncii. Soldul și tranzacțiile Băncii cu S.A. "Depozitarul central unic al valorilor mobiliare" sunt prezentate în tabelul de mai jos:

<i>Solduri</i>	30 iunie 2023	31 decembrie 2022
Active	MII LEI	MII LEI
Investiții în filiale – aport în capitalul filialei în mijloace bănești	24 000	24 000
Alte creanțe pe termen scurt	425	412
	24 425	24 412
Alte obligații		
Contul curent al filialei în Bancă	3 236	2 851
Alte datorii	329	341
	3 565	3 192
 <i>Tranzacții</i>	 30 iunie 2023	 30 iunie 2022
	MII LEI	MII LEI
Venituri din dobânzi		
Comisioane pentru decontarea rezultatelor licitațiilor aferente tranzacțiilor repo	(7)	(557)
	(7)	(557)
Alte venituri		
Venituri din compensarea cheltuielilor la externalizarea serviciilor IT	824	786
	824	786
Cheltuieli din dobânzi		
Comisioane din procesarea și decontarea certificatelor Băncii	1 300	1 250
	1 300	1 250
Cheltuieli operaționale		
Comisioane pentru depozitarea valorilor mobiliare de stat	477	534
	477	534

Banca nu a identificat indicatori de depreciere a investiției sale în filială și nu au fost formate provizioane din deprecierea investiției în filială. Creanțele față de filială au fost clasificate în categoria standard, au fost colectate în termen și nu au fost formate reduceri din pierderi de credit preconizate. Cheltuielile Băncii cu filiala au fost înregistrate la tarifele standard aprobate de Consiliul de supraveghere al filialei (comisioane) și tarifele aplicate de Bancă pentru obligațiuni similare (dobânzi). Veniturile din compensarea cheltuielilor au fost facturate în scopul compensării costurilor suportate de Bancă aferente activității de prestare a serviciilor de externalizare a serviciilor IT ale filialei.

Capitalul

Capitalul autorizat al Băncii este deținut exclusiv de către stat. Luând în considerație prevederile art. 1 din *Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei*, care stipulează expres că Banca este o persoană juridică publică autonomă responsabilă față de Parlament, Guvernul și alte entități afiliate Guvernului nu sunt considerate a fi părți afiliate Băncii. Tranzacțiile efectuate cu aceste entități sunt prezentate în notele corespunzătoare la situațiile financiare.

27. Angajamente și obligațiuni contingente

Cambii emise în favoarea terților

La 30 iunie 2023, valoarea cambiei emisă de către Bancă în favoarea Fondului Monetar Internațional pentru asigurarea creditelor primite în cadrul Angajamentelor EFF a constituit 941 417 mii lei (la 31 decembrie 2022: 1 069 503 mii lei).

Angajamente investiționale

La 29 iunie 2023, Banca a încheiat 4 tranzacții de cumpărare a valorilor mobiliare, dintre care 2 în valoare nominală de 69 000 mii USD (echivalentul în moneda națională la 30 iunie 2023: 1 261 141 mii lei) și 2 în valoare nominală de 62 000 mii EUR (echivalentul în moneda națională la 30 iunie 2023: 1 238 078 mii lei), toate având data valutei 3 iulie 2023.

La 30 iunie 2023 Banca a încheiat 2 tranzacții de cumpărare a valorilor mobiliare în valoare nominală de 75 000 mii USD (echivalentul în moneda națională la 30 iunie 2023: 1 370 805 mii lei) cu data valutei 3 iulie 2023.

Totodată, în cadrul programului de gestionare externă a rezervelor, Banca Mondială a încheiat la 30 iunie 2023 2 tranzacții de cumpărare a valorilor mobiliare în valoare nominală de 8 000 mii USD (echivalentul în moneda națională la 30 iunie 2023: 146 219 mii lei) și o tranzacție de vânzare a valorilor mobiliare în valoare nominală de 2 500 mii USD (echivalentul în moneda națională la 30 iunie 2023: 45 694 mii lei), toate având data valutei 4 iulie 2023.

Angajamente de creditare

La situația din 30 iunie 2023 nu există angajamente condiționale cu caracter creditor (la 31 decembrie 2022 nu existau angajamente condiționale cu caracter creditor).

Angajamente de capital

La 30 iunie 2023, în conformitate cu contractele încheiate, Grupul și Banca erau angajate să onoreze pe parcursul perioadelor viitoare obligații financiare privind achizițiile de imobilizări corporale și necorporale aferente activității Băncii în sumă de 20 436 mii lei (în valuta originală 451 mii USD, 99 mii EUR și 10 211 mii lei) (la 31 decembrie 2022: 14 637 mii lei, în valuta originală 541 mii USD, 99 mii EUR și 2 241 mii lei).

Litigii și obligațiuni contingente

La situația din 30 iunie 2023, Grupul a fost implicat în 20 litigii (31 decembrie 2022: 27 litigii). Conform situației la 30 iunie 2023, Banca este implicată în 16 litigii judiciare în calitate de pârât și 1 litigiu judiciar în calitate de parte terță (31 decembrie 2022: 24 litigii judiciare în calitate de pârât și 1 litigiu judiciar în calitate de parte terță).

7 din litigiile în care Banca figurează în calitate de pârât (14 la situația din 31 decembrie 2022, 8 litigii pe parcursul perioadei de raportare fiind conexe la o singură cauză) reprezintă litigiile inițiate de foști acționari ai B.C. „Energbank” S.A. pe marginea Hotărârii Comitetului executiv al BNM nr. 13 din 11.01.2019 „Cu privire la acțiunea concertată a acționarilor B.C. „Energbank” S.A. (în continuare *Hotărârea BNM nr.13/2019*), Hotărârilor Comitetului executiv al BNM nr. 188 din 10.07.2019 și nr. 167 din 10.07.2020 prin care au fost respinse cererile acționarilor de prelungire a termenului de vânzare a acțiunilor B.C. „Energbank” S.A. și litigiile inițiate în anul 2022 cu privire la repararea prejudiciilor pretins a fi cauzate prin Hotărârea BNM nr. 13 din 11.01.2019.

Prin Hotărârea BNM nr. 13/2019 s-a constatat că mai mulți acționari ai B.C. „Energbank” S.A. acționează concertat și dețin în capitalul social al băncii în total deținerea calificată de 52,55% fără aprobarea BNM.

27. Angajamente și obligațiuni contingente (continuare)

Litigii și obligațiuni contingente (continuare)

Ca rezultat, unele drepturi ale acționarilor respectivi, prevăzute de Legea nr. 202/2017 privind activitatea băncilor, au fost suspendate și acești acționari aveau obligația să înstrăineze, în termen de 3 luni, acțiunile aferente deținerii în capitalul B.C. „Energbank” S.A.; dacă în acest termen acțiunile nu vor fi înstrăinate, B.C. „Energbank” S.A. urma să anuleze acțiunile deținute de acești acționari, să emită noi acțiuni și să le expună spre vânzare la bursa de valori, iar suma încasată din vânzare urma să fie transmisă foștilor deținători ai acțiunilor.

Urmare a acțiunilor întreprinse conform Legii nr. 202/2017 și Legii nr. 548/1995, la 21.01.2021 B.C. „Energbank” S.A a solicitat aprobarea Băncii pentru răscumpărarea de către aceasta a acțiunilor noi emise ca urmare a anulării acțiunilor deținute de acționarii respectivi care nu au fost vândute la bursa de valori în termenii legali. După răscumpărare, B.C. „Energbank” S.A a transferat foștilor acționari suma cuvenită pentru acțiunile anulate.

9 acționari din cei vizați de Hotărârea BNM nr. 13/2019 au înaintat în instanța de judecată acțiuni privind anularea Hotărârii nr. 13/2019. Prin Hotărârea Judecătorei din 03.03.2020 acțiunile de judecată au fost respinse ca neîntemeiate. Acționarii au contestat această hotărâre cu apeluri. Prin Decizia Curții de Apel Chișinău din 21.12.2021 apelurile au fost admise și a fost anulată Hotărârea BNM nr. 13/2019.

Prin Decizia Curții Supreme de Justiție din 29.03.2023, Decizia Curții de Apel din 21.12.2021 a fost menținută. Astfel, litigiul privind anularea Hotărârii BNM nr. 13/2019 s-a finalizat prin Decizia irevocabilă a CSJ prin care a fost menținută decizia Curții de Apel de anulare a Hotărârii BNM nr. 13/2019.

Conform Legii nr. 202/2017, eventualele cereri privind repararea prejudiciilor din Hotărârile BNM se înaintează separat. În ianuarie 2022, foștii acționari vizați de Hotărârea BNM nr.13/2019 (11 la număr) au înaintat Băncii cereri de reparare a prejudiciilor materiale pretins a fi cauzate prin această hotărâre determinat de ei ca diferența dintre prețul acțiunilor anulate evaluat de acționari ca fiind preț „real”/„corect” și suma primită de la B.C. „Energbank” S.A. ca urmare a răscumpărării acțiunilor nou-emise și de reparare a prejudiciilor morale. Banca a respins cererile menționate. Ca urmare, foștii deținători de acțiuni (10 persoane juridice și fizice) au înaintat în martie 2022 la Curtea de Apel Chișinău acțiuni de judecată privind repararea prejudiciilor.

Examinarea în fond a acțiunilor respective privind repararea prejudiciilor a fost suspendată, așteptând-se decizia CSJ pe marginea recursului Băncii împotriva Deciziei Curții de Apel din 21.12.2022. După 29.03.2023, examinarea în fond a fost reluată.

Următoarele ședințe de judecată sunt stabilite pentru lunile septembrie-octombrie 2023.

Conform prevederilor Legii nr. 202/2017 mărimea prejudiciului patrimonial cauzat foștilor acționari ai băncii se determină „potrivit unei evaluări independente și obiective” dispusă de către instanța de judecată. Evaluarea trebuie să fie efectuată de către o „societate de audit cu renume internațional”.

Totodată, la 06.06.2023 BNM a depus cerere de revizuire a Deciziei CSJ din 29.03.2023. Cererea a fost repartizată unui complet de judecată spre examinarea admisibilității.

Considerând natura și statutul curent al examinării acțiunilor de judecată și condițiile de determinare a existenței și mărimii prejudiciului patrimonial pretins în lipsa evaluării independente și obiective, coroborate cu opinia legală a juriștilor Băncii asupra acestui caz, conducerea Băncii a concluzionat că prezentarea unei datorii contingente în situațiile financiare satisface cerințele IAS 37.

27. Angajamente și obligațiuni contingente (continuare)

Litigii și obligațiuni contingente (continuare)

Pe baza consultărilor cu juriștii Băncii și a înțelegerii riscurilor asociate cazului, Banca nu a format nici un provizion aferent acestui caz. Banca va monitoriza evoluția acestui caz la fiecare dată de raportare în conformitate cu prevederile relevante ale standardelor și reglementărilor contabile.

La situația din 30 iunie 2023 (precum și la situația din 31 decembrie 2022), Banca nu a înregistrat provizioane pentru litigii, deoarece nu consideră că există dovezi suficiente de eventuale ieșiri viitoare de fluxuri economice aferente acestora.

Conform situației la 30 iunie 2023 (precum și la situația din 31 decembrie 2022), DCU este implicat în 2 litigii în cadrul cărora deține partea de reclamant, și într-o cauză civilă unde are calitatea de intervenient accesoriu, putând interveni în proces alături de reclamant ori de pârât.

28. Contracte de leasing

Grupul și Banca utilizează spații administrative în regim de leasing.

Pe parcursul semestrului I 2023, contractul de leasing, a cărui durată la 1 ianuarie 2022 a fost estimată pe un termen de 3 ani, a fost rezoluționat, fiind încheiat un nou contract de leasing pentru un alt spațiu administrativ cu suprafață mai mare, considerând preluarea atribuțiilor de reglementare și supraveghere a sectorului de creditare nebancaară și asigurări începând cu 1 iulie 2023.

Contractul de leasing al Băncii este încheiat pe o perioadă de până la 31 decembrie 2025, cu opțiunea extinderii termenului de leasing pe perioade anuale consecutive, în cazul lipsei obiectivelor părților contractante. Contractul de chirie poate fi reziliat de către locatar cu un preaviz de 1 lună, fără suportarea unor cheltuieli de reziliere. Astfel, pe parcursul semestrului I 2023 a fost înregistrat activul aferent dreptului de utilizare și datoria aferentă privind contractul de leasing al Băncii considerând termenul de până la 31 decembrie 2025 și aplicând rata de împrumut în euro derivată din rata dobânzii de depozit publicată de FMI la data recunoașterii pentru determinarea valorii actualizate a plăților viitoare de leasing în mărime de 3,98%.

Începând cu anul 2018, filiala utilizează spațiul administrativ în regim de leasing operațional. Contractul de leasing a fost încheiat pe o perioadă de 3 ani cu posibilitatea rezilierii, cu un preaviz de 15 zile lucrătoare, fără suportarea unor cheltuieli de reziliere. La 11 octombrie 2022, contractul a fost prelungit pentru 3 ani de zile, cu aplicarea ratei de bază a BNM la data revizuirii pentru valoarea actualizată a plăților de leasing.

Active aferente dreptului de utilizare

Activele aferente dreptului de utilizare se referă la spațiile administrative arendate și sunt incluse în Nota 11 în categoria "Terenuri, clădiri și construcții similare".

	CONSOLIDAT		BANCA	
	30 iunie 2023	31 decembrie 2022	30 iunie 2023	31 decembrie 2022
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Sold inițial la 1 ianuarie	3 563	1 625	2 421	1 170
Adiții	11 665	3 696	11 665	2 462
Amortizarea calculată	(2 114)	(1 758)	(1 908)	(1 211)
Diminuări	(1 699)	-	(1 699)	-
Sold la 31 decembrie	11 415	3 563	10 479	2 421

28. Contracte de leasing (continuare)

Sume recunoscute în situația rezultatului global

	CONSOLIDAT		BANCA	
	30 iunie	30 iunie	30 iunie	30 iunie
	2023	2022	2023	2022
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Cheltuieli privind amortizarea dreptului de utilizare a activelor	(2 114)	(898)	(1 908)	(605)
Cheltuieli cu dobânzi privind leasingul	(277)	(122)	(151)	(113)
	(2 391)	(1 020)	(2 059)	(718)

Sume recunoscute în situația fluxurilor de mijloace bănești

	CONSOLIDAT		BANCA	
	30 iunie	30 iunie	30 iunie	30 iunie
	2023	2022	2023	2022
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Plăți totale privind leasingul	(1 953)	(983)	(1 654)	(680)
	(1 953)	(983)	(1 654)	(680)

Banca a estimat că potențialele plăți viitoare de leasing, în cazul în care ar exercita opțiunea de extindere a contractului de leasing, ar duce la o creștere a datoriilor de leasing cu circa 4 400 mii lei.

29. Evenimente ulterioare

După data bilanțului contabil, au fost înregistrate evenimente ulterioare semnificative care nu conduc la ajustarea rezultatelor înregistrate la data bilanțului.

1. Preluarea activității de reglementare și supraveghere a sectorului financiar nebancar începând cu 1 iulie 2023

Urmare a aprobării de către Parlamentul RM a Legii nr. 178/2020 pentru modificarea unor acte normative, începând cu 1 iulie 2023 Banca a preluat atribuțiile Comisiei Naționale a Pieței Financiare (CNPF) pe domeniul de reglementare și supraveghere a sectorului financiar nebancar.

Astfel, în conformitate cu art. 5, alin. (1) lit. p) din *Legea nr. 548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei*, începând cu 1 iulie 2023, atribuțiile de bază ale Băncii au fost completate, Banca fiind responsabilă inclusiv de *licențierea/autorizarea/emiterea avizului pentru înregistrarea de stat, reglementarea și supravegherea activității asigurătorilor, reasigurătorilor și a intermediarilor în asigurări și/sau în reasigurări, a Biroului Național al Asigurătorilor de Autovehicule din Republica Moldova, a asociațiilor de economii și împrumut, a birourilor istoriilor de credit și a organizațiilor de creditare nebancară*.

De menționat că preluarea unor atribuții suplimentare nu are impact semnificativ asupra situațiilor financiare ale Băncii.

2. Retrogradarea ratingului atribuit Statelor Unite ale Americii

La 1 august 2023, agenția de rating Fitch a diminuat ratingul pe termen lung pentru Statele Unite ale Americii, de la „AAA” la „AA+” și a apreciat perspectiva de modificare ulterioară a ratingului drept stabilă. Retrogradarea ratingului SUA a fost determinată de așteptările privind deteriorarea poziției fiscale în următorii 3 ani, creșterea datoriei publice și erodarea guvernantei.

Modificarea ratingului mediu al SUA a generat migrarea investițiilor pe categorii de rating cu respectarea devierilor admisibile de expunere, dar și deteriorarea indicatorilor de risc.

29. Evenimente ulterioare (continuare)

3. *Modificarea perspectivei de modificare a ratingului pentru Republica Moldova*

La 18 august 2023, agenția de rating Moody's a modificat perspectiva de modificare a ratingului pentru Republica Moldova de la negativă la stabilă. Totodată, Moody's a confirmat ratingul atribuit Moldovei - B3. Decizia de a schimba perspectiva în stabilă reflectă evaluarea Moody's conform căreia riscurile asociate profilului de credit al Moldovei sunt echilibrate la nivelul de rating B3.

Îmbunătățirea perspectivei de modificare a ratingului în una stabilă contribuie la diminuarea pierderilor de credit așteptate aferent expunerii față de Guvernul Republicii Moldova, efectul acestei modificări urmând a fi înregistrat și raportat în situațiile financiare pentru anul 2023.

Alte evenimente semnificative după data bilanțului contabil, care ar ajusta valorile recunoscute sau informațiile prezentate în situațiile financiare, nu au avut loc.